

Gorenjski Glas

PETEK, 29. NOVEMBRA 2019

LETO LXXII, ŠT. 95, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gorenjska proga bo čakala boljše čase

Kljub pozivom županov, svetnikov, poslancev in strokovnjakov dopolnila, ki bi zagotovila denar za nujno prenovo gorenjske železniške proge v naslednjih dveh letih, niso bila sprejeta.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Nadgradnja najbolj kritičnih odsekov železniške proge Ljubljana–Kranj–Jesenice–državna meja bo izvedena po korakih. Izvedba del, ki je bila načrtovana v drugi polovici leta 2020 in prvi polovici leta 2021, ko bo začasno zaprt železniški predor Karavanke, bomo izvajali v odvisnosti od razpoložljivih sredstev,« pojasnjujejo na ministrstvu za infrastrukturo in dodajajo, da so prednost za leti 2020 in 2021 dobili tisti projekti, ki so sofinancirani z

evropskimi sredstvi in so že v izvedbi oziroma že imajo sklenjene pogodbe za izvedbo del.

Kot smo že poročali, je nadgradnja gorenjske železniške proge med Ljubljano in Jesenicami vredna okoli 138 milijonov evrov, ker je izpadla iz državnih proračunov za leti 2020 in 2021, pa sta SDS in Levica vložila dopolnila, ki so jih člani odbora Državnega zbora za finance sicer podprli, načrtovana investicija pa je vseeno izpadla iz proračuna.

»Gorenjska železnica je dotrajana do obisti, zato je

bila posodobitev v celoti že dogovorjena, zmanjkala so le sredstva. Seveda sem razočaran, da niti amandmaji k proračunu, ki bi prenovalo vendarle sofinancirali, niso bili sprejeti. Gorenjski potniški vlaki bodo zamujali še naprej, zastajal bo tovor. Prenos prometa s cest na železnico je nujni del odgovora na podnebno krizo. A da trajnostno mobilnost lahko živimo, najprej potrebujemo točen, dostopen, reden in pogost vlak – začeniš z gorenjsko progo!« poudarja škofjeloški poslanec Levica Miha Kordiš.

Dotrajana in preobremenjena gorenjska železniška proga bo na posodobitev morala še počakati. / Foto: Gorazd Kavčič

Nova stalna razstava o Prešernu

V Prešernovi rojstni hiši v Vrbi danes odpirajo prenovljeno stalno razstavo o pesniku. Na sodobnejši način je predstavljeno njegovo življenje in delo, vključene so multimedijske vsebine, uglasbena poezija, na ogled dragoceni izvorni izvodi Poezij, Krsta pri Savici in Kranjske čbelice ...

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Pred letošnjim 3. decembrom, ko bomo obeležili 219. obletnico rojstva Franceta Prešerna, v pesnikovi rojstni hiši v Vrbi danes odpirajo prenovljeno stalno razstavo. Obiskovalci bodo v galeriji hiše lahko na sodobnejši, bolj dinamičen način kot doslej spoznali Prešernovo življenje in delo, prelistali knjige, si na zaslonu ogledali multimedijske vsebine, poslušali posnetke uglasbene Prešernove pesmi v izvedbi Aleksandra Mežka in skupine Tantadruj ...

► 5. stran Razstava prinaša vsebinsko in oblikovno posodobitev. / Foto: Gorazd Kavčič

Tuji investitorji so tudi zgled

Nagrado za najboljše tuje investitorje sta prejeli tudi gorenjski podjetji: Iskraemeco in Swarco Lea. »Podjetja s tujim kapitalom rastejo hitreje od ostalih,« poudarja minister Zdravko Počivalšek.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Podjetja Iskraemeco iz Kranja, Swarco Lea iz Lesc in Systemair iz Maribora so letošnji prejemniki nagrad za najboljše tuje investitorje v Sloveniji, ki jih je v torek na Brdu pri Kranju javna agencija SPIRIT Slovenija podelila že štirinajsto leto

zapored. S podelitvijo nagrad tujim investitorjem želijo uspešne tuje investitorje promovirati kot pozitiven zgled v slovenskem poslovnem okolju, vključno s pozitivnimi učinki, ki jih ta podjetja prinašajo v naše okolje, je dejala Ajda Cuderman, direktorica SPIRIT Slovenija.

► 13. stran

Priloga:

kranjske novice

AKTUALNO

Nad dolžnike z odvetnikom

Kranjski vrtci na dolgove opozarjajo s posebnim »opominom« v obliki predloga za izvensodno poravnavo. Tega staršem pošlje odvetnik in jim ob tem zaračuna še odvetniške stroške, ki lahko znašajo tudi desetino dolga.

2

GORENJSKA

Nič več novih pacientov

Tudi zdravniki v Radovljici ne registrirajo več novih pacientov. Zdravstvena oskrba je kljub temu zagotovljena za vse, tiste, ki (še) nimajo izbranega osebnega zdravnika, pa za zdaj usmerjajo v Žirovnico, na Jesenice in v Škofjo Loko.

4

KMETIJSTVO

Mlečnost krav še narašča

Na Gorenjskem je v zadnjih 14 letih več kot tristo kmetij opustilo prirajo mleka. Vse manj mleka je s hribovskih kmetij. Mlečnost še narašča in je nad slovenskim povprečjem. Kmetovanje opuščajo tudi srednje velike kmetije.

13

CG+

Milijonar, a brez denarja

Kranjčan Viljem Gogala je pri tridesetih letih razdal svoje imetje in se po srečo odpravil – na cesto. Brez hrane in denarja se je odpravil na romarske poti in v 12 letih prehodil okoli 40 tisoč kilometrov. Sedaj predstavlja knjigo POTopis.

19

VREME

Danes čez dan bo deloma sončno. Jutri bo večinoma oblačno. V nedeljo bo oblačno, popoldne bo začelo rahlo deževati.

2/5 °C

jutri: večinoma oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Veseli december – odlična priložnost za komedijo
Predstava za vsako priložnost

Televizijski voditelj Lado Bizovičar in glasbenik Gašper Konec bosta z glasbeno komedijo Predstava za vsako priložnost v veselim decembru obiskala tudi Cerklje. V gledališki uspešnici izpod peresa avtorja številnih odrskih hitov Jureta Karasa bo med drugim govora o veselju, sreči, modernih otroških imenih in nasilnih cvetličarjih. Lado Bizovičar bo o tem in še čem povedal vse, kar ve. Pa tudi tisto, česar ne ve. Skušal bo odgovoriti tudi na nekaj težkih vprašanj, kot so na primer: katero je najslabše darilo na svetu, kaj imajo čaplje z vzgojo otrok ter koliko kitic ima pesem Kol'kor kapljic, tol'ko let? Kot se za praznik spodobi, bo ob živi glasbeni spremljavi Gašperja Konca tudi kakšno zapel. Gledališka glasbena komedija bo na sporedu 6. decembra ob 19. uri v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje. Pozor: popusti za abonente, prejemnike obvestil zavoda Smejmo se ter večje skupine! Več informacij je na voljo na e-naslovu abonma@nasmejmo.se in telefonski številki 051 606 220.

Foto: Miro Majcen

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici za ogled predstave v Cerkljah. Nagradno vprašanje: Kdo je avtor in režiser glasbene komedije Predstava za vsako priložnost? Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 3. decembra 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 22. novembra 2019, prejme dve vstopnici za predstavo Predstava za vsako priložnost Tatjana Jovanovič iz Preddvora. Nagrajenki čestitam!

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MARLENA SKVARČA iz Ljubljane.

Na Gorenjskem zaprt
en bolnišnični oddelek

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – V nekaterih slovenskih bolnišnicah je pomanjkanje zdravstvenih delavcev že tako pereče, da zapirajo oddelke in zmanjšujejo število postelj. In kako je na Gorenjskem? Iz Splošne bolnišnice (SB) Jesenice so sporočili, da je od maja letos zaradi pomanjkanja kadra zaposlenih v zdravstveni negi zaprt eden od treh oddelkov internistične službe, kar pomeni 18 postelj manj. »Do nadaljnjega ne vidimo možnosti, da bi oddelek lahko odprli,« je sporočila svetovalka za odnose z javnostmi v SB Jesenice Maja Valjavec in

pojasnila, da so se za zmanjševanje števila postelj odločili zaradi zagotavljanja varne in kakovostne obravnave pacientov. V Kliniki Golnik jim za zdaj še ni treba zapirati oddelkov, kot pa so še sporočili, jim najbolj primanjkuje zdravnikov. Direktor Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj Marko Breznik pa je povedal: »Pri nas na srečo nimamo težav s pomanjkanjem kadra na področju zdravstvene nege, tako da iz tega razloga ne zmanjšujemo obsega dela. Kar se tiče pomanjkanja kadra, imamo morda trenutno manjše pomanjkanje v kuhinji, vendar zadevo počasi rešujemo.«

Nad dolžnike z odvetnikom

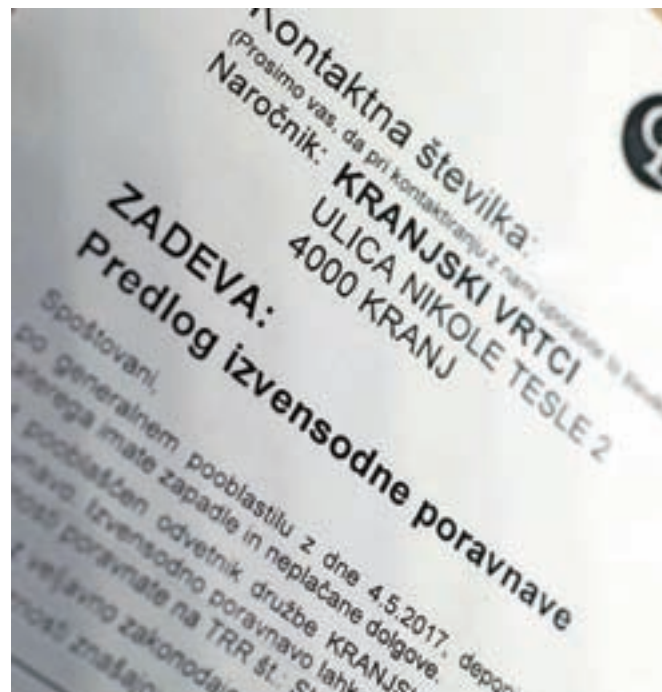
Kranjski vrtci na dolgove opozarjajo s posebnim »opominom« v obliki predloga za izvensodno poravnavo. Tega staršem pošlje odvetnik in jim ob tem zaračuna še odvetniške stroške, ki lahko znašajo tudi desetino dolga. Zakaj tak ukrep in kako se izterjave lotevajo v drugih vrtcih?

ANA ŠUBIČ

Kranj – Vrtci se izterjave dolgov lotevajo na različne načine, tudi s pomočjo zunanjih izvajalcev, kot denimo Kranjski vrtci. Dolžnike na pretekle neplačane oskrbnine sicer opozorijo z navedbo na novi mesečni položnici, opominov pa vrtčevska računovodska služba ne izdaja, pač pa so za to najeli odvetnika Gregorja Lepoša iz Slovenskih Konjic, ki staršem pošlje predlog za izvensodno poravnavo in jim obenem zaračuna še odvetniške stroške. Ti pa niso ravnano zanemarljivi, saj denimo ob dobrih 350 evrih dolga skupaj z DDV znašajo kar 35 evrov. V odvetniški pisarni Lepoša so na naše vprašanje o znesku stroškov odgovorili, da so obračunani v skladu z odvetniško tarifo in se razlikujejo glede na višino dolga.

V Kranju petkrat večji
dolg kot drugje

Ravnateljica Kranjskih vrtcev Tea Dolinar je razložila, da je leta 2017 ob prevzemu vodenja zavoda ugotovila, da ima ta na področju izterjav neplačanih oskrbnin za približno 160 tisoč evrov dolgov, ki so lahko nastali že v preteklem desetletju in so bili celo petkrat večji kot v drugih samostojnih vrtcih (Radovljica, Tržič, Kamnik) glede na število njihovih otrok. »S podobnimi težavami se je leta 2013 soočal tudi radovljiški vrtec, ki mu je z ukrepi uspelo dolgove do letos zmanjšati za približno 70–80 odstotkov,« je pojasnila Dolinarjeva. Pa tudi, da se starši dolžniki na opominjanje s strani Kranjskih vrtcev niso ustrezno odzivali, zato so se skupaj s svetom zavoda odločili temu področju posvetiti posebno pozornost. Posodobili so interne akte in maja predlani za pomoč pooblastili zunanjega izvajalca. »Kranjski vrtci starše še vedno mesečno opozarjamo na

V Kranjskih vrtcih so pojasnili, da se starši dolžniki na njihovo opominjanje niso ustrezno odzivali, zato so za pomoč pooblastili odvetnika. / Foto: Gorazd Kavčič

neplačane obveznosti, kar je skladno z zakonom o vrtcih. Če na mesečna opozorila ne odreagirajo, prejmejo opomin – predlog za izvensodno poravnavo zunanjega pogodbenega partnerja,« je povedala.

Stare terjatve zmanjšali
za petino

In kako učinkovit je ta ukrep? »Tekoče neporavnane obveznosti rešujemo proti, žal pa je veliko starih še nerešenih in jih obravnava sodišče. Stare terjatve nam je do sedaj uspelo zmanjšati za približno 20 odstotkov. Predpostavljamo, da se bo viden rezultat permanentnega dela na tem področju pokazal šele v naslednjih dveh ali treh letih,« meni Dolinarjeva.

V vrtcu Radovljica imajo ta čas okoli 15 tisoč evrov dolgov. Problem neplačanih obveznosti ob rednem mesečnem pošiljanju opominov nekako obvladujejo, pravi ravnateljica Marja Čad. »Veliko dolžnikov plača takoj po prejemu opomina. Kadar gre za večje zneske, dolžnike tudi pokličemo in povemo, da bo potrebna izvršba, na kar se marsikdo odzove s plačilom.« Prvi

korak izterjave uredi služba za obračun oskrbnin. »V primeru, da plačila kljub opozorila ni, se obrnemo na našega zunanjega izvajalca, ki smo ga najeli z odobritvijo Občine Radovljica, ki ga tudi financira. Pri uspešni izterjavi se njegovo delo poplača že iz obresti. Je pa ta res potreben, saj je to dejansko delo pravnik, vzame tudi veliko časa, poleg tega pa občasno pride do zapletov, ki jih vrtec sam ne more rešiti,« je pojasnila Čadova in poudarila, da so ob nastopu njenega mandata imeli ogromen znesek neplačanih oskrbnin, ki jim jih je uspelo s skupnimi močmi ter s podporo občine in ažurno izterjavo spraviti v obvladljivo stanje.

Za izterjavo skrbijo sami

Tudi v Vrtcu Škofja Loka si po besedah ravnateljice Janje Bogataj aktivno prizadevajo za zmanjšanje terjatev. Lani so jih imeli za več kot 28 tisoč evrov manj kot predlani. Ta čas imajo za 24 tisoč evrov zapadlih obveznosti. V tem letu so dali v izvršbo za 7240 evrov terjatev, od tega je bilo plačano 5100 evrov. »V preteklosti je za terjatve skrbela zunanja

odvetniška družba. Stroški iz tega naslova pa, kot vemo, niso majhni. Od leta 2017 za terjatve do staršev v celoti skrbi naša knjigovodska služba,« je pojasnila. Starše po enomesečnem zapadlem računu opozorijo z opominom, po treh zapadlih računih pa dajo dolg v izterjavo. »Preko portala eSodstvo vložimo predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine in moram povedati, da se že v tem delu veliko staršev odzove in plača obveznost. Naš namen ni starše strašiti, temveč opozoriti na problematiko, ki jo prinese plačilna nedisciplin.«

V Vrtcu Bled se znesek neplačanih oskrbnin zadnja leta zmanjšuje. Staršev, ki ne zmorejo plačevati sprotno, je po podatkih ravnateljice Helene Ule sedem odstotkov. »Problem je predvsem, ker ima CSD zakonsko določen rok za rešitev vloge 60 dni. V nekaterih primerih staršem določijo ceno za nazaj; pogosto je za šest mesecev poročuna. Ko starši prejmejo odločbo, imajo tako že najmanj za osem mesecev poročuna. Za starše predstavlja to veliko breme.« Zunanjih izvajalcev za izterjavo dolgov nimajo. Starše opominjajo, predvsem preko elektronske pošte in telefonsko, da privarčujejo pri stroških. »Dogovorimo se tudi za pogovor, kjer jim povemo in predlagamo možnosti pomoči ob finančni stiski. Izvršbe pošiljamo preko portala eIzvršbe na podlagi verodostojne listine. Tako smo v večini primerov tudi uspešni,« je še pojasnila Helena Ule.

Tudi v Vrtcu Jesenice se po besedah ravnateljice Vanje Kramar dolgovi zadnja leta ne povečujejo. Za izterjavo skrbijo sami: z izdajanjem opominov, telefonskimi klici in dogovori o obročnem plačilu. Če dogovori niso uspešni, vlagajo na sodišče predloge za izvršbo. Zunanje izvajalce uporabljajo le pri čezmejnih izterjavah.

Za predsednika DeSUS dva Gorenjca

URŠA PETERNEL

Kranj – Na januarskem kongresu stranke DeSUS se bodo za mesto predsednika potegovali trije kandidati, od tega dva z Gorenjskega. To sta dosedanji predsednik

Karl Erjavec in jeseniški občinski svetnik Borut Stražičar, poleg njiju pa je kandidatka tudi kmetijska ministrica Aleksandra Pivec. Kandidatna lista sta ta tedaj potrdila tako izvršni odbor DeSUS kot svet stranke.

Kadrovska komisija stranke je sicer še pred tem imela vsebinske zadržke glede kandidatur Stražičarja in Pivčeve; prvi da se je v stranko včlanil šele v postopku evidentiranja za mesto predsednika stranke in da je med

članstvom premalo poznan, na Pivčevo pa so leteli očitki o nepravilnostih pri njenem delu v nekaterih projektih. A na koncu so bili vsi trije kandidati vendarle potrjeni in se bodo januarja potegovali za mesto predsednika DeSUS.

Čakajo le še vreme

Če država ne bo investirala v smučišča, smučanja v Sloveniji ne bo, pred začetkom smučarske sezone svarijo žičničarji.

ALEŠ SENOŽETNIK

Krvavec – Predstavniki slovenskih smučarskih središč, ki so se pred začetkom zimske sezone zbrali na Krvavcu, so pripravljene na začetek smučarske sezone. Želijo si predvsem nizkih temperatur, ki bi jim omogočile pripravo snežnih površin z umetnim zasneževanjem. Večina smučarskih centrov naj bi prve smučarje sprejela takoj, ko bodo razmere to omogočale, po pričakovanjih torej prihodnji konec tedna ali pa sredi decembra. Smučanje pa bo po besedah žičničarjev v povprečju od evra do dva dražje kot lansko sezono.

Po besedah predsednice Združenja slovenskih žičničarjev Manuele Božič Badalič smučarski centri sicer vse bolj postajajo gorska središča, saj se že nekaj časa ne morejo več zanašati zgolj na zimsko sezono, temveč morajo goste privabljati vse leto. V letošnji poletni sezoni jim je kljub slabemu vremenu v maju uspelo z žičniškimi napravami prepeljati blizu milijona potnikov, s čimer jim je to statistiko uspelo povečati

za 27 odstotkov, vendar Božič Badaličeva poudarja, da je v seštevek vključena tudi vzpenjača na ljubljanski grad.

Tudi zaradi vse večjega pomena poletne sezone se je začetek oktobra Združenje slovenskih žičničarjev pridružilo gospodarskemu interesnemu združenju Slovenija Outdoor, katerega osnovni namen je povezati vse »outdoor« produkto v Sloveniji pod krovno blagovno znamko, ki je pod svojim okriljem združila turistične produkte, kot so pohodništvo, kolesarjenje, smučanje in druge zimске aktivnosti, vodne športe, zračne športe in druge aktivnosti na prostem.

Kljub temu da se bodo v združenju posvetili promociji, pa žičničarji vse bolj računajo tudi na pomoč države. Pomemben premik jim je uspel s pobudo za spremembo zakona o žičniških napravah za prevoz oseb, ki je trenutno v fazi usklajevanja na ministrstvih. »Ključna sprememba je, da bodo žičnice odslej uvrščene kot del javne infrastrukture,« je povedala Božič Badaličeva in dodala, »obetamo si, da bo zakon sprejet še letos,

Manuela Božič Badalič in Janez Janša

in bo za prihodnje leto država skozi različne proračunske postavke sofinancirala to dejavnost, kar tujina vsa leta že počne.«

Žičničarji so si enotni, da brez pomoči države tako draga in občutljiva dejavnost ne more preživeti. Kot pravi podpredsednik združenja in direktor RTC Krvavec, bi vsa slovenska smučišča v treh letih za investicije potrebovala okoli sto milijonov evrov, le na Krvavcu pa bi za izgradnjo akumulacijskega jezera in nove šestsežnice, za kar že imajo gradbeno dovoljenja, potrebovali okoli 37 milijonov evrov.

Na vprašanje, ali niso pričakovanja od države preveč optimistična, je Janša odgovoril: »Ne, niso. Če se ne bo zgodilo, bomo morali prošnje kmalu nasloviti na ministrstvo za kulturo, saj bodo slovenska smučišča postala muzeji.«

Povprečna starost slovenskih žičniških naprav je namreč že presega trideset let, in kot opozarja Božič Badaličeva, so s tem že prebili mejo, ko vzdrževanje postaja predrago in naprave niso več rentabilne. »Gre za odločitev, ali bomo Slovenci še smučarski narod ali ne,« je zaključila predsednica združenja.

darila, nekaj jih je kupila družina Avsenik, preostale je že v predprodaji ljubiteljem in zbiralcem zagotovilo društvo Scirus.

Sicer pa se prav danes zvečer s koncertom Veter nosi pesem mojo zaključuje leto bratov Avsenik, ki ga je Zveza slovenskih godb določila v spomin na Slavka Avsenika in Vilka Ovsenika, ki je bil rojen 9. novembra 1928. V Festivalni dvorani na Bledu bo nastopil Policijski orkester, ki bo zaigral manj pogosto izvajane priredbe sklad bratov Avsenik. Kot solisti bodo nastopili pevci Monika Avsenik, Simona Vodopivec Franko in Matjaž Mrak ter kitarist Gregor Avsenik in klarinetist Franjo Maček. Leto bratov Avsenik poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika države Boruta Pahorja.

ki se je sicer začel pred sedemnajstimi leti, končan. V stečajnem postopku sta bili doslej dve delitvi stečajne mase – najprej prednostna, s katero so poplačali delavce, in nato še splošna, zdaj sledi še končna delitev.

k

KOMENTAR
ALEŠ SENOŽETNIK

Bodo smučišča le še muzeji?

Številni ljubitelji smučanja že z nestrpnostjo pričakujejo zimo in s tem odprtje prvih smučišč. Predprodaja smučarskih vozovnic se počasi izteka, medtem pa slovenski žičničarji vneto spremljajo vremenske napovedi in nestrpnost pričakujejo pošiljke snega ali vsaj temperature, ki bi jim omogočile izdelavo t. i. tehničnega snega s snežnimi topovi. Večina slovenskih smučišč namreč leži v sredogorju, na sorazmerno nizkih nadmorskih višinah, s čimer vse bolj postajajo žrtve podnebnih sprememb – milih in kratkih zim. Tudi zato se smučarski centri danes vse raje imenujejo gorski centri, saj so pestro in raznoliko turistično ponudbo primorani ohranjati skozi vse leto, tudi v času poletne sezone – in na ta način pokriti davek, ki ga terjajo vse bolj zelene zime.

Vreme pa ni edina skrb slovenskih gorskih centrov. V Sloveniji, kjer se je v zadnjih letih bore malo vlagalo v investicije v žičnice, povprečna starost naprav že presega trideset let. Stroški vzdrževanja rastejo in hitro lahko dosežejo nekaj sto tisoč evrov, denarja za nakup naprave, ki stane nekaj milijonov evrov, pa ni. Žičničarji so zato jasni: če država ne bo stopila naproti, smučarskega turizma pri nas na dolgi rok ne bo več. Ali kot se je slikovito izrazil pod-

predsednik združenja žičničarjev in direktor RTC Krvavec Janez Janša: slovenska smučišča bodo brez državne injekcije postala muzeji na prostem. Turizem nista samo Bled in Portorož, temveč tudi številna manjša gorska središča, ki prav tako prispevajo delež k rasti turizma pri nas, je bilo slišati med žičničarji.

Smučanje predstavlja velik del slovenske (športne) nacionalne identitete, s čimer se morda lahko kosajo le še smučarski poleti v Planici, zato je misel na propad nekaj največjih gorskih centrov za marsikoga strašljiva. S tem pa bi tudi uspehi slovenskih vrhunskih smučarjev kaj kmalu postali zgodovina. Smučarskega naroda brez smučišč pač ne more biti.

Predstavniki gorskih centrov si sicer precej obetajo od sprememb zakona o žičniških napravah za prevoz oseb, ki je trenutno v obravnavi in bi omogočil tudi finančno pomoč države. S tem bi se tudi Slovenija pridružila evropskim državam, ki že vlagajo v žičniško infrastrukturo.

Slovenska smučišča naj bi v naslednjih letih za investicije potrebovala okoli sto milijonov evrov. Kolikšen delež, če sploh, bo zanje namenila država, seveda še ni znano. Kot kaže, pa bo prav od njene pomoči odvisna usoda marsikaterega slovenskega smučišča.

Izdali spominski srebrnik

Mineva devetdeset let od rojstva Slavka Avsenika. Za zaključek leta bratov Avsenik drevi koncert orkestra slovenske Policije.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – V torek, 26. novembra, je minilo devetdeset let od rojstva Slavka Avsenika, legende narodnozabavne glasbe. Ob tej priložnosti je radovljiško društvo zbirateljcev Scirus v sodelovanju z Občino Radovljica in družino Avsenik izdalo spominski srebrnik s podobo Slavka Avsenika; portret je delo Martina Avsenika. Največji delež od dvesto petdesetih 16-gramskih srebrnikov si je zagotovila Občina Radovljica, ki jih bo uporabljala kot protokolarna

Portret Slavka Avsenika na spominskem srebrniku je delo Martina Avsenika. / Foto: Gorazd Kavčič

SHP: pripravljen načrt končne delitve

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Andrej Toš, stečajni upravitelj Slovenske hranilnice in posojilnice (SHP)

Kranj, je že pripravil načrt končne delitve stečajne mase SHP, po katerem naj bi med 758 upnikov razdelili 257 tisoč evrov. Upniki bodo

prejeli denar, ko bo sklep o končni delitvi stečajne mase postal pravno močen. S končno delitvijo stečajne mase bo stečajni postopek,

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci: Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

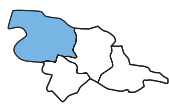
OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdava: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Bohinju prestižna nagrada

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Turizem Bohinj je na eni najpomembnejših turističnih borz WTM London v kategoriji Odgovorni turizem prejel prestižno srebrno nagrado za ustvarjanje trajnostnega modela turistične destinacije. »Ponosen sem in vesel. Gre za nagrado, ki je rezultat dela celotne lokalne skupnosti v zadnjih desetih letih oziroma še v daljšem obdobju,« je dejal direktor Turizma Bohinj Klemen Langus o odmevni, prestižni nagradi. Na borzi so podelili ugledna priznanja svetovne turistične industrije International Travel & Tourism Awards (ITTA), Turizem Bohinj pa je kot edini predstavnik iz

Slovenije v kategoriji Odgovorni turizem, v kateri niso podelili zlatega priznanja, prejel srebrno nagrado za projekt Ustvarjanje trajnostnega modela destinacije oziroma za dolgoletno trajnostno delovanje na področju turizma. Kot je povedal Klemen Langus, ki je nagrado v Londonu tudi prevzel, so nagrado dobili predvsem za dosežke na treh področjih. Prvo je Mednarodni festival alpskega cvetja, drugo umirjanje prometa v Bohinju s spodbujanjem javnega prevoza, uvedbo kartice Julijske Alpe: Bohinj, z brezplačnimi organiziranimi prevozi in drugimi ukrepi, tretje pa je uveljavitev lokalne blagovne znamke Bohinjsko/From Bohinj.

Nič več novih pacientov

Tudi zdravniki v Radovljici ne registrirajo več novih pacientov. Zdravstvena oskrba je kljub temu zagotovljena za vse, ki jo potrebujejo; tiste, ki (še) nimajo izbranega osebnega zdravnika, pa za zdaj usmerjajo v Žirovnico, na Jesenice in v Škofjo Loko.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Podobno kot drugod na Gorenjskem imajo tudi v radovljiškem zdravstvenem domu kadrovske težave, a te niso tako pereče kot v nekaterih drugih zdravstvenih domovih, zagotavlja direktorica Maja Petrovič Šteblaj, ki je s trenutnim stanjem nedavno seznanila tudi radovljiški občinski svet. »Zdravniki Zdravstvenega doma Radovljica zaradi pomanjkanja kadra trenutno s soglasji opravljajo delo preko zakonskih normativov. Vsi zdravniki družinske medicine imajo doseženo glavarino, kot je določena v aneksu s splošnim dogovorom, zato niso dolžni sprejemati novih bolnikov. Na spretni strani zdravstvenega doma je naveden seznam zdravnikov Osnovnega zdravstva Gorenjske, ki teh pogojev še ne izpolnjujejo in lahko registrirajo nove bolnike. Najbližji zdravnik, ki izvaja registracijo, je v Žirovnici,« je pojasnila.

Kljub temu, zagotavljajo v zdravstvenem domu, družinski zdravniki občanov občine Radovljica ne odklanjajo. »Osebam, ki se priseljujejo, razložimo, da trenutno ni zdravnika, ki bi registriral. Svetujemo jim, naj ostanejo pri sedanjem osebnem zdravniku. Če ga nimajo in imajo zdravstvene težave, pa jih seveda vzamemo v oskrbo, za katero poskrbi zdravnik z najmanj opredeljenimi osebami, ki jih obravnava enako kot tiste,

Z novim prizidkom k zdravstvenemu domu, ki ga imajo od jeseni, so se pogoji za zaposlene in za bolnike izboljšali, zdravnikov pa v Radovljici še vedno primanjkuje. /Foto: Gorazd Kavčič

»Tistim, ki se priseljujejo, razložimo, da trenutno ni zdravnika, pri katerem bi se lahko registrirali. Svetujemo jim, naj ostanejo pri sedanjem osebnem zdravniku. Če ga nimajo in imajo zdravstvene težave, pa jih seveda vzamemo v oskrbo, za katero poskrbi zdravnik z najmanj opredeljenimi osebami, ki jih obravnava enako kot tiste, ki so pri njem opredeljeni.«

Zdravstvenemu domu Radovljica priznana enega zdravnika in eno diplomirano medicinsko sestro, za neodvisno delovanje službe NMP pa bi jih potrebovali najmanj pet. Kadrovski izpad že več kot leto dni dokaj uspešno rešujejo z zdravniki, ki imajo opravljen strokovni izpit, a še nimajo specialistične licence, zaradi česar zdravnikom, ki delajo v ambulanti družinske medicine, med rednim ordinacijskim časom ni več treba sočasno delati še v ambulanti nujne medicinske pomoči,« je pojasnila Maja

Poudarja še, da je na območju občine kljub kadrovskim težavam še vedno zagotovljeno 24-urno delovanje službe nujne medicinske pomoči.

»Ministrstvo za zdravje za delovanje službe nujne medicinske pomoči

»Seveda je to le kratkoročna rešitev, saj bi mladi zdravniki radi čim hitreje prišli do specializacije, ker pomeni, da dela zdravnik po strokovnem izpitu v našem zdravstvenem domu povprečno pol leta.«
Kot še poudarja direktorica, pa bodo morali, če želijo v Radovljici tudi v prihodnje obdržati 24-urno službo nujne medicinske pomoči, na dolgi rok zaposliti vsaj še dva specialista družinske medicine, ki se bosta brez omejitev nadurnega dela vključevala v omenjeno službo.

V Zdravstvenem domu Radovljica je trenutno zaposlenih šest specialistov družinske medicine in dva specialista pediatrije, zaposleni sta tudi dve specializantki družinske medicine ter 2,5 specializantke pediatrije; eno specializantko si delijo s Trzičem.

in nedeljah. »Zimsko pravljico bomo popestrili z glasbenim programom, ki smo ga uskladili s praznično podobo Bleda in njegovim sporočilom o varovanju naravne in kulturne dediščine,« je pojasnila Romana Purkart in dodala, da bodo ob sobotah goste na Bledu razveseljevali člani Big Banda Bled v različnih sekcijah in z različnimi solisti, pri čemer bo program v znamenju slovenske popevke in najlepših džezovskih standardov. »Nedelje pa namenjamo narodno-zabavni glasbi in njenemu izročilu, ki se je rodilo v naših krajih.« V Zdraviliškem parku bodo na ogled jaslice v naravni velikosti, ki so jih izdelali člani slikarskega društva Atelje Bled. Že jutri ob 11. uri pa se bo moč pridružiti pravljicnim junakom na Pravljicni poti na grad.

SONČKI DOBROTE

TRADICIONALNI DOBRODELNI KONCERT
sobota, 30.11. 2019, ob 19. uri v Dvorani na Češnjici

Vstopnine ni, prostovoljni prispevki dobrodošli. Organizator: KUD France Koblar Železniki / T: 031 838 896

ANSAMBEL OBERKRAJNER
ANSAMBEL JURETA ZAJCA
MOŠKI PEVSKI ZBOR ALPINA, ŽIRI
KVARTET SONČEK
SOPRANISTKA MOJCA BEDENIK
KUD FRANCE KOBLAR ŽELEZNIKI
FOLKLORNA SKUPINA AJDA, BESNICA

KULturnoUMETNIŠKO DRUŠTVOFRANCE KOBLAR, TRINE ŽR ŽELEZNIKI

LOKA V SNEGU

22. december ob 19h
Sokolski dom Škofja Loka

RADE
ŠERBEDŽIJA
IN ZAPADNI KOLODVOR

Koncert

www.lokavsnegu.si

Gorenjski Glas

ZDRAVILSKI PARK, S.P. POOLUBNIK 142, ŠKOFJA LOKA

Zimska pravljica na Bledu

S prižigom prazničnih luči danes ob 17. uri bodo na Bledu tudi letos vstopili v Zimsko pravljico. Prižig lučk bo s svojim nastopom popestrila Severa Gjurin z akustično zasedbo.

MATEJA RANT

Bled – Jezersko promenado so okrasili z zelenimi drevesci, ki jih bodo v začetku januarja podarili občanom, prostovoljne prispevke pa namenili ljudem, ki potrebujejo pomoč. »Prazniki pa so tudi čas obdarovanj in že na prvem prazničnem večeru na Bledu bomo izžrebali nagrajence, ki so sodelovali v občinski anketi o mobilnosti na Bledu,« je razložila Romana Purkart iz Turizma Bled in dodala, da je anketo izpolnilo 91 občanov, ki

so podali tudi nekaj konkretnih predlogov za izboljšanje prometnih ureditev v občini. »Te bomo uresničevali postopoma, v skladu s proračunskimi zmoglostmi.« V prihodnjem letu bodo tako nadaljevali ureditev avtobusnih postajališč ter mešanih površin za pešce in kolesarje ob Seliški cesti, ureditev križišča oziroma uvoza k osnovni šoli, projekt kolesarske povezave proti Bohinju, nakup novega cestnega električnega turističnega vlakca ...

Do nedelje bosta na Bledu potekali tudi dobrodelni

prodaji posmodulje in adventnih venčkov, ki ju organizira Turistično društvo Bled, med 11. in 13. uro pa bodo prikazali še izdelavo venčkov. Na Bledu bo ves praznični december deloval poštni urad decembrskih dobrih mož, ki bodo otroke na Bledu tudi obiskali. Pod največjo naravno novoletno jelko v Sloveniji bo tudi letos stal največji praznični stol, zaljubljeni bodo lahko pogledali ob Blejskem srčku, praznično razpoloženje bodo pričarali še s koncerti ob sobotah

Dobrodelni Korakov bazar

Minuli ponedeljek sta Center Korak Kranj in društvo Klub en korak več že dvanajstič pripravila bazar, zbrani denar pa bo namenjen boljšim pogojem za osebe po pridobljeni možganski poškodbi.

VILMA STANOVNIK

Brdo pri Kranju – Korakov bazar je zadnja leta postal tako priložnost za nakupe novoletnih daril in darilc kot prijetno druženje prijateljev, ki s svojo prisotnostjo namenijo pozornost Centru Korak, ki pomaga osebam po pridobljeni možganski poškodbi.

Tudi letos je bilo tako, saj je bila dvorana na Brdu znova skoraj premajhna za vse obiskovalce. »Korakov bazar sicer v zadnjih dveh letih poteka po malce spremenjenem konceptu, saj smo prodajo preselili v veliko dvorano. Kot vsa leta smo pripravili tudi pogostitev. Namen prireditve ostaja enak, saj sta na prvem mestu druženje in podpora Centru Korak. Pomagamo s tem, da kupujemo njihove izdelke. Člani društva Klub en korak več pa smo tri mesece izdelovali adventne venčke, pekli piškote in potice ter zbirali

Tudi letos je bilo na bazarju moč kupiti darila in darilca ter hkrati pomagati. / Foto: Primož Pičulin

različne prispevke v mesninah in sladica, da se lahko obiskovalci ob druženju tudi usedejo in poklepajo,« je povedala predsednica društva Klub en korak več Tanja Žumer in

pojasnila, da je tudi letošnji bazar dobrodelen. »Ves zbrani denar bo namenjen Centru Korak, kjer že nekaj časa pričakujejo širitev koncesije. Brez podpore širše javnosti bo to zelo

težko izvedljivo,« je še povedala Žumrova, ob številnem obisku prijateljev pa je bila zadovoljna tudi direktorica Centra Korak Mateja Korošec s sodelavkami in sodelavci.

Zamakanje v knjižnici

Konec minulega tedna je v kranjsko knjižnico vdrla meteorna voda, kljub težavam pa že nemoteno deluje.

V knjižnici so morali zapreti polovico časopisne čitalnice, vendar so kljub temu uporabnikom na voljo vse revije in časopisi. / Foto: Tina Dokl

VILMA STANOVNIK

Kranj – V noči s petka na soboto je zaradi zamakanja strehe v Mestno knjižnico Kranj vdrla meteorna voda. Kot so pojasnili v knjižnici, sta upravnik in ena od zaposlenih poklicala gasilce, ki so s strehe izčrpali vodo, vendar le delno, saj se je večina vode zadrževala med dvema plastama hidroizolacije in je še naslednja dva dneva pronicala skozi strop. Zamakanje je najhujše nad časopisno čitalnico.

Že v soboto si je stanje v knjižnici ogledal podžupan Janez Černe, minuli ponedeljek pa so se sestali predstavniki občine in knjižnice ter ugotovili, da bo sanacija strehe dolgotrajen proces, saj je zaradi nizkih temperatur in vlage v ozračju delo oteženo.

V knjižnici so morali zapreti polovico časopisne čitalnice, vendar so kljub temu uporabnikom na voljo vse revije in časopisi. Zaradi varnosti je zaprto stopnišče iz prvega v drugo nadstropje,

uporabniki pa lahko uporabljajo dvigalo. Knjižnica kljub težavam nemoteno deluje, uporabnikom so na voljo vse storitve.

Kot pojasnjujejo na kranjski občini, bodo za zdaj sanirali odtok s strehe in nato nekaj časa spremljali dogajanje. Če se bo pokazalo, da je streha na več mestih poškodovana, bo spomladi potrebna celotna zamenjava kritine. Tudi sanacija stropa v knjižnici bo možna šele takrat, ko bo streha tesnila in se bo omet posušil.

S pošilkami ne čakajte

Kranj – V Pošti Slovenije svetujejo, da v predprazničnem času, ko se poštni promet zelo poveča, pošiljke oddate dovolj zgodaj, da bodo pravočasno prispele do naslovnika. Priporočajo, da pisma in pakete za naslovnike v Sloveniji oddate do 18. decembra, pisma v tujino do 6. decembra, pakete pa do 30. novembra oziroma 2. decembra. Pošte bodo sicer 24. in 31. decembra delovale po sobotnem delovnem času, tiste pošte, ki so ob sobotah sicer zaprte, pa bodo ta dva dneva poslovale od 9. do 11. ure.

Nova stalna razstava o Prešernu

◀ 1. stran

Kot je povedal avtor vsebine in muzeološke postavitev Gašper Peter nel iz Gorenjskega muzeja Kranj, razstava prinaša vsebinsko in oblikovno posodobitev. V vitrinah so na ogled dragoceni izvorni izvodi Poezij, Krsta pri Savici in Kranjske čbelice, ki so nastale v času pesnikovega življenja. V knjižni oma-

primerjavi z razstavo, ki jo je pred skoraj 20 leti pripravil Gornjesavski muzej Jesenice, nekatere vsebine »preoblekli«, kar nekaj pa je tudi novih. Prenova je stala okrog 20 tisoč evrov, večino denarja je prispevalo ministrstvo za kulturo, preostanek pa Zavod za turizem in kulturo Žirovnica.

V Prešernovi rojstni hiši sicer vsako leto naštejejo okrog 18 tisoč obiskovalcev,

Svoje mesto v novi postavitvi je v delu, kjer predstavljajo rodbino, dobil tudi ljubljanski nadškof Anton Vovk, ki je bil rojen v isti hiši kot sto let prej Prešeren. Bil je pesnikov sorodnik, njegov pranečak.

ri so na ogled knjige, ki jih obiskovalci lahko vzamejo v roke in prelistajo. Na vsebinskih panojih sta z besedili, fotografijami in ilustracijami predstavljena Prešernova življenja in delo. Posebno pozornost so namenili pesnikovemu odnosu do žensk, od Zalike, Jerice do Ane Jelovškove.

Drugačna je tudi prostorska postavitev razstave, ki je zasnovana zračno in sodobno, uredili so tudi premične klopi za obiskovalce.

Kot je dejal direktor Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica Matjaž Koman, so v

največ je osnovnošolcev, v zadnjem obdobju se povečuje tudi število srednješolcev, poleti pa tujih gostov. »V mesecih, ko je manjši obisk šolskih skupin, želimo privabiti več individualnih obiskovalcev, družin ... Izkušnja Čopove rojstne hiše kaže, da se je s tem, ko smo razstavo posodobili, povečalo tudi število obiskovalcev,« je dejal Koman.

Še bolj pa bo celotno območje turistično zaživelo v prihodnje, ko bodo prenovili nepremičnine ob Prešernovi hiši, ki sta jih odkupili Občina Žirovnica in država.

»Smučarski oskar« hotelu Ramada Resort

Kranjska Gora – V Kranjsko Goro prihaja »smučarski oskar«, novo mednarodno priznanje. Ramada Resort Kranjska Gora, ki ga upravlja družba Hit Alpine, je z osvojitvijo nagrade programa World Ski Awards že sedmič postal najboljši smučarski hotel v Sloveniji. World Ski Awards je mednarodno uveljavljen program prepoznavanja in nagrajevanja odličnosti v smučarskem turizmu, ki povezuje stroko na področju smučarske industrije, organizatorje potovanj, agente, medije ter druge zainteresirane javnosti. Namen nagrad in izbora je izoblikovati jasne standarde na področju smučarskega turizma ter nagraditi vodilne organizacije in ponudnike. Priznanja za leto 2019 so pred dnevi podelili v smučarskem središču Kitzbühel.

Nov zalet za propadajoči stavbi

Kranjski mestni svetniki so na sredini seji podprli prostorski načrt, s katerim naj bi investitorji prenovili propadajoča samska domova na Planini in v Stražišču.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Med najpomembnejšimi odloki, ki so jih na sredini seji podprli kranjski mestni svetniki, je bil odlok o izvedbenem prostorskem načrtu z amandmajema. Z odlokom se sicer ne spreminja namenska raba prostora, pač pa se usklajujejo določbe odloka, ki odpravljajo nekaj pomanjkljivosti. Te bodo omogočale načrtovane projekte, med katerimi sta gotovo najpomembnejša projek-

Mestni svetniki so dali soglasje, da Marjana Žibert ostane direktorica Gorenjskega muzeja tudi v naslednjih petih letih.

ta urejanja nekdanjih samskih domov na Planini in v Stražišču, saj stavbi že leta propadata in sta v sramoto tako naseljema kot občini, sta pa tudi nevarni.

Kot je znano, se investitorja Domplan in Gradbena družba CGP zanimata, da bi obe stavbi prenovili. Na Planini naj bi zgradili oskrbovana stanovanja, v nekdanjem Tekstilindusovem samskem domu v Stražišču pa naj bi bila takšnih stanovanj dobra polovica, preostala pa naj bi bila običajna stanovanja. Na obeh lokacijah so problematična parkirna mesta in

zeleno površine. Na to so v razpravi opozarjali tudi svetniki, ki pa so na koncu vendarle precenili, da je obnova nujna. »S tem odlokom damo nov zalet reševanju črnih točk v občini,« je odločitev pospremil kranjski župan Matjaž Rakovec.

Za namen gradnje štirih stanovanjskih hiš v Zgornjih Bitnjah so mestni svetniki sprejeli občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), novi lastnik zemljišča je namreč lani na mestno upravo naslovil pobudo za pripravo občinskega podrobnega načrta za omenjeno območje. Sprejeli so tudi odlok o javno-zasebnem partnerstvu za vzpostavitev koncepta električne mobilnosti in občini, odlok o pravilih cestnega prometa in letni program športa. Kranjska občina je namreč med tistimi, ki namenajo največji delež sredstev za šport. Še naprej bo na podlagi javnega razpisa sofinancirala programe društev in zvez, strokovno trenersko delo, množične mednarodne prireditve in izobraževanje strokovnega kadra.

Mestni svetniki so se ob koncu seje seznanili s potekom priprav na kandidaturu za evropsko prestolnico kulture 2025, prav tako pa so se strinjali, da se načrtovani park med avtobusno postajo in porodnišnico poimenuje po dr. Janezu Bleiweisu.

Še naprej v domski kuhinji

Poročali smo že o nameri Doma starejših občanov Preddvor v Potočah, da domsko kuhinjo odda zunanjemu izvajalcu. Tokrat smo poiskali nekaj odzivov.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Preddvor – »V Domu starejših občanov (DSO) Preddvor smo se odločili slediti kvalitetnemu nujenju storitev in oblikovanju življenja naših stanovalcev na najvišji možni ravni. Hrana je pomemben del bivanja v našem domu, zato smo tudi tukaj v zadnjih mesecih iskali rešitve. Predvsem smo želeli dvigniti kvaliteto hrane, in sicer v smislu ukinitve vnaprej pripravljene zamrznjene hrane ter slaščic, in zagotoviti, da se začne uporabljati informacijska rešitev za kuhinjo (elektronsko vodenje jedilnikov, sestavnih ter stroškov živil),« je odločitev podrobneje utemeljil direktor doma Matej Križanič. »Pri spremljanju procesov ter iskanju novih kvalitetnejših sprememb so sledile tri odpovedi kuharjev ter pomočnice kuharja. Po prvih dveh odpovedih smo objavili dva razpisa za kuharja, na katerega se je prijavil le en kandidat, ki pa ni

bil primeren. Zaradi zagotavljanja stalnega kadra in manka kadra v tej dejavnosti smo se zaradi zagotavljanja rednih obrokov za stanovalce odločili, da bomo skrb za prehrano v naslednjem letu predali strokovnemu zunanjemu izvajalcu. V tem letu bomo skrbno spremljali in analizirali kvaliteto hrane. Zunanji izvajalec bo obroke kahal v kuhinji DSO ter prevzel vse delavce, ki bodo ostali v kuhinji.« Križanič je odgovoril tudi na naše vprašanje o razvozu kosil, ki bo potekal enako kot sedaj.

Primeri oddaje kuhinje zunanjemu ponudniku v domovih za starejše v Sloveniji doslej še nismo zasledili. Zanimalo pa nas je, kako na to gledajo v Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. Menimo, da je to poslovna odločitev vodstva konkretnega doma, so nam odgovorili. Na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v tej poslovni odločitvi tudi ne vidijo težave. »Oddaja ponudbe za

pripravo prehrane je odločitev vodstva Doma starejših občanov Preddvor (DSO Preddvor), ki jo je podprl tudi svet zavoda. Vodstvo je po naših informacijah predvidene novosti predstavilo zaposlenim. Sledile so nekatere odpovedi zaposlitev, ki jih zavodu ni uspelo nadomestiti. Iz tega razloga je DSO Preddvor pripravilo hrane za obdobje enega leta oddal zunanjemu izvajalcu, v vmesnem obdobju pa bodo dvig kakovosti prehrane in zadovoljstvo uporabnikov spremljale komisije za prehrano, kjer bodo imeli ključno vlogo stanovalci doma,« odgovarjajo na ministrstvu.

Župan občine Preddvor Rok Roblek nam je povedal, da je bilo sodeč po informacijah (tudi svojcev, ki imajo svoje starostnike v domu v Potočah) stanje na področju prehrane v Domu starejših občanov Preddvor zelo kritično, zato je treba to urediti v korist stanovalcev doma, kar je po njegovih besedah odgovornost vodstva zavoda.

Medtem pa pomisleke ob oddajanju kuhinje zunanjim izvajalcem izražajo v sindikatih. Oglasili so se tudi iz Območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov za Gorenjsko, kjer menijo, da takšna poteza izpostavlja delavce bolj prekarne položaju in hkrati ogroža kvaliteto storitev kuhinje. »Iz teh razlogov je ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport marca letos podalo poziv vsem javnim ustanovam, ki imajo v svojem delokrogu 'outsorcane' delavce, naj te zaposlijo v svojo središče. Sicer gre za ministrstvo, pristojno za drugo področje, a argumenti so enaki tako v šolah kot v domovih starostnikov,« navaja sekretar gorenjske sindikalne organizacije Matej Jemec, ki direktorja Mateja Križaniča ob tem poziva, naj zaustavi oddajo kuhinje zunanjemu izvajalcu in jo obdrži v delokrogu doma. Prav tako od direktorja zahteva, naj preneha s pritiski na delavce, ki naj bi se dogajali v tem procesu.

Očistili so razbremenilne kanale Pšate

JASNA PALADIN

Domžale – Občina Domžale je skupaj z direktorijo RS za vode v okviru protipoplavnih ukrepov uredila dva razbremenilna kanala Pšate, ki sta bila že polna mulja.

Delavci državnega koncesionarja Hidrotehnik so tako očistili kanal Pšate v Jaršah od meje z občino Mengeš do sotočja s Kamniško Bistrico in razbremenilnik Pšate pri Bergantovem mlinu v naselju Pšata.

Visoke vode so brežine kanala Pšata napolnile s tudi do 70 centimetrov debelo blatno oblogo, ki je močno zmanjšala prevodnost kanala, na posameznih mestih se je v kanalu zaraslo tudi grmovje, brežine iz plošč pa so

bile ponekod a tudi poškodovane. Prav tako je bil temeljit čiščenje potreben razbremenilnik, ki so ga ponekod zaraščala celo drevesa.

Oba posega zdaj zagotavljata bistveno večjo poplavno varnost.

DRŽAVNO PRVENSTVO V ŠPORTNEM PLEZANJU

Kranj, 29. 11. - 1. 12. 2019
Športna dvorana Zlato polje

pdk
plezalni dnevi kranja 2019
https://pdk.aokranj.com/vstop-prosti

SPONSORJI: 2hm logistics, SelectBox, Gorenjski Glas, prima

GG | IZLET / TOREK, 17. DECEMBRA 2019

Trst v adventu

Vabimo vas, da se nam pridružite na našem izletu v Trst in okolico. Najprej si bomo na kratko ogledali Trst, nato se bomo odpeljali v Škedenj, kjer je etnografski muzej, posvečen glavni dejavnosti škedenjskih žena – peki kruha, katerega sloves je segel vse do Dunaja. Ženske so vsak dan hodile peš v mesto, kjer so prodajale svoj kruh zasebnikom in gostilnam. Nato si bomo ogledali Milje, ribiško mestece, ki je bilo poseljeno že v času Rimljanov. Po kosilu se bomo vrnili v Trst, kjer se bomo sprehodili in uživali v adventno okrašenem mestu. Vabljeni.

Odhodi avtobusa:
z AP Radovljica ob 7.00, z AP Creina Kranj ob 7.25,
z AP Mercator Primskovo ob 7.35, z AP Škofja Loka ob 7.55.
Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.
Cena vključuje: ogleda po programu, kosilo, prevoz in DDV.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. 04 201 42 41, se oglasite osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju.

CENA: 33 €

Za odjave, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške.

Gorenjski Glas

Praznična Loka v snegu

Z jutrišnjim prižigom luči v mestu, z Izložbami domišljije in z odprtjem drsališča na Trgu pod gradom se bo v Škofji Loki začel sklop decembrskih prireditev Loka v snegu.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Med tednom so v Škofji Loki namestili praznično inštalacijo, jutri, 30. novembra, ob 17. uri bodo s prižigom luči osvetlili mesto. Postavili so tudi drsališče na Trgu pod gradom, kar je novost zimskega dogajanja v mestu. Drsališče bo obratovalo od jutri do konca januarja, skupaj z gostinsko ponudbo in spremljevalnim dogajanjem pa bo eden od prireditvenih prostorov decembrskega utripa, ki ga bo čutili vse od Štemarij prek ožjega mestnega jedra do Trga pod gradom. Da bo sklop decembrskih prireditev pod naslovom Loka v snegu (imenovan tako po znameniti Groharjevi sliki) potekal v res zimskem vzdušju, upajo samo še na sneg, je pred decembrskim zagonom dejal župan Tine Radinja.

»Vsi dogodki bodo tvorili zgodbo, ki bo povezovala različne skupine ljudi in njihove različne namene, da obiščejo praznično Škofjo Loko, od zabave in druženja do nakupov,« je dodal župan in povabil na dogodke Loke v snegu. Spet bodo ponovili

Na Trgu pod gradom bo dva zimska meseca obratovalo drsališče.

lansko lepo uspelo pletenje kap za dober namen, ki jih je mogoče kupiti ves december in s tem prispevati k programom Botrstva v Sloveniji. Na različnih prizoriščih od Sokolskega doma do prireditvenega prostora s šotorom, ki ga bodo postavili na parkirišču Štemarje, bo mogoče prisluhniti osmim koncertom. Med njimi bo tudi koncert Radeta Šerbedžije. Otroke bodo razveselili vsi

trije dobri decembrski možje, za otroke pa pripravljajo tudi kino predstavo in več ustvarjalnih delavnic, je dogajanje predstavila Jana Fojkar, odgovorna za festival. Rokodelski center Duo pa je letos organizator Izložb domišljije, prodajne razstave umetnikov in rokodelcev. Kot je povedala Ajda Kranjc, so pred štirimi leti začeli s štirimi prostori, kjer so v izložbe postavili umetnost,

rokodelstvo in ustvarjalnost, letos jih bo že petnajst. Od lani sta dva nova, Pilana in Pr' Pepet. Obiskovalce vabijo k ogledu in odgovornemu nakupu lokalnih in okolju prijaznih izdelkov domačih ustvarjalcev, namesto da kupujejo v velikih trgovskih centrih. Izdali so tudi zloženko z zemljevidom vseh lokacij Izložb domišljije, obiskovalci pa bodo lahko sodelovali tudi v nagradni igri.

Sejo so prekinili

Občinski svet Občine Medvode je za nadomestnega svetnika potrdil Mirka Verovška, ki pa vabila za sejo ni dobil. Seja je bila nato prekinjena, nadaljevanje bo predvidoma decembra.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvoški občinski svetniki so se v sredo sestali na osmi seji v tem mandatu. Na dnevnem redu je bilo nekaj pomembnih točk, med drugimi tudi rebalans proračuna za letošnje leto, sprememba proračuna za prihodnje leto in sprejem Odloka o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v občini Medvode. Do vseh teh točk pa sploh niso prišli.

Seja je bila prekinjena po četrti točki, potem ko so za nadomestnega svetnika potrdili Mirka Verovška iz liste ŠPON (šport, podjetništvo, okolje, napredek), ki bo nadomestil Mirana Šušteršiča. Ta je iz osebnih razlogov odstopil z mesta člana občinskega sveta in vseh drugih funkcij, ki so mu bile dodeljene iz tega naslova. Pred začetkom obravnave pete točke pa je Tomaž Kuralt (NLNKOM) vprašal, kje sedaj je novi svetnik, zakaj ga ni na seji. »Jasno piše, da imajo člani sveta pravico in dolžnost udeleževati se sej in sodelovati pri delu. Mi bomo danes glasovali, kako bo on glasoval, od doma?

To so hude kršitve. Prekinimo sejo, naj se sestane statutarnopravna komisija in naj presodi. Jaz na tej seji ne bom sodeloval in na vašem mestu je tudi ne bi nadaljeval,« je med drugim povedal Kuralt in ob tem poudaril še odgovornost župana. Župan Občine Medvode Nejc Smole je pojasnil, da je prišlo do različnega tolmačenja, kdaj nastopi mandat nadomestnega svetnika, posledično do nedopustne napake občinske uprave, zaradi katere novi svetnik povabila na sejo ni dobil, se mu je pa za to že pred sejo, ko so napako ugotovili, opravičila v. d. direktorja občinske uprave. Župan je odredil premor, v katerem je zasedala Statutarno pravna komisija, katere član je tudi Kuralt, ki pa je sejno dvorano zapustil že pred tem in tako tudi ni sodeloval pri odločanju.

Glede na vse ugotovitve in dogajanje je bil nato podan sklep, da se, ker nadomestni član občinskega sveta na sejo ni bil vabljen, ta po četrti točki prekine in s peto točko nadaljuje, ko jo skliče župan. Sklep so občinski svetniki potrdili. Nadaljevanje bo predvidoma decembra.

Družine so spet prepevale

Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas je v Adergasu pripravilo prireditev Družina poje.

JANEZ KUCHAR

Adergas – Na prireditvi, že osmi po vrsti, je nastopilo enajst družin in skupin, skupaj 64 pevcev. Z nastopi so navdušile prav vse družine, ki so prepevale ponarodele in stare ljudske pesmi, za kar jih je občinstvo nagradilo z dolgim aplavzom. Prireditve se je začela s Slavkovo pesmijo Po dekle, ki jo je na diatonično harmoniko zaigral 19-letni Žan Sirc.

Prva je nastopila družina Beznec iz Ljutomera, druga 13-članska družina Vreček z Zgornjega Brnika, kot tretje so se prvič predstavile s petjem in družinskim ansamblom Osterman družine Poljanšek, Osterman, Razboršek in Kern z Luž. Da je njihov nastop navdušil polno dvorano, gre pohvala Alenki Kern. S petjem so navdušili tudi Skadolski fantje – fantje iz treh vasi, med njimi tudi 86-letni

Peter Pibernik. Ubrano sta zapeli tudi družini Rozman iz Praprotnice Police in družina Maček iz Adergasa, v kateri so prepevali oče Jože in mama Angelca, hčerki Monika in Petra ter vnukinja Zala. Nastopile so tudi sestre Stanka, Marija in Lučka, s harmoniko jih je spremljal Lučkin mož Janez, ter Kremžarjeva dekleta, Brigita in Damijana ter družina Zarnik iz Šenčurja. Na večer pred Martinovo soboto je velesovski župnik Slavko Kalan blagoslovil mlado vino. Vsi, pevci in obiskovalci v dvorani, so na koncu skupaj zapeli pesem Na oknu deva je slonela.

»Ponovno se je izkazalo, da glasba združuje, zato bomo tovrstne prireditve nadaljevali tudi v prihodnje,« je ob koncu večera dejala Angelca Maček, ki je pripravila in režirala prireditve. Vse sodelujoče družine so prejele ročno izdelano leseno posodo s sadjem, ki jo je izdelal Ciril Grilc s Trate.

Na vseh osmih prireditvah je prepevala družina Vreček z Zgornjega Brnika.

Tudi z evropslanci

Tržič – V Tržiču bodo danes gostili redno letno skupščino Združenja zgodovinskih mest Slovenije, ki združuje sedemnajst slovenskih občin in deset gospodarskih družb. Po skupščini se bodo župani srečali s slovenskimi evropslanci in z njimi med drugim razpravljali o novi evropski perspektivi 2021–2027 ter o možnostih in priložnostih za lokalna okolja.

Ali naj Miklavž otroku prinese telefon?

Preddvor – Veliko otrok si bo za Miklavževo darilo zaželelo pametni telefon in starši bodo v veliki dilemi, kdaj je otrok dovolj zrel, da bo znal telefon pametno uporabljati. Ali otroci sploh potrebujejo telefon in tablice za igranje računalniških igrar, bo Ivka Sodnik na pogovornem večeru v torek, 3. decembra, ob 19. uri v Kulturnem domu Preddvor povprašala najbolj znanega slovenskega strokovnjaka in terapevta za digitalne zasvojenosti Miho Kramlija, vodjo klinike za nekemične zasvojenosti v Zdravstvenem domu Nova Gorica. Število mladih in odraslih odvisnikov od sodobne tehnologije strmo narašča in je že prehitelo zasvojenost z drogami.

KARIERA PRI NAJBOLJŠEM
ZAPOSLOVALCU

- Zaradi širjenja naše delovne ekipe zaposlimo:
 - **CAD-tehnike m/ž** (CAD-Techniker)
Mesečna plača najmanj 2.300 evrov bruto (vključno z 10 nadurami)
 - **Voznike tovornih vozil m/ž** (LKW-Fahrer)
Mesečna plača najmanj 2.000 evrov neto (vključno z dnevnicami in nadurami)
 - **Monterje m/ž** (Monteure)
mesečna plača najmanj 2.400 evrov (vključno z dnevnicami, premijami in nadurami)

DELOVNA MESTA
PRIHODNOSTI NA
AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

Podjetje Leeb Balkone že več kot 60 let spodbuja karierne možnosti. Danes je podjetje Leeb z 200 sodelavci vodilni evropski proizvajalec balkonov. Naši balkoni in ograje iz lesa in aluminija se ponašajo z vrhunsko kakovostjo in izjemno življenjsko dobo. Zaradi stalnega širjenja iščemo sposobne sodelavce različnih profilov. V podjetju Leeb nudimo najrazličnejše karierne možnosti – od proizvodnje do svetovanja na področju prodaje.

Podrobnejše informacije o razpisanih delovnih mestih najdete na:
<https://www.leeb.si/kariera-pri-podjetju-leeb/>

Kamniško drsališče se vrača na Glavni trg

Kamnik – V Kamniku bodo v nedeljo, 1. decembra, ob 10. uri odprli drsališče, ki se po nekaj letih, ko so ga postavili za frančiškanskim samostanom in v Keršmančevem parku, zdaj znova vrača v samo središče starega mestnega jedra – na Glavni trg. Tudi letos bo drsanje brezplačno, plačljiva pa bo izposoja drsalk. Drsalk si bo moč izposoditi vsak delavnik od 16. do 20. ure, v soboto od 10. do 21. ure, v nedeljo od 10. do 19. ure. Cena izposoje drsalk bo 2 evra, izposoja čelade 3 evre, izposoja drsalčka pa 3 evre za pol ure. Vsako soboto v decembru bo na drsališču ob 8.30 potekal tečaj drsanja, ob 10. uri pa animacija za otroke. Drsališče bo obratovalo tudi v januarju. V nedeljo ob 17. uri bodo v Kamniku slavnostno prižgali tudi novoletno okrasitev v mestu.

Štebe z novo ovadbo

Tomaž Štebe je zaradi zaprtja in porušitve vodovoda in odvzema vodnih pravic Občini Mengeš skupaj s še okoli osemdesetimi soprodpisniki podal skupinsko ovadbo na Nacionalni preiskovalni urad.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Prvopodpisnik skupinske ovadbe, vodja Civilne iniciative Mengeš, s katero nastopa v občinskem svetu, sicer pa nekdanji mengeški župan Tomaž Štebe, je ovadbo podal »zaradi izvedene kazensko-odškodninske porušitve in še prej zaprtja primarnega magistralnega vodovoda v sklopu Medobčinskega vodooskrbnega sistema Kravec«. Vlagatelj – poleg Štebe je podpisalo še okoli osemdeset ljudi, nekateri tudi izven meja občine – pravijo, da je bilo zaprtje in nato porušitev v nasprotju s sprejetimi sklepi mengeškega občinskega sveta. Menijo, da naj bi do porušitve prišlo v letu 2016 ali 2017. Kot pravi Štebe, z neposrednimi dokazi za porušitev ne razpolaga in naj to raziščejo kriminalisti. »Imam dve izjavi, nekdo pravi, da je to videl, drugi pa, da je pri tem sodeloval, vendar obe osebi želite za zdaj ostati anonimni,« pravi Tomaž Štebe.

Dodali so tudi ovadbo suma kazensko odgovornega ravnanja pri izvedbi in sodelovanju vodenja postopkov oz. opustitve dolžnih ravnanj pri izvedbi odvzema vodnih pravic Občine Mengeš na virih pitne vode Izviri pod Krvavcem. Kot navajajo, naj bi odvzem začela Komunala Kranj, nato pa v sodelovanju z odgovornimi na Občini Mengeš izvedel direktor za vodo.

»Glede na to, da so bili Mengšani v petdesetih letih iniciatorji gradnje krvavškega sistema, da so

zbrali sredstva in so ljudje tudi sami prispevali denar za priključke ter so vodovod mnogi sami pomagali graditi, je nepredstavljalna tragika, da se nato odpoveš alpski pitni vodi,« je povedal Štebe, ki dodaja, da je voda iz sistema, preko katerega se danes oskrbuje Mengeš, bistveno slabše kakovosti kot pa voda izpod Krvavca.

Med odgovornimi oziroma osumljenimi poleg predstavnikov komunalnih podjetij in Ministrstva za okolje in prostor, ovadba omenja tudi župana Franca Jeriča.

Že pred časom je Štebe z zadevo seznanil institut varuha človekovih pravic, hkrati pa je ovadbo vložil tudi na domžalski oddelek Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani. Varuhinja na podlagi dokumentov, ki jih je posredovala Občina Mengeš, ni ugotovila podlage za nadaljnje ukrepanje, tožilstvo pa je obtožbe zoper Jeriča in direktorja JKP Prodnik Marka Faturja zavrglo.

Na občinski upravi zavračajo očitke

Na mengeški občinski upravi obtožbe v celoti zanjajo, posredovali pa so tudi sklep sodbe tožilstva in pojasnila, ki jih je zahteval varuh človekovih pravic. Kot je so zapisali, se je mengeški občinski svet že leta 2009 odločil, da se bodo v projekt povečanja zmogljivosti vodooskrbnega sistema Kravec vključili le pod pogojem, če se iz tega vira zagotovi stoodstotna oskrba s pitno vodo, ki bi občini zadostovala za nadaljnjih petdeset let. Do vključitve

Tomaž Štebe je s skupino osemdesetih soprodpisnikov ovadbo tokrat naslovil na Nacionalni preiskovalni urad.

v projekt pa ni prišlo, ker bi preko krvavškega sistema lahko zagotovili pitno vodo le tridesetim odstotkom občanov, kar pa je tudi v neskladju z ustavo, kjer je zapisano, da ima vsakdo pravico do pitne vode. Odjemalcem vode v občini namreč ne bi mogli pod enakimi pogoji omogočiti pravice do vode.

Prav tako bi vključitev v krvavški vodovod predstavljala nesorazmerne in prevelike stroške za občino, saj preostale občine niso bile pripravljene sodelovati pri gradnji vodovoda do Mengša. Tožilstvo je januarja letos ugotovljalo tudi, da je bilo vodooskrbno omrežje »staro, iztrošeno in potrebno celotne rekonstrukcije«, zaradi česar je prihajalo tudi do vdorov in onesnaženja mehanizirane vode na lokaciji Mengeškega polja nizvodno od Suhadol. »Posledično to pomeni, da je bil stari cevovod neustrezen in je predstavljal nevarnost za zdravje ljudi. Zato je bilo zaprtje vodovoda

iz vodooskrbnega sistema Kravec nujno, posledično pa porušitev opravičljiva,« je še zapisano v sklepu sodišča. Dodali so še, da je vodno dovoljenje res prenehalo, vendar pa to ne pomeni, da vodna pravica ne bi smela biti ponovno podeljena, če bi se v Mengšu v prihodnje želeli ponovno priključiti na vodovod.

Občina Mengeš je tako skupaj s sosednjimi občinami Kamnik, Domžale, Trzin in Moravče pristopila k projektu Oskrba s pitno vodo na območju Domžale - Kamnik, ki se je delno financiral iz kohezijskih sredstev EU in države. V Mengšu so pitno vodo zagotovili iz črpalnišča na Mengeškem polju, s čimer so zagotovili vodo enake kvalitete kot uporabnikom v Domžalah in Trzinu. Kot so pojasnili varuhinji človekovih pravic, je oskrba z vodo iz novih vodnih virov utemeljena tako glede investicije kakor tudi glede obratovalnih stroškov.

bikeshop VERATSCHNIG
V Borovljah od januarja 2020 dalje zaposlimo
MONTERJA KOLES m/ž
(FAHRRADMONTEUR)
Pogoj je tehnično razumevanje, prijaznost, komunikativnost, sposobnost delati v stresnih situacijah in zanesljivost. Od vas pričakujemo tudi osnovno znanje nemščine. Po uvajanju v delo vam nudimo višjo plačo, kot jo določa kolektivna pogodba. Novembra in decembra imamo zaprto. Prosimo, takoj se nam javite na:
office@bikeshop-veratschnig.at
Bikeshop Veratschnig
Klagenfurter Straße 25 | A-9170 Borovlje/Ferlach

Priložnost v Avstriji!
Stenski paneli namesto enostavnih ploščic! Od leta 2014 se podjetje VitaMonte ukvarja s popolnoma novim sistemom prenavljanja kopalnic. Hitro, učinkovito in vrhunsko. Dvema novima sodelavcema nudimo izjemno dobri delovni mesti:
– vodovodni inštalater m/ž
(Installateur/Installationsmitarbeiter)
– mizar za montažna dela m/ž
(Tischler/Allround-Montageprofi)
Mesečna plača 1900–2500 evrov, 14-krat letno (odvisna od kvalifikacije). Prosimo, javite se nam v nemščini na:
bewerbung@vitamonte.at
VitaMonte GmbH, 5531 Eben / Pongau
www.vitamonte.at T:+43 6458 20125

ADLER APOTHEKE
LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
tel. 0043/4227/2225 • faks 0043/4227/2572
adler@apothekeferlach.at

NOVO: SPLETNA TRGOVINA
www.apothekeferlach.at

- Naročila za zdravila sprejemamo tudi po telefonu in e-pošti
- Ekspresna dobava zdravil iz NEMČIJE
- Bachovi cvetni pripravki
- Schüsslerjeve soli

GOVORIMO SLOVENSKO

Dr. Eva Rosian, Mag. Jutta Rosian in Tamara Rigelnik

ODPRTO:
pon. - pet., 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00
sob., 8:00 - 12:00

Proračun skozi prvo sito

Občina Kamnik bo imela prihodnje leto na razpolago dobrih šestindvajset milijonov evrov, od tega približno pet milijonov za investicije.

JASNA PALADIN

Kamnik – Glavna točka novembrske seje občinskega sveta, ki se je znova zavlekla v pozne večerne ure, je bila obravnava proračuna za prihodnje leto v prvem branju.

»Ko smo v predlog proračun umestili vse želje krajevnih skupnosti, svetniških skupin in občinske uprave, je bil primanjkljaj šest milijonov. Ko smo upoštevali zgolj zakonske obveznosti, smo prišli do presežka dveh milijonov, ki smo jih namenili za

prioritete. Nato pa se je začelo usklajevanje z vsemi svetniškimi skupinami. Menim, da smo uspeli in da proračun prinaša vrsto pomembnih projektov,« je svetnike pred obravnavo nagovoril župan Matej Slapar. In če so mu nekateri priznali, da je bilo tolikšno usklajevanje pravi način priprave najpomembnejšega občinskega dokumenta, so mu drugi očitali, da župan ne more biti všečen vsem, da je kdaj preprosto treba reči in da je zato predlog proračuna poln drobnarij in brez

enega resnega projekta. Ali, kot se je slikovito izrazil svetnik Igor Žavbi: »Vsak je dobil bombonček ali dva.«

Predlog proračuna sicer prinaša nekaj pomembnih projektov. Milijon evrov bodo namenili v sklad za gradnjo nove Osnovne šole Frana Albrehta, milijon za kanalizacijo, pol milijona pa za strateške nakupe zemljišč, če se bo pokazala kakšna priložnost, ki jih je občina v preteklosti že veliko zamudila. Več denarja bo namenjenega gasilstvu, uredili bodo cesti skozi

Podgorje in na odseku Markovo-Studenca-Podlom, za vzdrževanje drugih cest pa bodo namenili sedemsto tisoč evrov. Rak rana občine so sicer vrtci, za katere morajo vsako leto nameniti kar četrtno vsega proračuna. Uredili bodo javno razsvetlavo do Term Snovik, uredili prostoro knjižnice v mansardi stavbe, obnovili stražni stolp na Malem gradu. V načrtu je tudi postavitve mamuta v naravni velikosti, ki ga je zdaj že pokojni kipar Miha Kač izdelal že pred več kot desetletjem. Občina se bo tudi zadolžila; za koliko, pa bo znano pri drugem branju proračuna.

Proračun naj bi svetniki potrdili še v letošnjem letu, saj sta seja in s tem drugo branje predvidena 18. decembra.

CityArkaden Klagenfurt / Celovec – kjer je v božičnem času najlepše

Nakupovalni center CityArkaden Klagenfurt / Celovec je na področju mode vodilni na avstrijskem Koroškem. V več kot 110 trgovinah čaka obiskovalce nedvomno tudi največja izbira daril. Poleg tega so strankam v predbožičnem času na voljo tudi čisto posebne "nebeške" servisne storitve.

Čudovito staro mestno jedro Celovca je vedno vredno ogleda, najlepše pa je v predbožičnem času. V nakupovalnem centru CityArkaden Klagenfurt / Celovec boste uživali ob enkratnem božičnem vzdušju. Na voljo so vam vrhunske mednarodne blagovne znamke, izvrstne ponudbe in seveda izjemno velika izbira darilnih idej. V najlepšem nakupovalnem centru avstrijske Koroške pa je poskrbljeno tudi za vrhunske kulinarične dobrote.

Vrhunske blagovne znamke in »nebeške« servisne storitve. S 110 trgovina-

mi ima celovski nakupovalni center CityArkaden daleč največjo ponudbo daril na avstrijskem Koroškem. Poleg največjih mednarodno priznanih ponudnikov Peek&Cloppenburg, Saturn, Zara, H&M, C&A, Tommy Hilfiger in Dressmann so obiskovalcem na voljo tudi modne trgovine Bershka, Zara Men in Hallhuber, ki so edine na Koroškem.

Izkoristite adventni čas za izlet v prestolnico avstrijske Koroške. Uživate v nakupovalnem centru CityArkaden, kjer vas čakajo lepa božična dekoracija in

Dragi prijatelji in sosede,

predbožični čas je za veliko število ljudi najlepši čas v letu, pogosto pa tudi čas z največ stresa. Nakupovalni center CityArkaden Klagenfurt/Celovec vam ravno na tem področju priskoči na pomoč. V trgovinah in tudi na božični tržnici najdete pod eno streho izjemno veliko izbiro daril, razvijamo pa vas tudi s posebnimi storitvami. Po želji odpeljemo vaše otroke med nakupovanjem na izlet v Minimundus. Ob obisku nakupovalnega centra CityArkaden vam želim vse najboljše!

Ernst Hofbauer, menedžer centra CityArkaden Klagenfurt / Celovec

božične tržnice. V nakupovalnem centru pa bodo goste razveselile tudi posebne "nebeške" servisne storitve, kot npr. brezplačno zavijanje daril, nakupovalni asistent, čudovit otroški program in seveda še veliko več.

Nakupovalni center CityArkaden Klagenfurt / Celovec je odprt od ponedeljka do petka od 9. ure do 19.30, ob sobotah pa do 18. ure.

PRIJETNI BOŽIČNI NAKUPI

ČUDOVIT
ADVENTNI ČAS
V SRCU CELOVCA

Sproščeno božično nakupovanje v več kot 110 trgovinah najlepšega nakupovalnega centra na avstrijskem Koroškem. Veselimo se vašega obiska.

**BOŽIČNA TRŽNICA
OD 21. 11. DO 24. 12.**

CITYARKADEN
Klagenfurt

www.city-arkaden-klagenfurt.at

Kendi nagrada za prvenec

Nagrado za literarni prvenec na 35. slovenskem knjižnem sejmu je prejel Jakob J. Kenda za delo Apalaška pot: 3500 kilometrov hribov in Amerike.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Literarni prvenec Radovljčana Jakoba J. Kende z naslovom Apalaška pot: 3500 kilometrov hribov in Amerike je v obrazložitvi nagrade označen za potopisni roman, ki se pravzaprav vseskozi giblje na meji med stvarno reportažo in literarnim potopisom. »Pri tem avtorjev izjemno izbrušen in izčiščen slog, pronicljiv humor, občutek za suspenz ter raba literarnih prijemov, kot so prolepsa, prepričljiv dialog, vložena zgodba, intertekstualnost, v sklopu, katere prednjačijo predvsem citatne aluzije, ki jih črpa tako iz slovenske kakor iz svetovne zakladnice književnosti, odtehtajo v prid literarnosti,« je med

drugim v obrazložitev zapisala žirija Društva slovenskih pisateljev v sestavi Denis Škofič (predsednik), Martina Potisk in Goran Dekleva.

Kenda se v svojem prvenecu pokaže kot izjemno minuciozen opazovalec in poznavalec ameriške narave, družbe, kulture ter pohodništva. Kot je v pogovoru ob podelitvi nagrade povedal avtor, je prvi Slovenec, ki je prehodil Apalaško pot. Ob tem je dodal, da je na poti spoznal, da je med ameriški in slovenski »hribovci« moč potegniti močne vzporednice. Knjiga, ki jo je izdal v samozaložbi, je po njegovih besedah tudi osnova za njegov novi projekt, ki je povezan s slovensko plansko transverzalo.

Razstava fotografov s škofjeloškega območja

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Danes, v petek, 29. novembra, ob 19. uri bodo v galeriji v Martinovih hiši odprli letošnjo Območno fotografsko razstavo, ki jo organizirata območna enota JSKD Škofja Loka in FK Anton Ažbe. V prostorih, kjer sicer deluje javni sklad, so galerijo prvič vzpostavili lani. Tokrat je bil v okviru razstave razpisan fotografski natečaj na temi kontrasti in prosto, na katerega se je prijavilo 43 fotografij

in fotografov s škofjeloškega območja. Na razstavi bo predstavljen izbor najboljših, to je 140 od 308 na natečaj prispelih fotografij. Podelili bodo šest nagrad in deset diplom v obeh kategorijah ter nagrado za najboljšo mlado avtorico ali avtorja do 18 leta starosti. O nagradah letošnjega natečaja je odločala strokovna žirija v sestavi: Vinko Skale (MFI-AP, MF FZS) iz Celja, akademska slikarka Anja Fabiani in Janez Jocič iz JSKD Škofja Loka.

Gorenjski oktet za pet

Pet pomeni petletnico obstoja Gorenjskega okteta, dva koncerta za praznovanje pa dokaz, da gre za polnokrvni pevski sestav z novo umetniško vodjo, novimi skladbami in zanimivim pevskim programom.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Pet' v kleni gorenjščini pomeni tudi prepevati, je pa tudi prva ocena, s katero šolarji izvejo, da so se dobro naučili. Šalo na stran, čeprav gre za sestav duhovitih moških v pravih letih, v različnih zborih in pevskih sestavih preizkušenih pevcev, ki so si v vokalnem veselju v petih letih pridobili že precej simpatij poslušalcev.

V letošnjem letu so Marko, Martin, Marko, Aleš, Tomaž, Andres Jose, Job in Boštjan v svoje vrste uspešno pridobili umetniško vodjo in dirigentko Evo Jelenc Drozgo: »Letos v začetku leta sem prvič prišla na vaje in se odločila pevcem pomagati po strokovni glasbeni plati, pri izbiri programa, vodenju vaj, vokalni tehniki ... Fantje so zelo odgovorni in za vse druge stvari poskrbijo sami.« Več let je vodila Mešani pevski zbor Vox Carniola, v oktetu pa so jo za pomoč prosili že pred leti, a je zaradi družinskih obveznosti sodelovanje morala odkloniti. Kljub precej zapolnjenemu vsakdanu pravi, da je podlegla dejstvu, da v oktetu pojeta dva njena sorodnika in da gre za moški sestav. »Od nekdaj me privlači zvok moškega zbora. Oktet pa je že skoraj zbor, kajne?« (smeh) pove Jelenc Drozgova in poudarja: »Delo z moškimi je specifično. Slabo leto je kratko obdobje, ko je prvi vtis sicer že ponotranjen, vseeno pa še ni globljih poznanstev, ki so za skupno poustvarjanje zelo dobrodošla. Smo pa že začutili vzajemno ugodje ob izvajanju glasbe, kar je

S pesmijo nas bo po koncertih ob petletnici obstoja popeljal Gorenjski oktet. / Foto: Luka Dakskobler

dober znak. Humor in pristop do dela pa je precej drugačen kot pri mešanih zborih.«

Program tokratnega koncerta, naslov Dum vivimus, vivamus! bomo iz latinščine prevedli v Dokler živimo, živimo, bo tak, kakršno je življenje – včasih bolj živah-

Gorenjski oktet in so jih pripevali Katarina Pustinek Rakar, Andrej Makor, Tine Bec in najnovejšo Matej Kastelic,« pove sogovornica in dodaja: »V preteklosti je oktet naročal skladbe za oktet in solo sopran, zato sem zelo vesela, da se nam bo na koncertih pridružila tudi odlič-

Umetniško vodjo okteta smo povprašali še o načrtih za nadaljevanje sezone. Pevci so sezono imeli že začrtano, vrhunec bosta prav jubilejna koncerta ob peti obletnici. »Medtem pa je prišlo še povabilo na mednarodni festival moških pevskih sestavov (Rencontres internationales de choeurs d'hommes Vallée de Joux), ki bo junija v Švici, ki se mu seveda ne bomo odrekli. Lahko rečem, da je tudi drugih povabil za nastope kar precej. Ljudje očitno radi prisluhnejo tovrstnemu petju, oktet pa se povabilom rad odzove. Zapeli smo na praznovanjih rojstnih dni, na različnih odprtjih, za turiste, seveda pa smo imeli tudi nekaj celovečernih koncertov.« Gorenjski oktet torej najprej poje jutri v Kranju in v nedeljo v Radovljici. Potem pa naprej, kot lahko razberemo s fotografije.

Celovečerna koncerta Gorenjskega okteta bosta jutri, v soboto, 30. novembra, ob 19. uri v dvorani Gimnazije Kranj, v nedeljo, 1. decembra, ob 20. uri pa v Baročni dvorani Radovljiske graščine.

no, spet drugič manj. V novembru se je Gorenjski oktet udeležil Regijskega tekmovanja odraslih pevskih zasedb, prejel zlato priznanje, zato bo del programa obarvan »tekmovalno«. »V drugem delu bomo predstavili skladbe, ki so bile naročene in napisane posebej za

na mlada sopranistka Neža Vasle. Tretji del koncerta pa bodo zapolnile skladbe iz železnega repertoarja okteta – slovenske ljudske, ponarodele in umetne pesmi, ki bi jih lahko uvrstili v kategorijo fantovskega petja in ki so slovenski duši še posebej bližni.«

Digitalni svet v grafiki

V Mali galeriji Likovnega društva Kranj je na ogled razstava akademskega slikarja Janeza Praprotnika z naslovom Odsev digitalnega sveta v grafiki.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Akademijski slikar Janez Praprotnik sodi v starejšo generacijo umetnikov in deluje tako na področju slikarstva kot tudi grafike. Ta je v njegovem življenju zavzela pomembno mesto. Z njo se srečuje vse od srednje šole, bila je del njegove poklicne poti, svoje mesto pa je našla tudi v njegovem prostem času in tako ji je ostal zvest vse do današnjih dni. Njegova ljubezen do nje je prerasla iz klasičnih grafičnih tehnik

vse tja do računalniško obdelanih in izdelanih del. Z digitalno grafiko, s katero se tokrat predstavlja v Kranju, se je začel ukvarjati pred 15 leti, kljub začetnemu odporu do računalnika, ki ga je bil primoran uporabljati v službene namene, se je z njim počasi spoprijateljil. Odprle so se mu nove možnosti, spoznal je prednosti ugodnega ter plodnega delovnega okolja, v katerem ni bilo treba čakati na rezultate oziroma sledi časovno obsežnih procesov, na katerih končni

produkt ni mogel več vplivati. Tako je klasično grafiko izpodrinila digitalna. S študijem programov, namenjenih obdelavi fotografij in risanja, je začel odkrivati različne poglede in aspekte, ki so ob pomoči eksperimentalnih tehnik in iger s filtri ter raznimi orodji začeli dobivati novo podobo.

Sklop predstavljenih del zaobjema organsko, geometrijsko in figuralno zgodbo. »Tako v slikarski kot tudi kolažni in klasični grafični tehniki najdemo predhodne

Na odprtju razstave: (z leve) avtor razstavljenih del Janez Praprotnik, umetnostna zgodovinarica Melita Ažman in umetniški vodja LD Kranj Klavdij Tutta / Foto: Cveto Zlate

rešitve, neposredno navezujoče se na zdajšnja dela, kar le še potrjuje njegov idejni koncept nadgradnje te faze umetniškega ustvarjanja, v kateri je našel svoje mesto in zadoščenje. V zagrizenosti

raziskovalne duše, ki vsekako preveva njegova dela, prihaja do spoznanja, razčlenjevanja in izničenje predmetnega ter figuralnega sveta kot tudi čiste deformacije in prehoda v abstraktno

fluidno maso organske prvinskosti,« je ob razstavi povedala umetnostna zgodovinarica Melita Ažman.

Razstava del Janeza Praprotnika bo na ogled do 14. decembra.

Kolesarske zvezde leta

Kolesarja leta 2019 v Sloveniji sta cestni kolesar Primož Roglič in gorska kolesarka Tanja Žakelj, najboljša amaterska kolesarja pa Gorenjca Laura Šimenc in Andrej Žavbi.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Na Večer u zvezd na Ljubljanskem gradu je Kolesarska zveza Slovenije v torek podelila priznanja najboljšim v letu 2019.

Najprestižnejša naziva kolesarka in kolesar leta sta šla v roke četrtič zapored cestnemu kolesarju Primožu Rogliču (Jumbo Visma) in sedmič gorski kolesarki Tanji Žakelj, članici ekipe

Unior/Devinci Factory Racing. Za Rogličem je izjemna sezona, ki jo je končal kot številka ena na lestvici Mednarodne kolesarske zveze. Žakljeva se je znova približala svetovnemu vrhu, potem ko je bila enkrat osma na tekmi svetovnega pokala in tudi na svetovnem prvenstvu. Razglasili so tudi najboljša amaterska kolesarja. Oba sta Gorenjca, oba cestna kolesarja: pri ženskah

Laura Šimenc (BK Umag), pri moških pa Andrej Žavbi (TUŠ Team). Podelili so še druga priznanja in nekaj jih je šlo tudi v roke Gorenjcem. Priznanje za posebne dosežke v gorskem kolesarstvu je prejela Blaža Pintarič (Pintatim), za posebne dosežke v cestnem kolesarstvu Tadej Pogačar in Jan Polanc (oba UAE Team Emirates), jubilejno nagrado za petdeset let delovanja pa je KK Bled.

Razglasili so tudi najboljše v Pokalu Slovenije v cestnem kolesarstvu v kategoriji Elite. Pri članicah je na prvem mestu Tajda Mohorič pred Laro Maretič (obe KK Kranj), članice Kolesarskega kluba Kranj so bile najboljše tudi ekipno, pri članih je bil drugi Pogačar in tretji Luka Mezgec (Mitchelton-Scott), med člani ekipno pa so v sezoni 2019 kolesarji iz KK Kranj skupno tretji.

Amaterska kolesarja leta sta Laura Šimenc in Andrej Žavbi.

Kolesarja leta sta Tanja Žakelj in Primož Roglič. / Foto: Gorazd Kavčič

Jeseničani na gostovanje, Triglav dve tekmi doma

Kranj – V Alpski hokejski ligi so hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice včeraj gostovali pri moštvu Rittner Buam, a rezultata do zaključka redakcije še nismo prejeli. Jutri jih čaka novo gostovanje pri ekipi SHC Fassa Falcons. Hokejisti kranjskega Triglava bi morali v sredo v Mednarodni hokejski ligi doma igrati s KHL Mladost, a jo bo zaradi bolezni v ekipi iz Zagreba odigrali v drugem terminu. So pa v tem tekmovanju na Jesenicah odigrali tekmo domači HD Hidria Jesenice in HK Slavija Junior. Slavija Junior je bila boljša z 0 : 4 (0 : 2, 0 : 1, 0 : 1). Jeseničani bodo jutri z začetkom ob 18. uri gostili SKHL Crvena zvezda, ob 19.15 pa se bo v Kranju začela tekma med hokejisti HK Triglav in VK Vojvodina. V nedeljo čaka tekmeča še en obračun, ki se bo prav tako v Kranju začel ob 15.30.

Domžale doma, Triglav v gosteh

Kranj – Konec tedna bodo nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi odigrali tekme 19. kroga, ki je predzadnji v jesenskem delu tekmovanja. Nogometaši kranjskega Triglava bodo znova gostovali, in sicer jutri v Mariboru pri aktualnih prvaki. Domžalčani pa bodo igrali doma. V nedeljo bodo gostili Rudar Velenje. Tekma se bo začela ob 15. uri. Aktivni bodo tudi nogometaši Rolteka Dob, ki bodo v drugi ligi jutri odigrali zaostalo tekmo sedmega kroga. Odhajajo v goste k ekipi Brežice Terme Čatež. Drugoligaši bodo ligo nadaljevali s spomladanskim delom, ki se bo začel 8. marca.

Košarkarska sobota v Škofji Loki

Škofja Loka – Zadnja sobota v novembru bo v Škofji Loki povsem košarkarsko obarvana. Ob 18. uri se bosta v gorenjskem derbiju na tekmi devetega kroga druge SKL med seboj pomerila LTH Castings in ECE Triglav. Tako Škofjeločane kot Kranjčane bodo na parket pospremili mlajši košarkarji obeh klubov. V Škofji Loki, prav tako v ŠD Poden, bo namreč jutri od 10. ure dalje potekal prvi kvalifikacijski turnir Basket 4 Kids, na katerem bodo igrale ekipe LTH Castings, Triglav, Slovan in Jesenice. Prvi se bodo ob 10. uri pomerili prav košarkarji domačega LTH Castingsa in kranjskega Triglava.

Lanski sneg še na deponiji

Pokljuka bo v letošnji zimi znova gostila najboljše biatlonce sveta.

MAJA BERTONCELJ

Rudno polje – Ta konec tedna se na Švedskem začne svetovni pokal v biatlonu. Najboljše biatlonce na svetu pa bo med 22. in 26. januarjem gostila tudi Pokljuka. V organizacijskem odboru se že intenzivno pripravljajo tako na to največje tekmovanje na Pokljuki v letošnji zimi kot tudi na pokal IBU za mlajše člane v biatlonu, ki bo od 12. do 15. decembra, in na svetovno prvenstvo, ki ga bo Pokljuka gostila februarja 2021.

»Čeprav si želimo, da bi imeli proge že vsaj delno zasnežene, zaradi vremenskih razmer še nismo začeli razgrinjati lanskega snega s snežne deponije. Veseli nas, da je za prihajajoče dni napovedanih nekaj snežnih padavin in spust temperatur občutno pod ledišče. V primeru ugodnih vremenskih razmer bomo sprejeli odločitev, ali začnemo razvažati lanski sneg na proge ali ne. Teden dni pred pokalom IBU je na Pokljuki predviden še celinski pokal v smučarskih tekih, tako da si želimo tekaške proge pripraviti že za to tekmovanje. V tem primeru bo del prog v netekmovalnih dneh na voljo tudi rekreaciji in obiskovalcem

Pokljuka še čaka na prvo večjo snežno pošiljko in nižje temperature, ki bodo omogočale pripravo umetnega snega in razvoz lanskega s snežne deponije. / Foto: arhiv OO Pokljuka

Športnega centra Triglav Pokljuka,« je pojasnil Tomaž Šušteršič, podpredsednik in generalni sekretar OO Pokljuka.

Kot je povedal, je bilo v času priprav na novo sezono izvedenih kar nekaj vzdrževalnih del: »Zamenjana je bila večina ograj in ostalih lesenih elementov na stadionskem delu in delno na progah, zaradi naravovarstvenih zahtev je bil umaknjen del umetne razsvetljave, kjer za samo izvedbo tekmovanja ta ni nujno potrebna, delno so bili z lesenimi elementi zakriti določeni tehnični elementi v prostoru. Ostaja še sanacija

akumulacijskega zajetja, ki bo prišla na vrsto najverjetneje šele v naslednjem letu, saj nas bo prehitela zima. V pripravi so vsi načrti za nov vstop tekmovalcev v stadionski del in delna rekonstrukcija tekmovalnih prog. Prav v teh dneh se s pomočjo ministrstva za obrambo in Uprave RS za zaščito in reševanje izvaja premik bivalnih zabojnikov na Pokljuko za potrebe tekmovalnih ekip na prihajajočih tekmovanjih.«

Organizatorji se bodo potrudili, da bodo vsa tekmovanja na Pokljuki izvedena na vrhunski ravni, kot smo bili vajeni doslej.

POKLJUKA

BMW, VIREMANN, DKB, HORMANN, ERDINGER, BAUHAUS, POLAR

IBU WORLD CUP BIATHLON, POKLJUKA, IBU SVETOVNO PRVENSTVO BIATHLON, POKLJUKA 2021

BMW IBU SVETOVNI POKAL V BIATLONU
22.–26. 1. 2020

IBU SVETOVNO PRVENSTVO V BIATLONU
v sodelovanju z BMW
9.–21. 2. 2021

BIATHLON JE SVETOVEN
IN POKLJUKA JE NJEGOVO SREDIŠČE

@BiathlonPokljuka, @BiatlonPokljuka, Biathlon.Pokljuka

WWW.BIATHLON-POKLJUKA.COM

SLOSKI, I FEEL LOVE, EUROVISION SPORT, mfn

Spodbujajo razvoj majhnih kmetij

Kmetijsko ministrstvo namenja dvajset milijonov evrov za ohranjanje in razvoj majhnih kmetij.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je prejšnji petek objavilo javni razpis, s katerim namenja dvajset milijonov evrov nepovratnih sredstev za ohranjanje in razvoj majhnih kmetij, ki redijo travojede živali in so razvrščene na območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost. Do podpore bodo upravičene kmetije, ki obdelujejo od 1,5 do 6 hektarjev primerljivih kmetijskih površin, redijo od 1,5 do 15 glav velike živine (GVŽ) in zagotavljajo s travojedimi živalmi obremenitev 0,5 GVŽ na hektar trajnega travinja. K vlogi bodo morale

priložiti poslovni načrt za obdobje treh let in z načrtom določiti vsaj en cilj, ki prispeva h gospodarskemu razvoju kmetije ali k varstvu okolja, prilagajanju na podnebne spremembe in k inovativnosti. Vlogo bo možno oddati po elektronski poti v informacijski sistem agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja v času od 16. decembra letos do vključno 13. februarja prihodnje leto. Kmetije, ki bodo izpolnile razpisne pogoje, bodo upravičene do pet tisoč evrov finančne podpore, pri tem pa bodo 70 odstotkov zneska dobile po prejemu odločbe o pravičnosti do sredstev, 30 odstotkov pa po uresničitvi poslovnega načrta.

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne oktobra letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 32,37 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 49 centov ali za 1,54 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,18

odstotka maščobe in 3,46 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 36,17 evra in je bila za 1,29 evra ali za 3,7 odstotka višja kot septembra. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 29,66 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 33,65 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
December 2018	31,43	34,40	28,37	31,95
September 2019	31,88	34,88	29,51	32,65
Oktober 2019	32,37	36,17	29,66	33,65

Srečanje pridelovalcev krompirja

Naklo – Družba RWA Slovenija prireja danes, v petek, v restavraciji Marinšek v Naklem tradicionalni Dan krompirja. RWA bo predstavil letošnjo sezono pridelovanja krompirja in nove sorte krompirja v preizkušnji, Kmetijski inštitut Slovenije fiziološke napake krompirja in nove rešitve za desikacijo krompirja, podjetje Picount zanimive rešitve varstva krompirja, Europlant pa razmere na evropskem in nemškem trgu krompirja.

O prvi pomoči in uporabi defibrilatorja

Žiri – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj in Društvo kmečkih žena Žiri vabita v sredo, 4. decembra, ob 15.30 v združni dom v Žireh na predavanje o prvi pomoči v domačem okolju, na kmetiji, na cesti ter o praktični uporabi defibrilatorja. Izobraževanje bo izvedla ekipa Območnega združenja RKS Škofja Loka.

Mlečnost krav še narašča

Na Gorenjskem je v zadnjih štirinajstih letih več kot tristo kmetij opustilo prirejo mleka. Mlečnost še narašča in je nad slovenskim povprečjem.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Svet kranjske območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je na seji prejšnji teden sprejel program dela enote za prihodnje leto, ki vključuje tudi opis stanja in problemov v gorenjskem kmetijstvu. Kot izhaja iz analize, je na Gorenjskem od 36.294 hektarjev kmetijskih zemljišč v obdelovanju skoraj dve tretjini vseh na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Glavna kmetijska dejavnost je živinoreja, predvsem prireja kravjega mleka in govejega mesa ter reja drobnice, na ravninskem območju pa kombinirajo živinorejo še s pridelovanjem krompirja, delno pa tudi s pridelovanjem pšenice in zelenjave.

Število kmetij, ki redijo krave, se zmanjšuje

Glavna živinorejska dejavnost je reja goved, vendar se število kmetij, ki redijo krave, zmanjšuje. Lani je mleko oddajalo 713 kmetij, še leta 2005 jih je bilo čez tisoč (1036), število krav mlekarič pa se je v tem obdobju celo

Svet kranjske območne enote zbornice bo prihodnje leto obravnaval problematiko izvajanja kmetijske in zemljiške politike, škod po ujmah, zvereh in divjadi ter socialnega varstva kmetov, spremljal bo spreminjanje davčne zakonodaje, sprejemanje občinskih prostorskih načrtov in programov intervencij v kmetijstvo ... Načrtujejo tudi obiske v občinah, ki za kmetijstvo namenjajo bolj malo denarja.

povečalo, s 14.357 na 14.738, tako da povprečna »mlečna kmetija« redi že skoraj 21 krav. Število kmetij, ki redijo krave do jilje, se je v obdobju 2005–2018 zmanjšalo z 2038 na 1399, upadlo pa je tudi število do jilj, s 5506 na 4342. Mlečnost krav v standardni laktaciji še vedno narašča in je nad slovenskim povprečjem. Pri čisti lisasti pasmi znaša 6273 kilogramov mleka na kravo in je za 371 kilogramov višja od državne povprečja, pri črno-beli pasmi je gorenjsko povprečje 8567 kilogramov in je za 401 kilogram višje od slovenskega.

Vse manj mleka s hribovskih kmetij

Kaj so glavni problemi gorenjskega kmetijstva, kakšni so trendi in rešitve? Prirejo mleka opuščajo tudi na večjih hribovskih kmetijah, tam je tudi zelo malo investicij v povečevanje in posodabljanje hlevov, še zlasti

Število kmetij, ki oddajajo mleko, se zmanjšuje, ne pa tudi število krav in količina oddanega mleka.

v zadnjih letih pa povečujejo prirejo na kmetijah na nižinskem območju. Večjih kmetij, ki so se specializirale za pitanje goved, je malo. S pitanjem goved se ukvarjajo na »mlečnih kmetijah« z lisasto pasmo ter na kmetijah, ki redijo krave do jilje, manjše kmetije pa rejo goved opuščajo. Stalež drobnice je v zadnjih dveh letih nekoliko upadel, po zadnjih po-

Najboljša zemljišča, predvsem v okolici Kranja in turističnih centrov, so izpostavljena urbanističnim pritiskom. Povečuje se zanimanje za namakanje kmetijskih zemljišč, v občini Šenčur že potekajo postopki za ureditev namakalnega sistema, o tem razmišljajo tudi v občini Preddvor. Vse več je težav z divjadjo in z zvermi. Zviševanje stroškov pridelave in nizke odkupne cene pridelkov vplivajo na opuščanje kmetovanja že na srednje velikih kmetijah. Pri ekološkem kmetovanju, v katero je vključenih 258 kmetij, so glavni problemi še dokaj slaba organiziranost trženja, manjša ponudba od povpraševanja ter odkupne cene pridelkov, ki so večinoma

»Ravninci« imajo večji vpliv kot »hribovci«

Ko je svet kranjske območne enote zbornice obravnaval program dela enote za prihodnje leto, je bilo slišati različna mnenja. Predsednik sveta Ivan Tičar je ugotavljal, da je kmetijstvo najmanj donosna gospodarska dejavnost oziroma sploh ni donosna. Tomaž Šiferer je prepričan, da je pri sedanjih oblasti kmetijstvo zelo zapostavljeno, opozoril pa je tudi na nerazumne zahteve iz razpisov za naložbe na kmetijah: »Če kmet gradi hlev preko razpisa, je investicija milijon evrov, a če ga gradi sam, je lahko tudi pol manj.« Dušan Pintar je spomnil na dobre izkušnje

datkih na Gorenjskem redijo nekaj več kot šest tisoč odraslih ovc in ovnov ter okoli 1600 odraslih koz in kozlov. Na gorskih kmetijah se stalež zmanjšuje zaradi napada zveri na drobnico na planinskih pašnikih. Le osem kmetij redi večje število prašičev, reja za lastne potrebe pa upada. Tudi reja konj za meso je v upadu. Devet kmetij se ukvarja s tržno rejo kokoši nesnic, na dveh so registrirali že tudi klavnico za perutnino.

Kmetovanje opuščajo tudi srednje velike kmetije

Več kot polovico njiv zaseda krompir, kar zmanjšuje možnosti za kolobarjenje in hkrati povečuje ogroženost krompirja s škodljivci. Tržne pridelave krušnih vrst pšenice na Gorenjskem ni, obseg pridelave krompirja se je glede na leto 2015 zmanjšal za 13 odstotkov, na kmetijah v kolobar s poljščinami vse bolj vključujejo vrtnine.

Člani sveta KGZS – Območne enote Kranj z loškega območja: Dušan Pintar, Zvonko Dolinar in Viktor Markelj

enake cenam pridelkov iz konvencionalne pridelave. Sadna letina je bila letos občutno manjša kot lani, povečuje se zanimanje za pridelavo jagod. Zaradi opuščanja kmetovanja oziroma živinoreje na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost se zmanjšuje število živali na planinskih pašnikih, na to pa vplivajo tudi napadi volkov, medvedov in krokarjev.

iz tujine, kjer vedo, da brez kmetijstva ni turizma, in zato dajejo kmetijstvu tudi večjo podporo. Peter Krek meni, da so podpore hribovskemu kmetijstvu nizke zato, ker imajo »ravninci« pri oblikovanju kmetijske politike bistveno večji vpliv kot »hribovci«. Boris Kunšič ugotavlja, da je povezanost pridelovalcev šibka, še zlasti to velja za pridelovalce krompirja in zelenjave.

Tuji investitorji so tudi zgled

1. stran

»Poleg tega ti v svojih matičnih državah kot ambasadorji ponosno predstavljajo slovenske prednosti, kot so naše vrhunsko znanje, visoka učinkovitost in zanesljivost,« je dodala.

Gospodarski minister Zdravko Počivalšek pa je poudaril, da tuje neposredne investicije v Slovenijo spodbujajo mednarodno prepoznavnost, povečujejo vključenost v dobaviteljske verige in dvigujejo dodano vrednost slovenskega gospodarstva. »Podjetja s tujim kapitalom rastejo hitreje od ostalih. To velja tako po obsegu prodaje in številu zaposlenih kot tudi po dodani vrednosti na zaposlenega in izvozu,« je še povedal.

Kranjski Iskraemeco, ki je od leta 2007 v egiptovski lasti, je prejel nagrado za tujega investitorja v kategoriji velikih podjetij. S priključitvijo skupini El-sewedy Electric je podjetje pridobilo dragocena poslovna partnerja ter nove

Foto: arhiv SPIRIT Slovenija

Baha Abdullah, Iskraemeco: »Lani smo števce poslali v več kot 75 držav, zato smo tudi ambasadorji Slovenije.«

priložnosti za rast in razvoj, poudarjajo v Spiritu. »To nagrado si je zaslužil celoten naš kolektiv s trdim delom v zadnjih dvanajstih letih. Prav vsak delavec si jo je zaslužil. Smo del inovativne ekipe z vsega sveta. Lani smo svoje števce in rešitve poslali v več kot 75 držav po svetu, zato lahko rečem, da

smo tudi ambasadorji Slovenije. Tak uspeh pa ne bi bil možen brez prave infrastrukture in podpore v Sloveniji,« je ob prevzemu nagrade dejal izvršni direktor za finance Baha Abdullah.

Iskraemeco s 732 zaposlenimi je sicer v letu 2018 ustvaril 126 milijonov evrov prihodkov od prodaje, kar je

19 odstotkov več kot v 2017, čisti poslovni izid je znašal 8,8 milijona evrov, dodana vrednost na zaposlenega pa je presegala 48 tisoč evrov. Izdelke prodajajo po vsem svetu, pri proizvodnji in dobavi pametnih števecov pa uvajajo načela trajnosti, saj želijo zagotoviti daljši čas uporabe virov in povečati koristi, ki jo ti prinašajo, in zagotoviti vračilo ter obnovo materialov in izdelkov ob izteku njihove življenjske dobe, so še razložili v Spiritu.

Podjetje Swarco Lea iz Lesc, ki je od leta 2008 del avstrijske skupine Swarco, je prejelo nagrado za pametni razvoj izdelkov in storitev. Podjetje je specializirano za razvoj in izdelavo LED-prikazovalnikov za prometne sisteme. Kot eno najhitreje rastočih in poslovno uspešnih podjetij v skupini je Swarco Lea v letu 2018 z 31 zaposlenimi ustvaril 7,7 milijona evrov prihodkov in skoraj 1,1 milijona evrov čistega dobička, dodana vrednost na zaposlenega pa je

Foto: arhiv SPIRIT Slovenija

Jure Kranjec, Swarco Lea: »S prihodom Swarca smo v našem podjetju uspeli konsolidirati razvoj in izdelke.«

znašala malo več kot 75 tisoč evrov. Večino svojih izdelkov in storitev izvažajo v Evropo, večinoma v Nemčijo, Avstrijo, skandinavske države, Nizozemsko in Češko. V Spiritu poudarjajo, da v podjetju po zaslugi notranjega oddelka za raziskave in razvoj nenehno sledijo trendom, razvijajo svojo tehnologijo in pripravljajo izdelke za prihodnjo integracijo v pametno mobilnost.

»S prihodom tujega lastnika Swarca smo v našem podjetju uspeli konsolidirati razvoj, izdelke in v bistvu vzeli najboljše iz obeh

svetov – naše znanje, ki smo ga pridobili v vseh letih na razvoju elektronskih komponent, na drugi strani pa najboljši optični sistem, kar ga še zdaj premoremo. Naredili smo najboljše izdelke na svetu. Zavedamo pa se, da LED-prikazovalniki v svoji fizični obliki niso prihodnost; prihodnost so podatki in storitve za končnega uporabnika – za udeležence v prometu, zato se s Swarcom skupaj udeležujemo mnogih raziskovalnih evropskih projektov,« je povedal Jure Kranjec, vodja razvoja v Swarcu Lea.

Vse več zaposlitev za nedoločen čas

Letos se je v primerjavi z lani povečalo število prostih delovnih mest za poklice, za katere je potrebna visokošolska izobrazba; povečal se je tudi delež prostih delovnih mest za zaposlitev za nedoločen čas.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zavod za zaposlovanje je v letošnjih prvih desetih mesecih prejel od delodajalcev povpraševanje za 128.478 prostih delovnih mest, kar je bilo za 3,6 odstotka manj kot v primerljivem lanskem obdobju.

Najbolj iskani poklici

Med prostimi delovnimi mesti je bilo v primerjavi z lani za 8,3 odstotka več mest za poklice, za katera je praviloma potrebna visokošolska izobrazba. Delodajalci so pri teh poklicih največ iskali vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev predšolskih otrok, strokovnjake za zdravstveno nego, strokovnjake za oblikovanje, natakiranje, prodajalce, varilce, elektroinštalaterje, kuharje, strokovne sodelavce za zdravstveno nego, varnostnike, skladiščnike in uradnike za nabavo in prodajo, v primerjavi z lani pa so bistveno več povpraševali po farmacevtskih, strokovnjakih za socialno delo in svetovanje, psihologih, učiteljih splošnoizobraževalnih predmetov v srednjih šolah in vzgojiteljih v dijaških domovih ter po različnih inšpektorjih in projektnih vodjah.

Število prostih delovnih mest, za katera se praviloma zahteva srednješolska in osnovnošolska izobrazba, se je v primerjavi z lani zmanjšalo – pri prvih za 6,1 odstotka in pri drugih za 6,7 odstotka. Delodajalci so pri poklicih z zahtevano srednješolsko izobrazbo sporočili za vodu največ prostih delovnih

izobrazbo pa so delodajalci največ iskali delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, čistilce, strežnike in gospodinjke pomočnike v uradih, hotelih in drugih ustanovah, kuhinjske pomočnike ter delavce za preprosta dela pri visokih in nizkih gradnjah, še enkrat večje kot lani pa je bilo povpraševa-

Zavod za zaposlovanje je včeraj organiziral EU dan delodajalcev. Sodeloval je pri izvedbi dogodka Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva, enajstih poslovnih zajtrkov z delodajalci ter seminarja za delodajalce Kako postopati z delavcem po nastanku invalidnosti, organiziral pa je tudi mednarodno konferenco Napovedovanje potreb na trgu dela.

mest za voznike težkih tovornjakov in vlačilcev, zidarje, natakarje, prodajalce, varilce, elektroinštalaterje, kuharje, strokovne sodelavce za zdravstveno nego, varnostnike, skladiščnike in uradnike za nabavo in prodajo, v primerjavi z lani je bilo še enkrat večje povpraševanje po delavcih s poklici za zdravstveno in socialno oskrbo, poštarjih, upravljavcih strojev in naprav za kemijsko predelavo in izdelavo kemijskih izdelkov, ... Pri poklicih z zahtevano osnovnošolsko

nje po kurirjih in dostavljavcih, ročnih pralcih in likalcih oblačil in tekstilij, čistilcih in kuhinjskih pomočnikih, pripravljavcih hitre hrane, ...

Trideset odstotkov ponudb za nedoločen čas

Ker nekaterih kadrov primanjkuje, se je povečala tudi pripravljenost delodajalcev, da zaposlijo delavce za nedoločen čas. V letošnjih prvih desetih mesecih je bilo takšnih prostih delovnih mest skoraj 30 odstotkov, lani v enakem obdobju

le nekaj več kot 27 odstotkov. Največji delež zaposlitev za nedoločen čas je sicer na področju računalništva, programiranja, informacijske tehnologije, prava, ekonomije, upravljanja, svetovanja, vodenja, upravljanja s človeškimi viri ter računovodstva in revizije.

Poklicni barometer

Da bi ugotovili razmerje med ponudbo in povpraševanjem, je zavod letos prvič v vseh svojih dvanajstih območnih službah izvedel raziskavo Poklicni barometer, iz katere izhaja, da bodo prihodnje leto pri velikem številu poklicev potrebe delodajalcev še vedno presegle ponudbo na trgu dela. Od 177 ocenjenih poklicnih skupin jih bo v naslednjem letu 110 v primanjkljaju, 54 v ravnovesju in 14 v presežku. Primanjkljaj bo med drugimi pri poklicih s področja gradbeništva, pri delavcih v predelovalnih dejavnostih, inženirjih in tehnikih s področja strojništva, natakarijih, kuharjih, voznikih težkih tovornjakov in vlačilcev, pri poklicih s področja informacijske tehnologije ter pri poklicih s področja zdravstva in zdravstvene nege.

Nadzorni svet družbe Messer zasedal v Sloveniji

Ljubljana – Podjetje Messer, največje družinsko vodeno podjetje za industrijske pline, ki posluje po vsem svetu, v Sloveniji pa ima svojo kisikarno v Škofji Loki, novembra organiziralo četrtletno zasedanje svojega nadzornega sveta v Ljubljani. Zasedanje je vodil dr. Juergen Heraeus, delničar enega najuspešnejših nemških podjetij. Člani nadzornega odbora so z upravnim odborom, ki ga vodi Stefan Messer, določili strategije za prihodnost globalnega akterja na področju industrijskih, medicinskih in specialnih plinov. Messer je letos prevzel večino plinskih poslov dveh podjetij v Severni in Južni Ameriki in investiral okoli 3,2 milijarde dolarjev. Kljub svetovni razsežnosti skupine ostaja za Stefana Messerja Slovenija strateški partner, kar dokazujejo tudi naložbe, od kisikarne v Škofji Loki, novih polnilnic tehničnih plinov v Ljubljani in Rušah do osem kilometrov dolgega plinovoda neposredno iz kisikarne do kupca. Izbiro Slovenije za zasedanje nadzornega sveta štejejo v čast in potrditev vizije in strategije podjetja Messer Slovenija, poudarja generalni direktor Messer Slovenija Valentin Ilievski.

Nadzorni svet in vodilni skupine Messer na ogledu kisikarne v Škofji Loki skupaj z županom Tinotom Radinjo in mag. Iztokom Grmekom

Vodenje finančne uprave prevzel Peter Jenko

Kranj – Vlada je oktobra imenovala Petra Jenka za novega generalnega direktorja Finančne uprave, v sredo je že prevzel vodenje uprave in je na tem mestu zamenjal Jano Ahčin. Jenko je v finančni upravi že ves čas svoje poklicne kariere, zadnja tri leta je bil namestnik generalne direktorice. Kot je dejal ob prevzemu funkcije, bodo prihodnje leto pripravili novo strategijo dela finančne uprave za obdobje 2021–2026. Načrtujejo nadaljnjo digitalizacijo, prenovo nekaterih odmerjenih procesov in nadaljnje olajšanje dela zavezancem s pripravo predizpolnjenih obračunov in napovedi.

Strokovno so ju obvladali

SIMON ŠUBIC

Kranj – Šele z uporabo prisilnih sredstev so kranjski policisti v torek popoldan uspeli umiriti vinjena moška, ki so ju obravnavali zaradi suma vandalizma. Policisti so namreč predhodno prejeli prijavo o vandalizmu na javnem kraju, ker so kršitelji premetavali prometne značke in vznemirjali občane.

Na kraju so policisti izsledili odrasla moška, oba pod vplivom alkohola, in proti njima začeli postopek. Eden

od njiju je med intervencijo fizično napadel policista, ukazov, naj s prekrški preneha, pa ni upošteval niti drugi moški. Proti obema so zato uporabili prisilna sredstva. Policisti so ju na ta način obvladali in pridržali.

Proti obema zdaj vodijo prekrškovni postopek zaradi kršitev javnega reda, proti enemu pa so uvedli še postopek zaradi suma kaznivega dejanja, ki ga je storil zoper policista. Policist in osumljenec sta bila v dogodku lažje poškodovana.

Objestnež na avtocesti

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski prometni policisti so v sredo obravnavali voznika športnega osebnega avtomobila, ki je na avtocesti, kjer je omejitev 130 km/h, vozil s povprečno hitrostjo 210 km/h. Ob tem

je prehitel po desni strani in se nepravilno izključil z avtoceste. Za prekrške, ki so jih posneli z video nadzornim sistemom Provida, so objestnega voznika kaznovali z globo 1520 evrov in devetimi kazenskimi točkami.

Niso upoštevali semaforja

Predoslje – Na cesti v Predosljah, kjer gradijo kanalizacijo in promet ob delovanju semaforja začasno poteka izmenično enosmerno, pogosto prihaja do kršitev prometnih pravil, zato kranjski policisti na tem območju, kjer poteka tudi šolska pot, večkrat nadzirajo promet. Tako je bilo tudi v zadnjih dneh, ko so štiri voznike, vse domačine, ujeli pri vožnji skozi rdečo luč.

Mladoletnik grozil sovrstniku

Kranj – Kranjski kriminalisti so ta teden na podlagi prijave obravnavali mladoletnika, ki je na javnem mestu od sovrstnika z grožnjo zahteval denar in ogrlico. Osumljenca so policisti izsledili, predmete zasegli in proti njemu vodijo postopek zaradi suma kaznivega dejanja.

Iz skladišča ukradli sesalnike

Kamnik – Neznani storilci so v sredo vlomili v skladiščne prostore podjetja v Kamniku in ukradli več sesalnikov. Povzročena škoda je ocenjena na okoli 1500 evrov.

Pešču izsilila prednost

Kamnik – Na Ljubljanski cesti v Kamniku se je v torek ob 7. uri zjutraj zgodila prometna nesreča, v kateri so bili udeleženi pešec in dve voznici osebnih avtomobilov. Do nesreče je prišlo, ker je voznica na prehodu za pešce odvzela prednost pešču, ki je že prečkal vozišče. Pri umikanju pešču je voznica zapeljala levo in trčila še v vozilo, ki je pripeljalo nasproti. Pešec se je lažje poškodoval, policisti pa so voznici izdali plačilni nalog.

V krožišču naravnost

Naklo – V torek zvečer je voznik v Naklem zapeljal naravnost v krožišče in trčil v predmet na sredini rondoja. Vozilo je po trčenju obstalo na boku, voznik pa se je pri tem lažje poškodoval. Razlog za nesrečo je bila neprilagojena hitrost vožnje, so ugotovili policisti.

Hrvat primera ne bi prevzel

Na sojenju Mariu Pejčiču, obtoženemu treh bančnih ropov v začetku leta 2017, so zaslišali hrvaškega strokovnjaka za prepoznavo oseb na posnetkih Antuna Novoselovića. »Jaz tega primera ne bi prevzel za izdelavo izvedenskega mnenja,« je dejal.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču se je pred dnevi nadaljevalo sojenje Ljubljancu Mariu Pejčiču, partnerju starlete Anje Jenko, ki ga obtožujejo izvršitve ropov Deželne banke v Cerkljah ter SKB in Unicredit banke v Ljubljani v začetku leta 2017. Ker Ljubljancan priznava le cerkljanski rop, vpletenost v druga dva pa odločno zanika, kranjska tožilka Sabino Perko zdaj skuša na sodišču dokazati, da je zamaskirani ropar, ki so ga posnele varnostne kamere v vseh treh oropanih bankah, ena in ista oseba – torej obtoženi.

Sodni izvedenec za primerjavo oseb na fotografijah in videoposnetkih Gregor Kovač tako v svojem izvedenskem mnenju ugotavlja, da se fizične karakteristike obtoženega v precejšnji meri ujemajo s karakteristikami storilca na posnetkih. Obramba izvedencu očita več nepravilnosti pri izdelavi izvedenskega mnenja in opravljenih meritvah, kar je botrovalo odločitvi sodnice Andrijane Ahačič, da je Kovaču naložila dopolnitev mnenja. Poleg tega je sodišče nameralo na zadnji obravnavi Kovača soočiti s hrvaškim strokovnjakom Antunom Novoselovićem, ki ga je angažirala obramba. Nekdanji hrvaški kriminalist, ki je v svoji

Odvetnik Dejan Marković (desno), zagovornik Maria Pejčiča (levo), se bo po dopolnitvi izvedenskega mnenja odločil, ali bo vztrajal pri soočenju slovenskega in hrvaškega strokovnjaka za prepoznavo oseb s posnetkov. / Foto: arhiv GG

državi tudi sodni izvedenec za računalniško kriminaliteto, telekomunikacije in audiovizualna dejanja, namreč v strokovnem mnenju zatrjuje, da na podlagi razpoložljivih posnetkov in pomanjkljivih karakterističnih lastnosti ni mogoče identificirati storilca.

Zaradi odsotnosti slovenskega izvedenca na zadnji obravnavi do soočenja ni prišlo, so pa hrvaškega strokovnjaka vseeno zaslišali. Opozoril je, da je bil posneti ropar zamaskiran, posnetki pa so srednje kakovosti. »Število karakteristik, ki

se lahko uporabijo za identifikacijo, je zelo majhno in so zato težko uporabne za posamezno identifikacijo,« je dejal. Kot je dodal, v razpoložljivi dokumentaciji ni ugotovil nobenih individualnih karakterističnih lastnosti, ampak samo splošne karakteristike.

Na vprašanje Pejčičevega zagovornika Dejana Markovića, kako komentira nekajcentimetrske razlike v meritvah višine in velikosti stopala, ki jih je slovenski izvedenec Kovač opravil pri obtoženemu in izračunal za osebo s posnetka, je Novoselović

odgovoril, da tudi kot nekdanji kriminalist ve, da niso enake karakteristike pri meritvah človeka v normalnih pogojih in storilca ropa. »Tudi ropar je pod velikim stresom, skrbi ga, ali je vklopljen tihi alarm ali bo prišla policija ali bodo morebiti kemična sredstva poškrpila denar, ki ga bo v ropu pridobil. A če so razlike med meritvami obtoženega in storilca s posnetka pomembno velike, to lahko pomeni, da gre za različni osebi,« je razložil. Kako je razlika nastala, Novoselović ni seznanjen. »Morda zaradi obutve, ne vem ... Kar sem jaz videl, je izvedenec pravilno meril. Storilec na sliki pa ima kapuco in je tudi težko določiti, koliko je višji zaradi nje,« je pojasnil.

»Če povem po resnici, jaz tega primera ne bi prevzel za izdelavo izvedenskega mnenja. V preteklosti sem imel veliko izkušenj s prepoznavami, in človek z leti postane bolj previden, saj obstaja veliko podobnih oseb,« je na koncu poudaril Novoselović. Njegovo strokovno mnenje je sicer informativnega značaja, kaj bodo z njim storili, pa naj se odloči sodišče, je še dodal.

Sojenje se bo nadaljevalo sredi decembra, do tedaj bo Kovač predvidoma tudi že dopolnil svoje izvedensko mnenje, od česar je tudi odvisno, ali bosta tožilstvo in obramba še naprej vztrajala pri njegovem soočenju s hrvaškim strokovnjakom.

Policija posodobila vozni park

V sredo so policistom v uporabo simbolično predali več kot šestdeset novih vozil. Večina jih je namenjena za varovanje državne meje.

SIMON ŠUBIC

Tacen – Slovenska policija je svoj vozni park posodobila in okrepila z več kot šestdesetimi novimi vozili. Enainštirideset novih patrolnih in tri civilna vozila Renault Kadjar, 21 civilnih vozil Renault Megane in dve civilni vozili Škoda Octavia je generalna direktorica policija Tatjana Bobnar v uporabo simbolično predala v sredo v policijski akademiji v Tacnu. Gorenjski policisti si ob tem pretirano ne manejo rok, saj so po naših podatkih Policijski upravi Kranj dodelili le eno novo civilno vozilo. Policijske enote po državi so sicer v zadnjih dveh mesecih

postopoma prevzele skupno 131 novih vozil, ki so stala 4,1 milijona evrov (z DDV), večina pa jih je namenjenih

varovanju zelene meje, delu na mejnih prehodih in izvajanju izravnalnih ukrepov, tj. nadzoru državne meje v

Nova vozila bodo precej pomladila vozni park policije, ki sicer uporablja vozila s povprečno starostjo skoraj sedem let. / Foto: Tamino Petelinšek (STA)

notranjosti države. Nova vozila je sofinancirala Evropska unija iz Sklada za notranjo varnost.

Bobnarjeva je ob tej priložnosti dejala, da so za zagotavljanje visoke stopnje varnosti poleg požrtvovalnega dela policistk in policistov ter njihovih vrednot in vrlin potrebni tudi ustrezno vrednotenje dela policistov, ustrezna zakonodaja, ki določa policijska pooblastila, in primerna oprema. Na področju opreme se je po njenih besedah v zadnjih dveh letih trend vendarle obrnil na bolje. »Prišel je čas, ko slovenska policija ni več 'šparovček', iz katerega se jemlje, ampak v katerega

se vlaga. Svojo opremo smo končno začeli posodabljati,« je poudarila. Tudi premier Marjan Šarec, ki se je udeležil predaje novih vozil skupaj z notranjim ministrom Boštjanom Poklukarjem, je poudaril pomen ustrezne opremljenosti policistov in tudi primernih policijskih pooblastil.

Nova vozila so bila izbrana na podlagi potreb policistov na terenu, so razložili. Zaradi odkrivanja nedovoljenih migracij ob državni meji so civilna specialna terenska vozila opremljena z dodatnim močnim iskalnim reflektorjem, ki omogoča boljši pregled okolice. Iz enakega razloga sta v vozila vgrajeni tudi po dve ročni akumulatorski svetilki. Nova vozila imajo tudi integrirani navigacijski sistem, kar bo policistom omogočilo lažji in hitrejši prihod na določeno lokacijo tudi v primerih, ko terena ne poznajo dobro.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Mojstra vihtenja čopiča

Horizonti je naslov razstave, na kateri se vsak s svojimi, predvsem pa s skupnimi likovnimi deli predstavljata umetnika in prijatelja, mentor in učenec – včasih v zamenjanih vlogah – akademski slikar Matjaž Arnol in mojster čopiča Aleš Varl.

MARJANA AHAČIČ

V galeriji Avla v prostorih radovljiške občine so včeraj odprli razstavo likovnih del Aleša Varla in Matjaža Arnola, umetnikov, katerih dela nastajajo v delavnici varstveno-delovnega centra (VDC), ki deluje v okviru Centra za delo, usposabljanje in varstvo Radovljica.

Skupaj ustvarjata že več kot deset let, vse odkar se je akademski slikar, mag. Matjaž Arnol, zaposlil v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica, katerega uporabnik je Aleš Varl. »Poznava pa se že mnogo dlje, že sredi devetdesetih smo se srečevali na taborih na Mežakli, kjer smo ustvarjali in kjer sem prvič videl, kako vedoželjen, ustvarjal in navdušen nad risanjem je Aleš. Tu, v delavnicah, pa sem imel priložnost, da ga še bolje spoznam. Da ga spodbudim k ustvarjanju pa je bil moj poseben izziv. Aleš je umetniško prav zacvetel in zdaj je on tisti, ki pride do mene in reče: 'Matjaž, a bova kaj ustvarjala?'« je o začetkih skupnega dela v kleti radovljiškega VDC, kjer imata delavnico, povedal Matjaž Arnol, sicer tudi lanski nagradjenec Občine Radovljica.

Ustvarjanje iz srca

Z Alešem Varlom ga veže prav posebno prijateljstvo. »Šef je Matjaž, jaz sem pa vajenec,« razloži potek skupnega dela Aleš. »... čeprav se situacija včasih obrne,« pripomni Matjaž. »Se

zgodí, da si jaz, ki sem izučeni slikar, pogledam, kaj je narisal, in si rečem: 'Glej, kakšna dobra ideja!' Aleš se ne obremenjuje s tem, katere barve gredo skupaj in katere ne. Vse naredi s srcem in izhaja iz občutij. Pri tem se zelo ujameva. Saj ni treba, da imava ne vem kakšna teoretska izhodišča, preprosto razumeva se, sva prijatelja in skupaj ustvarjava. Res sem hvaležen, da tudi Aleš meni odpira nove horizonte.«

Najlepša bo za župana

Najbolj sta ponosna prav na prijateljstvo, pravita, Aleš pa dodaja, da mu veliko pomeni tudi priznanje skupnosti, zato sta se zelo razveselila povabila, da razstavljata v prostorih Občine Radovljica. »Najlepša slika bo za župana,« je odločno povedal dan pred odprtjem razstave. »Radovljico sva naslikala prav za Cirila Globočnika.«

»Vse tako slikava: da veva, kje sva. Tudi če slikava horizont, Aleš mora vedeti, kje se giblje, katero hišo slikava (»Na primer Katežovo, od Nede«, je natančen Aleš), kje stoji Radovljica, kje so Begunje ...«

»Razmišljava, da bi eno sliko dala tudi mojemu frizerju Zoranu,« pristavi Aleš, Matjaž pa previdno opozori, da imata zdaj že celo listo čakajočih.

Horizonti

Na razstavi, ki bo v prostorih radovljiške občine na ogled do konca januarja, sta na ogled postavila tako slike, ki

sta jih ustvarila vsak zase, kot tiste, ki so skupno delo. »Veliko sva v delavnici, sploh pred večjimi dogodki, takrat Aleš dnevno pride do mene in me vpraša, kdaj bova imela čas za delo. Določiva termin in vsaj eno uro slikava: krajine, dnevne vzgibe, vzdušja ... in pri tem zares uživava,« pove mentor.

Običajno uporabljata akrilne barve. »Najljubša je rumena,« odločno pove Aleš. O motivih se veliko pogovarjata. »Voda, sonce, zahod, Sava, Radovljica ...« Matjaž našteje Aleševe priljubljene teme.

Mentor in učenec

Vedno sem rad ustvarjal, že kot majhen otrok, se Matjaž Arnol malce izogne odgovoru na vprašanje, ali si je kot študent slikarstva predstavljal, da bo profesionalno pot posvetil delu v ustanovi, kakršna je VDC. »Nikoli se nisem spraševal, kakšna bo moja pot, enostavno sem ustvarjal. Me je pa pravzaprav presenetilo, ko sem ugotovil, kako zelo rad sem tudi mentor. Zdaj sem prepričan, da je znanje treba širiti, naj gre med ljudi.«

Poudarja, da pri delu z Alešem najde tudi veliko pozitivnega zase. »Vsekakor gre za vzajemni odnos. Meni, učenemu slikarju, Aleš pomaga, da k slikanju pristopim popolnoma neobremenjeno. Z njegovo pomočjo tudi jaz lažje ustvarjam.

Poglej, tole sem naredil

Na vprašanje o načrtih za prihodnost je Aleš odločen:

Aleš Varl in Matjaž Arnol, avtorja razstave Horizonti, ki so jo v galeriji Avla v prostorih radovljiške občinske uprave odprli sinoči / Foto: Gorazd Kavčič

»Za naprej ... bova še kar ustvarjala. Kar naprej.« Matjaž se strinja. »Igra, ustvarjanje, to je tisto, kar nam vsem manjka. Sploh v času, ko je tempo življenja tako zelo hiter. Tudi pri nas v varstveno-delovnem centru smo pogosto vezani na roke, naročila in zato sva res zadovoljna, kadar se lahko umakneva v klet, v delavnico, kjer ustvarjava, se igrava za barvami, sva prijatelja, si dopuščava, da sva to, kar sva, sva strastna pri slikanju ...«

Pa si kdaj pri delu pride ta navzkriž? »Nikoli,« odločno odgovorita oba. »Aleš zna svojo trmo zelo dobro obrniti sebi v prid,« pojasni Matjaž Arnol. »Ko moram na primer jaz na hitro iz delavnice oditi v trgovnico, ki jo

imamo v VDC-ju, on takoj začuti odprto polje, ki ga izkoristi za to, da zagradi čopič, nariše tako, kot si je zamislil, in me, ko se vrnem, samo še obvesti: 'Poglej, tole sem naredil.'«

Velika želja po ustvarjanju

Osemintridesetletni Aleš, ki z vrstniki živi v stanovalniški skupnosti v Radovljici, ima v VDC-ju že veliko naslednikov. Vsi imajo veliko željo po ustvarjanju, pove mentor. »Sem sebe pri tem razumem predvsem kot ogledalo, kot nekoga, ki zna prepoznati kvaliteto, ki jo tako in tako že imajo v sebi. Sicer jih pa ne obravnavam nič drugače kot vse druge, tako kot ni dober vsak

izdelek profesionalnega umetnika, tudi njihov ni, jaz pa sem tu zato, da jih usmerjam v dobro delo in jim kažem, na kakšne načine je mogoče pristopiti k ustvarjalnosti. Na tem področju jim lahko s svojim znanjem še največ dam,« pojasnjuje Matjaž Arnol.

Moč sodelovanja

In sporočilo razstave? Pravita, da bi rada povedala le, da sta mojstra vihtenja čopiča. Oba. »Znava delati vsak zase, znava pa tudi stopiti skupaj in v sinergiji teh znanj in prijateljstva nastajajo res dobri rezultati. V sodelovanju je moč, to je tisto, o čemer sva zares prepričana.«

Zanimivosti

Tilka Jamnik z Verja je prejela priznanje Mednarodne zveze za pismenost. **Stran 18**

Zgodbe

Kranjčan Viljem Gogala se je pri tridesetih letih po srečo odpravil – na cesto. **Stran 19**

Obletnice

Razstava 33 dni – 100. obletnica ustanovitve Države Slovencev, Hrvatov in Srbov ... **Stran 20**

Od petka do petka

Mediji so sprva poročali, da naj bi Sova kazensko ovadila predsednika Knovsa Mateja Tonina, kar je ta kasneje demantiral. / Foto: arhiv GG

Vlada želi s spremembami zakonodaje omejiti delovanje t. i. vard ali vaških straž, ki se v zadnjem obdobju pogosto pojavljajo na južni meji. / Foto: Facebook

Na sedežu Univerze v Mariboru so simbolno zagnali prototipni superračunalnik. / Foto: Daniel Novakovič (STA)

Sova spet naznanila sum razkritja tajnih podatkov

SIMON ŠUBIC

Zaostreni odnosi med Sovo in Knovsom

Napetostim med Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo (Sova) in Komisijo za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (Knovs) ni videti konca. Sova je namreč v ponedeljek policijo in okrožno državno tožilstvo obvestila, da je pri objavi javnega dela poročila Knovsa o zapletih v arbitražnem postopku prišlo do večkratnega razkritja tajnih podatkov. Kot so pojasnili na Sovi, so nesporno ugotovili, da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je pri objavi javnega dela poročila Knovsa o obveščevalni in protiobveščevalni dejavnosti v povezavi z dogodki med Slovenijo in Hrvaško med arbitražnim postopkom pred arbitražnim razsodiščem v Haagu prišlo do večkratnega razkritja tajnih podatkov. Televizija Slovenija je sicer sprva poročala, da naj bi bil ovaden predsednik Knovsa Matej Tonin (NSi), kar pa je sam kasneje na Twitterju demantiral z objavo pojasnila tožilstva, da se naznanilo suma kaznivega dejanja nanaša na neznan osebo. Ob tem je Tonin obtožil kabinet premierja Marjana Šarca oziroma njegovega državnega sekretarja Damirja

Črnčeca, da je zlorabil Sovo, da je lansiral lažno novico, »katere cilj je diskreditacija mene in Knovsa«. Predsednik republike Borut Pahor je sicer zaradi zaostritve odnosa med Sovo in Knovsom Šarca pozval, naj skliče Svet za nacionalno varnost. Šarec je odgovoril, je predlog »že iz spoštovanja do institucije predsednika republike vreden razmisleka«. Po Šarčevem mnenju je sicer »dogajanje burno zaradi tistih, ki ga ustvarjajo takega. Če bi vsi delali svoje delo, kot je treba, ne bi bilo nobenih težav. Če nekateri preokračujejo svoja pooblastila in spolitizirajo določen organ, potem se pa dogaja to stvari.« Obenem je zatrdil, da na njegovi strani in v Sovi niso spodbujali konfliktov. Sova je sicer že oktobra po opravljenem nadzoru s strani Knovsa glede kradrovanja na agenciji naznanila znane in neznan storilce zaradi suma izdaje tajnih podatkov.

Za omejitev vaških straž

Vlada je v torek na dopisni seji sprejela predlog zakonodaje, ki bo omogočila pregon oziroma omejitev delovanja t. i. vard ali vaških straž. Kot je dejal minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar, je varovanje državne meje v izključni pristojnosti policije,

t. i. varde ali vaške straže pa poskušajo posegati v njene pristojnosti, ovirajo njeno delo in vzbujajo vznemirjenje in strah v delu javnosti. Trenutna pomanjkljiva zakonska ureditev v javnosti po njegovih besedah povzroča zaskrbljenost in ovira delo policije, zato je treba zakonsko področje čim prej nadgraditi. Policiji lahko pomaga vsak, ki se ji pridruži na družbeno sprejemljiv način, denimo preko poklica policista ali v pomožni policiji, je dodal. S spremembami zakona o nadzoru državne meje vlada predlaga prepoved vsakršnega ravnanja posameznika ali skupine, ki se z namenom nadzora državne meje izvaja na način, ki je enak ali podoben oblikam opravljanja policijskih nalog pri izvajanju nadzora državne meje, ali ki ovira policijo pri izvajanju nadzora državne meje. S spremembami zakona o varstvu javnega reda in miru pa vlada predlaga, da je dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, in druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, prepovedano nositi, razkazovati ali uporabljati tako, da se vzbujajo videz, da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Izjema velja, če se ti predmeti uporabljajo kot rekvizit nastopajočih

na prireditvah. Vlada predlaga tudi uvedbo novega prekrška, saj želi prepovedati nošenje maskirnih oblačil, uniform ali oblačil, podobnih uniformi uradnih ali vojaških oseb, če posameznik vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Tudi tu velja izjema za prireditve. Za omenjene prekrške so predvidene globe od 500 do 2000 evrov.

V Mariboru superračunalnik

Na Univerzi v Mariboru so v sredo simbolno zagnali prototipni superračunalnik, na katerem bodo do konca prihodnjega leta zgradili superračunalniški sistem, ki bo med 40 najzmogljivejšimi na svetu. Vrednost projekta je ocenjena na 20 milijonov evrov, od tega bo večino denarja prispeval Evropski sklad za regionalni razvoj. Superračunalniški sistem bo predstavljal najzmogljivejši javni superračunalnik v Sloveniji, saj bo na voljo vsem javnim raziskovalnim organizacijam v državi in tudi gospodarstvu. Superračunalniki so sicer potrebni za obdelavo vedno večjih količin podatkov in se lahko uporabljajo za raziskovanje na različnih področjih, od umetne inteligence in informacijske varnosti do znanosti o življenju, so razložili.

Slovinci v zamejstvu (722)

Slovinci na odru zaslužnih

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Občni zbor Krščanske kulturne zveze, proslavitev 70-letnice Narodnega sveta Slovencev na Koroškem v Pliberku, občni zbor Skupnosti koroških Slovencev in Slovencev in sklepno srečanje mladit iz območja Alpe Jadran ob koncu projekta M.A.J. v Ljubljani, ki se ga je, tako kot praznika narodnega sveta, udeležil tudi predsednik slovenske vlade Marjan Šarec, so bili dogodki, ki so se zgodili konec preteklega tedna.

V današnjem pisanju pa dajem prednost priznanjem, ko sta jih zvezna vlada na Dunaju in deželna vlada v Celovcu podelili slovenskim skupnostim in posameznikom. Presenetljivo veliko zaslužnih žena in mož slovenskega rodu je zadnje dni stopilo na oder zaslužnih. Na Dunaju je avstrijski

minister za kulturo, izobraževanje in šport Aleksander Schallenberg izročil pisateljici, pesnici in dramaturginji Maji Haderlap avstrijsko državno nagrado za

Katja Gasser iz Bilčova, urednica v centrali ORF na Dunaju, z avstrijskim kulturnim in šolskim ministrom Aleksandrom Schallenbergom

umetnost. Maja Haderlap je ob prejemu nagrade povedala, da ta dokazuje širok spekter avstrijskega kulturnega prostora, ki ga mora država pospeševati. Državno priznanje za kulturno iniciativo pa je prejelo Slovensko prosvetno društvo Rož iz Šentjake v Rožu. Društvo je lani ob 80. obletnici priključitve Avstrije nemškemu rajhu pripravilo odmevno razstavo Geodetski urad, ki pripoveduje o seznamih in merilih, po katerih so nacisti izseljevali slovenske družine. Na to temo so zaigrali tudi igro Hči falotov. Koroška Slovenka iz Bilčova Katja Gasser, ki je tu obiskovala ljudsko šolo in nato slovensko Gimnazijo v Celovcu in je po univerzitetnem študiju leta 2008 prevzela vodenje oddelka za literaturo

Predstavniki Občine Železna Kapla s priznanjem za energetske varčno in okolju prijazno občino

v kulturnem uredništvu avstrijske radiotelevizije ORF na Dunaju, pa je prejela državno nagrado za literarno kritiko. V utemeljitvi so napisali, da nagrajenka zna ljudi spodbujati k branju in jih navaja posegati tudi po sodobnejši literaturi. V zahvalni besedi je povedala, da je že v mladosti želela z branjem poseči v svet brez omejitev in da je dolgo živela v razmerah, v katerih Slovenci niso bili »mi«, ampak »oni«, ki niso del naše dežele, zato se

ji niti sanjalo ni, da bo lahko govorila ob taki priložnosti.

Posebni priznanji deželne vlade »e5 Krone«, vredni 7500 evrov, za dosežke pri varovanju okolja in okolju prijazno energetske politike sta prejeli dvojezični občini Bilčovs in Železna Kapla. Ta že 28 let uporablja doma proizvedeno energijo iz biomase, javna razsvetljava pa temelji na LED-sistemu, letos pa je odprla prijazen, energetske varčen in okolju prijazen otroški vrtec.

Po svetu

Belokranjec v vesolju

Prav je, da se v našem razgledovanju po svetu spomnimo tudi katerega od naših rojakov, ki so se prebili v vrh svetovne znanosti. Tak je elektroinženir Anton Mavretič (1934–2019), Belokranjec, ki je 21. novembra umrl v ZDA.

MIHA NAGLIČ

Daleč sta Voyagerja

Mavretič je sodeloval pri Nasinem programu Voyager. Prva sonda iz tega programa je najbolj oddaljen, najhitreje potujoči izdelek človeških rok, ki je v medzvezdju prodril pred petimi leti. Lani pa mu je sledila še sonda dvojčica Voyager 2. Mavretič je za obe konstruiral instrument PLS, ki je ključen za določanje, kje točno se je zgodil Voyagerjev izstop iz našega Osončja. Poletu 2019 se je z njim pogovarjal novinar Aljoša Masten, iz tega intervjuja so tudi naslednji navedki. »Dolga so že leta, Voyagerja sta odšla le malo pozneje od zadnjega Apolla. Voyager 1 je odšel pred 41 leti in 9 meseci. Zdaj je 145 astronomskih enot izven Zemlje, to je nekje 21,6 milijarde kilometrov stran. Voyager 2 malo bližje, ker je šel po druge vrste krivulji, je 120 astronomskih enot ali 17,9 milijarde kilometrov ven. To so grozne razdalje, ki si jih človek ne zna predstavljati. Če ljudi morda zanima, s kakšno hitrostjo potuje: Voyager 2 gre malo bolj počasi, 15 kilometrov na sekundo. To je približno iz Metlike v Črnomelju v eni sekundi, jaz sem Belokranjec. To je precej hitro /smeh/.

Voyager 1 pa gre nekje 20 kilometrov na sekundo. Še kar je zanimivo, da pogovor z Voyagerji traja ... Če pošlje Nasa signal Voyagerju 1, vzame 20 ur in sedem minut v eno smer. In če je ta signal navodilo, da kaj prižge ali ugasne, da pride nazaj potrditev, porabi spet teh 20 ur. In to je s svetlobno hitrostjo. Da si ljudje lahko predstavljajo: prižgeš stikalo, in se ti luč prižge šele po 20 urah, ker signal toliko traja. To je res skoraj neverjetno. Oba sta zdaj zunaj našega sončnega vpliva.« Na obeh Voyagerjih je torej Faradayeva skodelica, ki meri plazmo. »Naš instrument PLS na drugem Voyagerju deluje brezhibno in je z meritvami točno zaznamoval, kdaj smo šli iz Sončnega sistema. PLS na enki so nekje pred desetimi leti ugasnili, ker varčujejo z energijo in ker je poškodovan. Visokonapetostni modulator je prenehal delati. Vem, kaj ni prav, če bi ga imel tukaj, bi točno vedel, kaj narediti, in bi ga lahko popravil, ampak zdaj ga seveda ne morem. Ne moreš pomagati. Včasih se zgodi, da kaj po štiridesetih letih ne dela čisto prav /smeh/.« Bo njegov Voyager v vesolju naletel na kako drugo življenje? »Oh, seveda, še kako je tam zunaj življenje. Nismo sami, statistično je

praktično nemogoče, da ne bi obstajalo. Jaz o tem ne dvomim. Če pogledate v to vseмирje, kjer je milijarde in milijarde galaksij, kaj šele zvezd in planetov. Vprašanje je samo, ali je dosegljivo v določenem času. Samo Voyager bo potoval 45.000 let, da pride v bližino ene izmed sosednjih zvezd. To so blazne hitrosti, pa so še vedno neznatne pri teh razdaljah, samo prva sosednja zvezda je več kot štiri svetlobna leta stran. In teh razdalj ne moremo preživeti. Prekratko živimo na tej Zemlji. V astronomskih razmerah živimo kakšno sekundo. Bolj divje ugibanje bi šlo takole: morda bi lahko poslali naš DNK po elektronski komunikaciji v drug sistem in tam sestavili človeka iz lokalnih materialov. Po moje bodo začeli to prej ali slej delati. Če ne drugega, je o tem že govor.« Človekova pot v vesolje se mora nadaljevati. Zakaj? »Ker ni rečeno, da se bo Zemlja tako lepo vrtele okoli, kot se zdaj. Grozijo nam tudi problemi iz vesolja, med drugim asteroidi in kometi. Treba se bo na neki način braniti. Pa še sami naše uboge Zemljice ne spoštujemo dovolj. Uničujemo jo, onesnažujemo, sploh ozračje. Tisti ljudje, ki mislijo, da človek ne vpliva na ozračje, nimajo

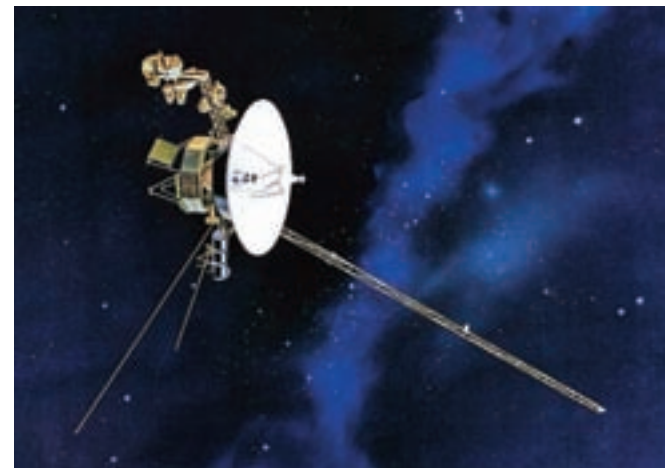
prav. Milijarde ton goriva se pokuri, in to ostane. Materija ne izgine. To je velik problem in mi se preveč lahko obnašamo.« (Vir: MMC RTV SLO) Se strinjamo?

Agresivni skrajneži

»Koseljudehajokvarjati s svojo skupnostjo zaradi groženj in žalitev, je naša demokracija v nevarnosti.« To je dejala nemška pravosodna ministrica Christine Lambrecht in tako izrazila solidarnost z Martino Angermann, županjo mesteca Arnsdorf blizu Dresdna, ki je po dolgotrajnih in hudih grožnjah desnih skrajnežev odstopila. Njeno mesto z okoli 5000 prebivalci se nahaja v nemški deželi Saška, kjer je po septembrskih volitvah skrajno desna Alternativa za Nemčijo (AfD) postala druga najmočnejša stranka.

Zmaga demokratov

Na lokalnih volitvah v Hongkongu so pri 71-odstotni udeležbi prepričljivo zmagale prodemokratske stranke. Tako se ni uresničilo pričakovanje Pekinga in temu naklonjena upraviteljica Hongkonga Carrie Lam, da bo volitve odločila »tiha večina«. Posredno so torej zmagali protestniki.

Voyager 2, vesoljska sonda brez posadke, potuje s hitrostjo 15 kilometrov na sekundo. Njen sestavni del je Mavretičev instrument PLS. / Foto: Wikipedija

Eden od transparentov na protestih skrajnih desničarjev (Pegida) proti priseljevanju in islamizaciji v saškem glavnem mestu Dresden, 23. 3. 2015. / Foto: Wikipedija

Protestniki v Hongkongu so se znesli tudi nad plakatом s portretom kitajskega predsednika Ši Džingpinga.

Za boljšo šolo (49)

Nacionalno preverjanje znanja

IVKA SODNIK

Večina držav z razvitim šolskim sistemom pozna poleg internega šolskega ocenjevanja znanja tudi standardizirano preverjanje znanja posamezne generacije na državni ravni. Na ta način šolska politika preverja in dopolnjuje svoj izobraževalni sistem, saj se povsod zavedajo, da brez dobro usposobljenih državljanov ne bo gospodarskega in družbenega napredka. V Sloveniji smo nacionalni preizkus znanja prvič poskusno izvajali na tretjini osnovnih šol v šolskem letu 2005/06 v tretjem in devetem razredu. Od takrat sta se oblika in namen nacionalnih testov večkrat spreminjala, tako da sedaj velja,

da se znanje na državni ravni preverja v šestem in devetem razredu, poskusno pa zadnji dve leti ponovno v tretjem razredu.

Šolski praktiki predlagajo, da bi se nacionalni preizkus namesto v devetem razredu, tako da bi šole še lahko odpravile morebitne pomanjkljivosti v znanju učencev pred vstopom v srednje šole. V šestem razredu se preverja znanje slovenščine, tujega jezika in matematike, v devetem pa slovenščine, matematike in tretjega predmeta po izboru šolskega ministrstva. Za tretji predmet ministrstvo vsako leto izbere štiri predmete in vsaki šoli po načelu

naključnega razvrščanja dodeli enega od njih. Letos so ti štiri predmeti biologija, zgodovina, šport in tuji jezik. Naloge za nacionalni test pripravijo in izberejo iz banke nalog predmetne komisije za posamezni predmet. Člane komisij imenuje minister. Izmer jih med zunanjimi strokovnjaki, predmetnimi svetovalci zavoda za šolstvo in učitelji. Nacionalno preverjanje znanja je že šesto leto obvezno za vse učence šestega in devetega razreda, razen za učence priseljenca in učence šol s prilagojenim izobraževalnim programom in nižjim izobrazbenim standardom. Za učence s posebnimi potrebami je test vsebinsko

enak, prilagojen imajo samo način pisanja, npr. poseben prostor, dolžino pisanja, učne pripomočke.

Nacionalno preverjanje znanja je zadnja leta samo pisno in se opravlja isti dan ob isti uri v vseh osnovnih šolah meseca maja. Preizkuse znanja ocenjujejo posebej usposobljeni učitelji v sodelovanju s predmetnimi komisijami. Testi so označeni s šiframi in se zadnja leta vrednotijo v elektronski obliki. Nacionalni preizkus znanja še vedno ni dobro sprejet, še najbolje ga sprejemajo starši. Učitelji v njem bolj kot koristno povratno informacijo o znanju učencev vidijo kontrolo svojega poučevanja in ocenjevanja. Nedvomno ponavljajoči se povprečni ali podpovprečni rezultati določenega učitelja nekaj povedo o kakovosti njegovega poučevanja, tako da se osebni odgovornosti ne da povsem izogniti.

Ravnatelje pri NPZ, kot na kratko rečemo nacionalnim preizkusom, najbolj motijo komplicirana in zahtevna izvedba pa tudi morebitni podpovprečni rezultati, ki brez dvoma znižujejo ugled šole.

Dosežkov NPZ, merjenih v odstotnih točkah, sicer ne moremo pretvoriti v šolske ocene, saj so te pridobljene ne samo s pisnim, pač pa tudi ustnim in praktičnim ocenjevanjem znanja. So pa NPZ nedvomno pomembna dodatna informacija o znanju določene generacije, saj testi poleg nižjih preverjajo tudi višje, zahtevnejše ravni znanja. In cilj vseh kvalitetnih izobraževalnih sistemov je, da bi iz šol prišli ustvarjalno razmišljujoči učenci. NPZ tudi med učenci niso priljubljeni, saj ob pogledu na rezultate pogosto doživijo bolečo streznitev, koliko so v resnici vredne njihove odlične ocene.

Zanimivosti

Tudi invalidi so lahko turisti

Izšel je turistični vodnik za invalide, s katerim je avtor Primož Hieng vsem, ki uporabljajo invalidske vozičke ali so kako drugače hendikepirani, predstavil dvainpetdeset slovenskih znamenitosti oziroma izletov – za vsak teden v letu enega. V njem je tudi dvanajst točk z Gorenjskega.

JASNA PALADIN

Turističnim vodnikom najrazličnejših vrst, ki jih na naših knjižnih policah zares ne manjka, se je nedavno pridružil še eden z naslovom *Z vami bom na rajžo šel*, ki pa je prav poseben.

V njem se avtor Primož Hieng z Brezovice pri Ljubljani, ki je knjigo izdal pri založbi Harlekin No. 1, namreč posveti bolj ali manj znanim in priljubljenim turističnim destinacijam na Slovenskem (in eni v Avstriji), ki so prijazne invalidom in drugim gibalno oviranim osebam, delno tudi slepim in slabovidnim ter gluhi in naglušnim.

Primož Hieng je izkušen publicist, pisec in fotograf, ki je doslej izdal že sedem turističnih vodnikov za odrasle in enega za otroke, poleg tega pa še sedem knjig s fotografijami iz zraka, do zamisli za pisanje turističnega vodnika za invalide pa je prišel skorajda po naključju.

»Za začetku letošnjega poletja sem se ponovno znašel v imenitno urejenem Muzeju jaslic na Brezjah. Ko sem občudoval, kako so spretno roke z vsega sveta oblikovale svoje videnje Kristusovega rojstva, sem se spomnil na številno ne tako zanemarljivo skupino ljudi. Ko so mi na Brezjah pojasnili, da si lah-

ali drugimi pripomočki? To je bil zame svojevrsten izziv, a bolj ko se je seznam turističnih, zgodovinskih, kulturnih, cerkvenih in drugih zanimivosti daljšal, bolj me je navdajal optimizem, da zadanega cilja ne bo tako težko uresničiti,« pravi Primož Hieng, ki je z naslovom vodnika invalidom že-

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je pri nas od 12 do 13 odstotkov invalidov. Gre za populacijo od 240 tisoč do 260 tisoč prebivalcev.

ko tudi invalidi ogledajo jaslice in vse, kar je z njimi povezano v muzeju, sem sklenil, da prav invalidom, gibalno oviranim, hendikepiranim ali kakorkoli že rečemo ljudem, ki jih je po svoje prizadela narava ali nesreča, namenim turistični vodnik. Lahko v 52 tednih leta vidijo kaj novega, spoznajo kaj lepega in se kaj tudi naučijo, pa čeprav so priklenjeni na voziček oziroma si pri hoji pomagajo z berglami, hojico

lel sporočiti, naj zdaj le rečejo domačim, prijateljem ali znancem: »Z vami bom na rajžo šel!«

In katere turistične znamenitosti so prijazne invalidom? Poglejmo si, katere z Gorenjskega je avtor uvrstil na svoj seznam: grad in posestvo Brdo (Brdo pri Kranju), bazilika Marija pomagaj in Muzej jaslic na Brezjah, dolina Kamniške Bistrice, Gorenjski muzej v Kranju, rovi pod starim mestom

Avtor knjige Primož Hieng z novim turističnim vodnikom – tokrat za invalide / Foto: osebni arhiv avtorja

v Kranju, Slovenski planinski muzej v Mojstrani, Nordijski center Planica, Radovljico, ki se ponaša z nazivom občina po meri invalidov, cerkev sv. Marjete na Šmarjetni gori nad Kranjem, Kamp Šobec, gostinsko točko na Trojanah s priljubljenimi krofi, Arboretum Volčji Potok v kamniški občini in izvir jezerske slatine na Zgornjem Jezerskem.

Opise znamenitosti spremljajo tudi informacije za invalide, kot so, kje invalidi lahko parkirajo, ali so poti asfaltirane, kje imajo urejene sanitarije za invalide, katere zanimivosti so opisane tudi z brajlovo pisavo za slepe, kje se invalidi lahko tudi varno kopajo, katere zanimivosti so dostopne z dvigali in podobno.

Avtor Primož Hieng meni, da je bilo opravljeno veliko in pomembno delo, saj gre za prvi in popolni vodnik za invalide v Sloveniji, bralcem in uporabnikom pa želi le še: »Lepe poti, prijetne izlete in predvsem – brez ovir!«

Prejela priznanje za pismenost

Tilka Jamnik z Verja je kot prva Neameričanka prejela priznanje Mednarodne zveze za pismenost. Že vse življenje je strastna bralka in v letu prebere več knjig, kot je dni. Med drugim je promotorka branja in velik poudarek daje družinskemu branju.

MAJA BERTONCELJ

Maryann Manning special service award je nagrada oziroma priznanje, ki ga podeljuje Mednarodna zveza za pismenost (ILA) za vseživljenjsko delo, predanost ter izjemne dosežke na področju pismenosti. Letos jo je podelila petič, prvič pa jo je dobila Neameričanka. Šla je v roke Tilki Jamnik z Verja v medvoški občini. Je torej prva prejemnica priznanja iz Evrope, seveda tudi prva iz Slovenije.

»Zelo sem vesela, seveda, ponosna sem,« pravi. Kandidaturo so vložili in podprli Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana. To je njena tretja nagrada, po nagradi Kalanovega sklada za projekt knjižne vzgoje (leta 1995) in Čopovi diplomski (leta 2011) za življenjsko delo na področju bibliotekarstva, na

Mednarodna zveza za pismenost (ILA) je Tilki Jamnik podelila priznanje za vseživljenjsko delo, predanost ter izjemne dosežke na področju pismenosti.

kateri je prav tako ponosna. Pred kratkim je postala tudi ime tedna na Valu 202, poleg tega je med finalistkami za Slovenko leta. »Ta malce bučna medijska pozornost me sicer spravlja v zadrego, obenem pa sem je zelo vesela, predvsem zaradi

promocije branja. V medijih se veliko več pozornosti namenja ustvarjalcem literature in knjigam, kot pa spodbujanju branja. Toda predvsem pri delu z mladimi, z družinami in v medgeneracijskih skupinah vidim, kako zelo pomemben

je primeren izbor knjig, priročljiva predstavitev, topla spodbuda ...,« poudarja Tilka Jamnik, ki sebe opiše kot strastna bralka že vse življenje. Znana je tudi kot promotorka branja. Spremlja predvsem novice na področju otroške in mladinske književnosti, bere kakovostna dela, tudi strokovno se izpopolnjuje na simpozijih in bere strokovne članke.

Knjige jo vedno znova navdušujejo. V letu jih prebere več, kot je dni. Za branje sta jo najprej navdušila starša, predvsem mama. Tudi sama velik poudarek daje družinskemu branju. »Družinsko branje je 'zibelka branja'. Branje otroku v predšolskem obdobju spodbuja njegov vsestranski razvoj, govorni, intelektualni, domisljajski, čustveni, socialni. Je dobra osnova za kasnejše uspešno učenje v šoli, za razvoj poklicne kariere in polnejše življenje. Ob branju se poglobljajo tudi čustvene vezi med otrokom in odraslimi, ki mu berejo. Poleg tega

pa spodbuja tudi bralno pismenost odraslih, ki berejo otroku. Skupaj uživajo v leposlovju, skupaj iščejo odgovore na otrokova vprašanja v informativnih virih in ob tem se tudi odrasli marsikaj naučijo. Otroci vidijo svoje starše, ki berejo, in to jim potrjuje izkušnjo, da je branje potrebno in prijetno vse življenje. Nekatere odrasle pritegnemo k branju prav zaradi njihovih otrok,« pove in doda, da tisti starši, ki so tudi sami bralci in se zavedajo pomena branja za otrokov razvoj, berejo svojim otrokom in z njimi obiskujejo knjižnico: »Teh je približno tretjina. S predavanji, bralnimi delavnicami in bralnimi projekti potem pridobimo še tretjino staršev, da vsaj v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju berejo svojim otrokom, tretjine pa žal ne pridobimo.«

Na vprašanje, katera knjiga jo je najbolj navdušila, odgovori, da je to zelo pogosto tista, ki jo ravnokar bere, posebej pa omeni

knjigo Michaela Endeja Neskončna zgodba (v prevodu Janeza Gradišnika). Tudi sama je avtorica knjig. »Po pregledu v Cobissu imam kot avtorica in soavtorica, z vsemi ponatisi seveda, 161 tiskanih enot: 59 učbenikov, 32 delovnih zvezkov, 15 priročnikov, 6 zbornikov, 5 spremnih besed. Če bi govorila na pamet, bi se spomnila naslednjih: en priročnik Književna vzgoja otrok v predbralnem obdobju, tri slikanice (V knjižnici z ilustracijami Alojza Zormanca Fojža, Pika v knjižnici in Ostržek bere za bralno značko, obe z ilustracijami Petra Škerla), potem pa soavtorstvo učbeniških kompletov za slovenščino v prvem triletju osnovne šole pri Mladinski knjigi in vrsto prispevkov o branju v različnih zbornikih in revijah,« še pojasni.

Nad knjigami navdušuje tudi bralce v domači knjižnici Medvode, kjer že deseto sezono vodi Knjižne večere za odrasle.

Zgodbe

Milijonar, a brez denarja

Kljub na videz sanjskemu življenju se je Kranjčan Viljem Gogala pri tridesetih letih odločil, da razda svoje imetje in se po srečo odpravi – na cesto. Brez hrane in denarja se je odpravil na številne romarske poti in v dvanajstih letih prehodil okoli 40 tisoč kilometrov. Sedaj predstavlja knjigo POTopis.

ANA ŠUBIC

Na pogovor za Gorenjski glas se je Viljem Gogala iz Ljubljane v rodni Kranj pripeljal z gospodom, ki ga je našel na portalu prevoz.org. A prijazen voznik ni želel nikakršnega plačila. »Življenje je enostavno poskrbi zate. Ne direktno, ampak preko različnih ljudi,« razlaga 48-letni Kranjčan, diplomirani pravnik in sociolog, ki je pri svojih tridesetih letih kljub obetavni poklicni kariери čez noč spremenil način življenja. Odrekel se je za jetnemu kupčku denarja in ostalemu imetju in pristal na cesti. Smisel življenja je dvanajst let odkrival na številnih romarskih poteh. V času nomadskega življenja je na cesti preživel približno pet let. »Skupaj sem prehodil približno obseg ekvatorja, nekaj 40 tisoč kilometrov. Na mesec pa tisoč kilometrov, če sem bil bolj počasen.« Z zadnje poti se je vrnil predlanskega novembra. V tem času je izdal knjigo POTopis: popotniško zorenje Viljema Gogale. Še vedno živi zelo asketsko življenje skorajda brez denarja in se, kot pravi, zanaša na podporo življenja, saj da opravlja tisto, za kar je poklican. »Imam vse, kar potrebujem, kvečjemu še preveč. Počutim se kot milijonar.«

Že kot otrok kopicil denar

Za denarjem se je, razlaga, začel pehati že kot otrok. Pri desetih letih je s prijateljem po Kranju potiskal voziček z odpadnim papirjem, ki sta ga zbirala po hišah vse

pa strasten novinar, ki je kakih deset let poročal iz vzhodne Evrope. To območje je namreč dobro poznal, saj je v Rusiji in na Poljskem študiral, živel je tudi na Madžarskem in v Romuniji pa kasneje v Švici. Objavljal je v Sobotni prilogi Dela, nemških, švicarskih in poljskih časopisih. Ko se je faza strastnega novinarstva izpela, se je odpravil na misijo Združenih narodov v Timorju, da bi videl, ali je sploh sposoben imeti šefa, ki ga v prejšnjih službah ni imel. Po enem letu se je odločil za vrnitev, saj se mu zdelo neetično delovati v organizaciji, kjer ima posameznik ogromno privilegijev in zelo malo dolžnosti, medtem pa okoliški prebivalci živijo v kolibah.

Iz hotela na cesto

Po vrnitvi sta s partnerko iz Romunije zaživela v Švici, kjer je ona študirala. »Nisem vedel, kaj bi s sabo. Ker sem imel zelo veliko denarja, sem živel v hotelu in pisal knjigo.« V knjižnem prvenecu Sen kralja Matjaža se je posvetil prepletenosti mitov in zgodovinopisja. A Gogala je kljub obilju, ki ga je imel na voljo, občutil strašno praznino, nemir in nezadovoljstvo. »Saj ne, da bi mi bilo tako grozno živeti, ampak preprosto čutiš v sebi neki razkol. Verjetno se je moja stara pot izpela in se je rojevala nova, zelo drugačna.«

Takrat se je precej intenzivno zatekel v duhovnost. »Našel sem neko novo bogastvo, ki se mi je obetalo na tej ravni, in sem mu sle-

Foto: Gorazd Kavčič

V knjigo POTopis je Viljem Gogala strnil zgodbo svojega popotniškega zorenja.

je bil na zunaj reven kot cerkvena miš, se je znotraj počutil kot milijonar. »In še vedno se. Ne potrebujem denarja, da se počutim kot milijonar. Kar bom potreboval, bom že nekje dobil. Izpostaviti moraš notranje obilje, da se potem tudi na zunaj to tako manifestira. Če se pa znotraj počutiš reveža, boš pa potem tudi zunaj to doživljal,« je prepričan Gogala.

Najprej na Jakobovo pot

Z odločitvijo za nov način življenja je kmalu pristal na cesti, kjer, kot pravi, lahko zlahka preživiš. »Hrano ti bo dal vsak, če ne, jo pa najdeš v smetnjaku. Spiš lahko kjerkoli v spalni vreči. Drugih stroškov pa tako nimaš.« Že prej je bil popotnik in tako se je odločil, da bo za razliko od večine drugih brezdomcev hodil po starodavnih romarskih poteh. Najprej se je odpravil na Jakobovo pot v Compostelo. Ko je bil sin, ki ga ima z že omenjeno Romunko, star dve leti, se je odpravil v Jeruzalem po odgovor, ali naj kljub konfliktom ostane s soprogo. Po pol leta hoje je dobil znak, da jima ne bo uspelo. »Kljub svojim prepričanjem, sem namreč krščansko vzgojen, sem se ločil. Ženi nisem mogel ponuditi normalnega življenja, zaljubljen sem bil v svojo pot. Ta proces je šel naprej brez moje volje – kot plaz, ki ga ne moreš zaustaviti.«

Romal je tudi v Lurd, Rim, do Čenstohove na Poljskem in Mazurskih jezer blizu Baltika, do Gibraltarja, prehodil je celotne Alpe ... »Na

pot sem običajno šel iz Kranja. Hodil sem, do kjer se je dalo. Ko sem prišel do morja, sem se obrnil, saj denarja za ladjo ali letalo nisem imel. Vmes sem se ustavljal po samostanih in romarskih cerkvah. Hoja mi ni bila temeljna, bolj mi je bilo pomembno sedenje v tišini.« Med potjo ni nikoli prosil za denar, temveč le za kruh in ostanke hrane. Spal je večinoma na prostem.

Po hrano tudi v smetnjak

Ena najtežjih izkušenj so bile poti v Alpah, kjer je hrano težko dobiti. »V dolinah imajo supermarkete, za katerimi so smetnjaki tudi z zapakirano hrano, dobiš jo lahko v ljudskih kuhinjah ali v pekarnah, ko se zaprejo. V Alpah ni ničesar in je vse živo.« V neki zapuščeni planšariji je denimo dobil 30 let stare konzerve graha. Kuhal si je tudi juho iz kopriv in rastline, ki so mu jo pokazali domačini.

Na poteh, ki jih je prehodil, mu sicer skoraj nihče ni odrekel hrane. Gogala pravi, da mu je notranji, božji glas sporočal, koga naj prosijo. »Ko sem hodil pozimi v Švici po Alpah, sem se imel navado ustavljanje po lokalnih, kjer sem povedal, da nimam denarja in prosil za čaj. Nikoli me nihče ni zavrnil, pa sem zagotovo to storil vsaj tridesetkrat. Ponekod so mi prinesli še hrano. Če se opiraš na notranji glas, je zate poskrbljeno in se izogneš konfliktom, zato je vredno moliti in meditirati.« Dodal je, da so bile vse poti stvar notranjega navdih, in ne stvar

njegove odločitve. »Enostavno veš, da moraš iti. Lahko se temu upreš, a boš imel težave.«

Na cesti je čudovito

Trdi, da je življenje na cesti čudovito, pa čeprav je bil neredko lačen in premražen pod milim nebom. »Civilizacija te prikrajša za te negativne izkušnje, ampak žal ti potem odreže tudi vrh teh užitkov. V tem svetu ne moreš doživeti tistega, kar ti ponudi življenje na cesti. Če si enkrat lačen in dobiš kos kruha, uživaš neznanjsko bolj kot pa nekdo, ki je vujen dragih restavracij, saj je enostavno prenašal in ne ve, kaj je lakota. Isto je, ko si premražen in te obsije prvi sončni žarek,« je pojasnil Gogala.

Najdaljša je bila zadnja pot, dolga okoli deset tisoč kilometrov, do Gibraltarja in nazaj, za katero je potreboval kar leto in pol, saj se je tja odpravil čez Nemčijo, Avstrijo in Švico. Na tej poti mu je bilo, kot pravi, pokazano, da bo nato šest let bolj ali manj »stacionaren«, tudi zaradi knjige. Se je pa v zadnjih dveh letih peš odpravil po Bosni, kjer je bil tudi v Medžugorju in pri piramidah, rad zaide v slovenske hribe ali pa se s svojih predavanj in predstavitev knjige vrača peš, pa čeprav iz Nove Gorice ali Maribora.

Knjige ni lahko dobiti

Njegova knjiga ni klasičen potopis, pač pa je vanjo strnil občutke in razmišljanja s svojih poti. »Namenjena je

ljudem, ki jim je blizu duhovnost, človeška globina. To je meditativna knjiga, pisana v tišini. Popisuje zgodbo moje poti: včasih zunanje dogodke, včasih stvari, ki so se mi dogajale znotraj. Gre bolj za romarsko izkušnjo. Romanje je hoja in predvsem molitev. Danes se je to malo izpridilo in je bolj aktualno romanje v športnem smislu, včasih pa je bil ključen stik z Bogom, precej tišine in iskanje samega sebe.«

Knjige ni ne v knjigarnah ne na internetu in tudi v knjižnicah jo je skoraj nemogoče dobiti, saj jo je avtor namenil le redkim. Kot pravi, v ozadju njegove knjige ni komercialna ideja, sicer pa si želi osebnih srečanj z bralci, da jim lahko knjigo da tudi v roke. Z ilustracijami jo je obogatil slikar Nikolaj Mašukov, ki živi v okolici Radvljice in ga je avtor naključno srečal na Dobrči. Strani niso oštevilčene, ker knjiga sledi ideji brezčasja.

Za nekatere avanturist, za druge parazit

Do izida knjige se je s poti vedno znova vračal k staršem, kjer ga je čakal kavč in kasneje sestrina soba. »Tega zapečkarstva se nikdar nisem odrešil – bil sem zapečkar in še vedno sem. Kakor me nekdo vidi kot avanturista, me drug vidi kot parazita – vse je stvar perspektive in oba imata po svoje prav. Moja odločitev za življenje na cesti je bila sicer iskrena, a mi zaradi tistega kavča to v popolnosti nikoli ni bilo treba živeti. Življenje je bilo z menoj zelo milo, odkar pa je šla moja zgodba v javnost, pa sploh.«

Gogalo povprašamo še, ali mu je bilo na zadnji poti sporočeno tudi, kaj ga čaka po šestih letih. »Ne. Niti ne delam načrtov za naprej, bolj me zanima, kako bom preživel do večera. Stvari se, če jih ne načrtuješ, vedno uredijo. Trenutno je zame čudovito poskrbljeno. Življenje mi je namenilo krog ljudi, vključno s staršema, ki skrbijo zame. Živim v luksuzu, ni mi treba plačevati računov, odpeljejo me tudi na smučanje in v hribe. Prijateljica v Ljubljani mi je dala na razpolago stanovanje, da sem lahko pri njej brez kakršnihkoli stroškov. Trenutno potrebujem nekakšno normalnost, mi pa tudi na cesti ni bilo nikoli hudo in sem se vedno pripravljen vrniti nazaj.«

Viljem Gogala bo svojo knjigo v torek, 3. decembra, ob 18. uri predstavil v Sevilla centru v Žireh, v četrtek, 5. decembra, ob 19. uri pa mu bo možno prisluhniti v dvorani Mestne knjižnice Kranj.

do Struževega, nato pa ga je bilo treba pripeljati še do odpada na Primskovem, da sta zaslužila nekaj drobiža. »Cel dan sva garala, da sva imela za sendvič in kokakolo. To-rej ti mora denar res nekaj pomeniti, da to počneš.« Njegov prijatelj je vse zapravil, sam pa je že takrat polnil hranilnik.

Tudi kasneje je ves čas iskal poti do čim boljšega zaslužka. Bil je akviziter, borzni špekulant, predvsem

dil. Sreča in zadovoljstvo, ki sem ju našel v duhovnosti, sta mi nadomestila zunanje bogastvo. Tako sem denar, ki ga nekateri častijo vse do konca življenja, zamenjal za notranje bogastvo. Srečen si brez denarja. Pravzaprav niti ne potrebuješ več kaj dosti: le še mir, tišino in neki prostor, kjer si lahko sam s sabo.«

Kljub mnenju bližnjih, da se mu je zmešalo, se je odločil razdati vse imetje. Čeprav

Obletnice

Predhodnica slovenske države

V Osnovni šoli Matije Valjavca v Preddvoru gostuje razstava 33 dni – 100. obletnica ustanovitve Države Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki obuja pozabljen spomin na kratko obdobje državne entitete, ki bi jo lahko šteli za predhodnico današnje Slovenije.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Razstavo so lani ob stoti obletnici konca prve svetovne vojne in nastanka države SHS zasnovali Narodni muzej Slovenije, Muzej novejšje zgodovine Slovenije in Arhiv Republike Slovenije. Na ogled je bila že v Ljubljani, Mariboru in Celju. Zdaj so jo ponudili osnovni šoli v Preddvoru, da bi odstrli tančico pozabe z zelo zanimivega obdobja slovenske zgodovine ter ga predstavili mladim nosilcem naše prihodnosti, je ob nedavnem odprtju razstave v avli šole v Preddvoru povedal organizator Boris Radjenović, sicer doma v občini Preddvor. Ravnatelj preddvorske šole Bogdan Sušnik je navdušen nad razstavo, ki prikazuje resda kratek, a pomemben čas v zgodovini naše države, ki ga moramo znova obuditi. Župan občine Rok Roblek podpira prizadevanje, da mladim odkrivamo zgodovino in krepimo spoštovanje do svoje preteklosti,

Foto: Tina Dokl

Na razstavi v preddvorski šoli (od leve): Boris Radjenović, Bogdan Sušnik in Jože Podpečnik

tako namreč vemo, kdo smo in kam nas lahko pripelje prihodnost. Da smo prišli do lastne države, kar se zdi mlajšim generacijam danes nekaj samoumevnega, pa je moralo umreti mnogo ljudi, zlasti v burnem dvajsetem stoletju.

Razstava bo še januarja na ogled v zgornji avli

preddvorske šole, učenci pa bodo imeli priložnost, da jim učitelji predstavijo tako 33 dni države SHS kot širši okvir dogajanja po razpadu avstro-ogrške monarhije, koncu prve svetovne vojne, boju za meje, ko so na pogorišču zgodovine začele nastajati nove države in je to predstavljalo začetek

nekega novega časa. Žal je kratka epizoda prve slovenske države naglo zamrla, saj so jo ogrozili tako interesi Italije, ki je v skladu z Londonskim paktom zasedala Primorsko, Istro in Dalmacijo, kot pritisk Srbije v zvezi z uresničitvijo Krfske deklaracije. Država SHS je prenehala obstajati 1. decembra

1918, ko se je s Kraljevino Srbijo združila v Kraljevino Srbob, Hrvatov in Slovencev s prestolnico v Beogradu, je ob odprtju razstave o hitrem koncu takratne slovenske države dejal kustos in soavtor razstave Jože Podpečnik.

»Obdobje Države SHS ima prav poseben pomen. Narodna vlada SHS v Ljubljani, ki jo je vodil dr. Josip Pogačnik, je v času po razpadu avstro-ogrškega državnega okvira in konca prve svetovne vojne samostojno in neodvisno upravljala politično in gospodarsko življenje na Slovenskem. To je bila prva slovenska narodna vlada, nosilka slovenske državnosti in pravno najvišja oblast. Imela je tudi svojo vojsko, poveljeval ji je Lovro Gačnik, poveljevanje je potekalo v slovenskem jeziku.« je zanimive utrinke nizzal Jože Podpečnik. Država SHS je bila kot samostojna državna skupnost ustanovljena 29. oktobra 1918 in je obstajala do 1. decembra 1918, torej zgolj 33 dni, kakor so tudi naslovili razstavo.

Narodna vlada SHS v Ljubljani (v njej je bil tudi slovenski pisatelj Ivan Tavčar) pa je svoje državne obveznosti opravljala do 20. januarja 1919, ko je bila odpravljena s posebnim ukazom regenta Aleksandra Karadordevića. Nadomestila jo je v oblastilih zelo okrnjena Deželna vlada za Slovenijo, ki je bila podrejena vladi v Beogradu. Z njo se je uveljavila srbska hegemonija in oblast ni več imela za mar interesov ostalih. Tako po besedah Jožeta Podpečnika niti ni podelila spomenic slovenskim borcem za severno mejo.

Ko smo se v šoli učili o prvi slovenski vladi, je šlo za vlado, ustanovljeno maja 1945 v Ajdovščini. Kot govori zgodovina Države SHS, pa je bila prva vlada te države tik po prvi svetovni vojni. Šele v devetdesetih letih so znova začeli proučevati to obdobje in govorniki so ob razstavi izrazili veselje, da je zavest o pomenu Države SHS ter njene Narodne vlade vse večja.

Ob stoti obletnici rojstva Koširja

Letos mineva sto let od rojstva pisatelja, prevajalca, literarnega zgodovinarja, esejista in novinarja Nika Koširja s Poljšice pri Gorjah. Z literarnim večerom Srce s Poljšice so se mu v Knjižnici Blaža Kumerdeja na Bledu poklonili člani Linhartovega odra KUD Radovljica in Društva slovenskih književnih prevajalcev.

MAŠA LIKOSAR

Niko Košir se je rodil 29. novembra leta 1919. Starejše generacije se najbrž spominjajo, da je bil to kasneje dan republike, zato je Košir rad v šali dejal, da ima rojstni dan takrat kot Jugoslavija. »Ampak on je skoraj četrt stoletja starejši in zato tudi modrejši kot Jugoslavija,« je ob stoti obletnici Koširjevega rojstva zapisal njegov prijatelj filolog in prevajalec antičnih jezikov Kajetan Gantar. Niko Košir je leta 1943 na ljubljanski filozofski fakulteti diplomiral iz romanistike. Kmalu po diplomi je bil interniran v Gonarsu, po italijanski kapitulaciji pa je odšel v partizane. Po koncu vojne je bil Niko Košir sedem let zunanjepolitični urednik pri časopisu Slovenski poročevalec, od 1952 do 1955 je poučeval na gimnaziji v Stični, po tem pa je dvajset let predaval italijansko književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Za kompenzacijo na duhovni ravni mu je vseskozi

od leta 1953 dalje služilo prevajanje. Košir je bil eden prvih prevajalcev španske književnosti pri nas. Med drugimi je prevajal Miguela de Cervantesa, Miguela de Unamuna, Joséja Ortego y Gasseta, Juana Ramona Jiméneza in druge. Iz italijanske književnosti je prevajal Boccaccia, Vergo, Machiavellija in Pirendella. Rad je prevajal španske romane, ni pa mu bila tuja tudi sodobna španska poezija, ki jo je slovenski javnosti posredoval v domiselno zaočkroženi in lepo urejeni antologiji. Za prevajalsko delo je prejel dve nagradi. Leta 1973 je dobil Sovretovo nagrado za prevod Don Kihota, leta 1988 pa nagrado Prešernovega sklada za prevod španskega junaškega epa Pesem o Cidu.

Košir je bil po mnenju Gantarja še veliko bolj kot na prevajalstvo navezan in ponosen na svojo izvirno prozo, ki je sicer ni veliko. Vsa njegova proza je bila bolj ali manj avtobiografsko

zasnovana in obarvana, največ v zvezi z doživetji in dogodivščinami iz let partizanstva. Napisal je več psihološko realističnih novel, objavljajal spominsko prozo in dnevniške spise ter pisal o španski, katalonski in okcitski književnosti. »Bolj kot na vse druge pa je bil Niko Košir ponosen, ko mu je Josip Vidmar zaupal, da za zbirko Znameniti Slovenci napiše berljivo knjigo o Prešernu,« je pojasnil Gantar. O Koširjevem pisateljskem udejstvovanju pa je na literarnem večeru, katerega rdeča nit so bili odlomki iz njegovih dnevnikov in knjig, prebirali so prevode španske lirike, tudi nekaj katalonske, Alenka Bole Vrabc dejala: »Njegova dela so tudi zanimiva pričevanja o času, ki je za nas zelo odmaknjen. Košir piše v psihološkem realizmu, nič ne pretirava ali olepšuje. Vse njegove izdane knjige se berejo kot dokumenti časa in to je vednost, ki jo bodo prihodnji rodovi še le odkrili.«

Oblikovalci literarnega večera Srce s Poljšice v poklon Niku Koširju / Foto: Maša Likosar

Niko Košir je bil dejaven še na enem področju – rad je bil sadjar, si ogledoval in negoval jabolane in hruške v svojem sadovnjaku na Poljšici. Ker je bil že tedaj ekološko ozaveščen, je preganjal kemijo in škropil drevje s tekočino iz namočenih kopriv, zemljo okoli dreves pa vedno

znova rahljajal in gnojil. Tudi Alenka Bole Vrabc se spominja, da ji je ob njunih srečanjih vedno podaril jabolka in kis. »Spoznala sem ga na Bledu na srečanjih Mednarodnega PEN in potem sva se videvala dvakrat na leto – malo pred veliko nočjo ali na veliki ponedeljek in malo

pred božičem ali pa na štefanovo,« je povedala Boletova in sklenila: »Košir je bil izredno pretanjen prevajalec in pisec. Prav je, da se mu oddolžimo na poseben način in da se ponovno oglašimo v njegovih besedah.« Niko Košir je umrl 12. decembra leta 2000.

Na robu

Mami in njeni moški, 3. del

Na koncu ostaneš sam

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Silvo se je pridružil neki novi stranki in mislil, da bo izvoljen za poslanca, če si bo nadel kravato in obleko. Ker se to ni zgodilo, smo bili vsi drugi krivi, le on ne. Mama ga je oboževala kot boga, vse bi storila zanj! Potem pa je, hudič frdamani, vrgel oči name! Ni mu šlo v račun, da pri svojih letih še nimam fanta. "Verjetno si lezba!" mi je govoril, ko me je hotel objeti.«

Vsakič, ko Neli pripoveduje svojo zgodbo od posilstva naprej, se ji zdi, da

bi doživela odrešenje le, če bi nasilneža sama ubila. Ga spravila na drugi svet z lastnimi rokami. Zgodi se, da se potem samopoškoduje zaradi jeze, ki jo preplavi: zaveda se namreč, da živemu bitju ne bi mogla storiti nič žalega. Vesela bi bila, če bi na sodišču vsaj pri posiljevalcih in družinskih nasilnežih veljal rek zob za zob ...

»Nekega večera, ko je bila mama s sestrico v bolnišnici zaradi pljučnice, mu je uspelo, da me je zvelkel v spalnico ... Bratec je tolkel po vratih, on pa mi je z dlanjo mašil usta. Ne vem, če še kakšna druga stvar na svetu bolj boli, kot je ta. Slutim, da bi bilo za bralce moteče, če bi opisala podrobnosti. Na detajle iz posilstva redkokdaj naletimo. Žal. Zato pa si ljudje pogosto predstavljajo, da to ni "nič takšnega", da posiljene ženske delajo iz muhe slona. Spominjam se, da sem veliko let kasneje, ko sem imela neke druge težave, pa so me privlekli na psihiatrijo, želela dežurnemu razložiti, kako sem se takrat počutila. "To ni pomembno, sicer me pa podrobnosti ne zanimajo," me je zavrnil.

Ko sem se naslednji dan po posilstvu privlekla v službo, sem bila jezna na ves svet. Vzela sem lopato za

kidanje snega in začela razbijati šipe. Komaj so me ustavili. Me je kdo vprašal, zakaj se mi je utrgalo? Nihče. Tako in tako so vsi vedeli, da sem iz problematične družine, več jih pa ni zanimalo.

Minilo je nekaj mesecev, Lepotec se je izselil. Preden je za seboj zaloputnil z vrati, je mami vrgel v obraz, kakšna kurba sem. Da sem ga vabila v svojo posteljo, če sem le imela pet minut časa. Mami je seveda prekipelo. Takšen kraval je zganjala zaradi moje "pokvarjenosti", da so sosede klicali policijo.

Da bi se ji odkupila, ker sem ji zapeljevala moškega, sem ji morala vsak mesec dati skoraj vso plačo. Igrala je, da je bolna na živcih, njenim bolniškim ni bilo videti konca. Mimi je pogosto prihajala na obiske. Tolažili sta druga drugo, popili steklenico vina, na koncu pa sta bili prepričani, da sta vsega usmiljenja vredni.

Polesestrico je pri štirih letih vzela k sebi rejniška družina. Dejali so, da časno, ker je imela hude zdravstvene težave (astmo), mami pa ni bila sposobna, da bi jo ustrezno negovala.

Še meni se je oddahnilo, ko je ni bilo več. Skoraj vsako noč je jokala in jokala, tako da sem bila tudi zaradi

nje na smrt utrujena, ko sem sedla na jutranji avtobus in se odpeljala v službo.

Mama doma ni sedela križem rok. V stanovanje je spet privlekla novega moškega. Spoznala ga je preko ženitnega oglasa. Bil je starejši možakar, svoje premoženje je prinesel v dveh polivinilastih vrečkah.

Bil je težak sladkorni bolnik, kombi je prihajal ponj vsak drugi dan, da ga je odpeljal na dializo. Pojma nimam, kaj sta imela z mamom, če sploh kaj. Kadarkoli sem ga videla, je spal na kavču ali pa gledal televizijo. Sam si je kuhal, več je bil tudi peke kruha, pa sploh ni bil tako slab, kot se mi je sprva zdelo.

Žal se je po dveh mesecih naveličal mamine agresivne narave. Kar po telefonu me je poklical v službo in se poslovil. Dejal je, da me je škoda za tisto coprnico. Naj grem drugam, kamorkoli, kjer me mama ne bo mogla najti.

Minilo je kar nekaj let, v stanovanju se je zvrstilo precej moških, preden sem se odselila. Nekako sem se na nasilje, ki je vladalo pod domačo streho, navadila. Bratec Joško je delal v varstvenodelovnem centru, bil je zadovoljen, da je na toplem, v družbi, da dobi nekaj žepnine. Imel je tudi prijateljico, s

katero sta se držala za roke in si pisala ljubezenska pisma. Zelo težko sem si priznala, da je malo drugačen. Po videzu sodeč se ni dosti razlikoval od drugih, le z dojemanjem šolskih obveznosti je imel hude težave. A kljub temu sem ga imela iskreno rada, vse bi dala zanj!

Mama je bila stara približno toliko, kot sem danes jaz, ko je bila spet noseča. S kom, verjetno niti sama ni vedela! Moških, ki so si pri njej podajali kljuko, je bilo iz leta v leto več. Njihova imena so se v moji glavi pomešala med seboj, nekatere sem pozabila, druge pa sem si zapomnila zaradi kakšne zanimive značilnosti.

Nekoč sem prišla na obisk. Takrat sem živela v Kranju, na Planini. Na vratih je nekdo zamenjal ključavnico, zato sem kar nekaj časa pritiskala na zvonec, preden so se na drugi strani zaslišali koraki. Mami je bila vsa razmršena, v jutranji halji in bosa. Za njenim hrbtom se je skrival možakar, ki v višino ni meril več kot kakšnih 150 centimetrov. Zdel se mi je zelo smešen. Nehote sem se zasmejala in to ga je razjezilo. Pred nosom je zaloputnil z vrati in ni dovolil, da bi vstopila. Kako je lahko ta tip zaplodil mami otroka, mi še danes ni jasno. A je ušel na varno še pravi čas, da je šla mama lahko delat splav. Pa ne, da bi ji to privoščila, še zdaleč ne! Ta splav ni bil njen prvi, bil pa je zadnji. Med posegom so ji odkrili raka na jajčnikih

in misel, da bi lahko umrla, ji je spodnesla tla pod nogami. Spremenila se je v neobogljene otroka, ki ni več sposoben migniti s prstom. Ker nisem imela avtomobila, sem se vsak dan po službi vozila k njej z avtobusom, ji stregla, jo mirila, se z njo pogovarjala. Strahovi, da smrt stoji pred vhodnimi vrati, so bili pošastni. Jemala je pomirjevala, a niso dosti pomagala.

Pozabila sem na vse, kar mi je hudega naredila. Zelo po pravici povem: stala sem ji ob strani, kot bi bila najboljše mama na svetu.

Pa mi je spet zabodla nož v hrbet: ko je šla v zdravišče Dobrna, je tam spoznala nekega moškega, ki ji je obljubljal raj na zemlji.

Spet me je zavrgla kot pošvedrane čevlje! Ko sem ji očitala, mi je zabrusila, da ni bilo zastoj, da sem pri njej v času, ko sem jo negovala, jedla in tudi spala. Pokvarjenka!

Minilo je več let, preden sva se ponovno videli. Preteklost je prišla za menoj, imela sem hude psihične težave, ki jim sama nisem bila kos. Edini sonček, ki me je kdaj pa kdaj ogrel, je bil bratec Joško. Zmeraj, ko sem potrebovala topel in iskren objem, ga mi je dal.

V najtežjih trenutkih je zbolel tudi moj oče. Pisal mi je, da bi me rad videl, a ni priložil naslova, kje naj ga obiščem. Na starem naslovu, kjer je včasih bival, pa so živeli tuji ljudje.«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

France Koblar in njegova zapuščina

PETER COLNAR

Literarni zgodovinar, gledališki kritik, urednik in prevajalec France Koblar je s svojim delom pustil nepozabni pečat. Rodil se je v revni kovaški družini v Železnikih 29. novembra 1889. Že pred vojno se je posvetil delu pri Slovenski matici. Od leta 1966 do smrti je bil njen predsednik. Bil je redni član SAZU.

Osnovno šolo in klasično gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je leta 1911 maturiral. Nato je na Dunaju študiral slavistiko in latinščino ter hkrati obiskoval visoko šolo za telesno vzgojo. Leta 1921 je diplomiral iz slavistike, leta 1923 pa še iz latinščine. Doktorski naslov je dosegel leta 1941 z disertacijo o Ketteju. V letih 1919–1946 je bil profesor, sprva na drugi realni državni gimnaziji na ljubljanskih Poljanah in nato na drugih šolah.

Bil je književni kritik in esejist. Prevajal je iz nemščine, hrvaščine in poljščine. V letih 1910 in 1911 je v reviji Dom in svet sodeloval s svojimi pesmimi pod psevdonom Ksaver. V letih 1911–1925 je bil skupaj s Francetom Steletom urednik te revije. Med letoma 1933 in 1937 je bil njen glavni urednik. Tedaj je aprila 1937 objavil Kocbekov esej Premišljevanje o Španiji.

V letih 1929–1932 je delal na Radiu Ljubljana kot dramski in kulturni referent, v letih 1935–1941 pa je bil vodja uprave in programa. Uprizoril je skoraj vso slovensko in velik del svetovne dramatike. Bil je profesor na Akademiji za igralsko umetnost, kjer je bil leta 1946 imenovan za rednega profesorja dramaturgije in zgodovinskega gledališča. To delo je opravljal do leta 1970. Bil je tudi predsednik

Društva slovenskih pisateljev. Leta 1972 je postal upravnik inštituta ZRC SAZU.

Kritično je ocenil izvirno slovensko dramatiko od A. T. Linhartarja do tedanje časa. Uredil je in s kritičnimi komentarji opremil zbrana dela Jožeta Cvelbarja, Dragotina Ketteja, Simona Gregorčiča, Josipa Stritarja, Franceta Bevka, Frana Saleškega Finžgarja, Ivana Preglja in Izidorja Cankarja. O Simonu Gregorčiču je leta 1962 napisal biografsko monografijo. Bil je dejaven član uredniškega odbora Slovenskega biografskega leksikona. V Železnikih se je v okviru Prosvetnega društva pod njegovim vodstvom oblikovala odlična igralska skupina. Med drugim je napisal razpravo Županova Micka v slovstvo in na odru. Smrt je prekinila njegovo pisanje spremne besede k izdaji

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Zapogah na Gorenjskem se je 25. 11. 1795 rodil duhovnik in pisatelj Andrej Bohinc. Bil je župnik na Brdu in v Cerkljah.
- V Češnjevku pri Cerkljah na Gorenjskem se je 25. 11. 1881 rodil pisatelj, prevajalec in odvetnik Josip Hacin. V Gradcu je doktoriral iz zgodovine. Bil je odvetnik v Ljubljani.
- Na Češnjici pri Železnikih se je 26. 11. 1749 rodil pravnik Franc Jelenc. V letih 1802–1805 je bil direktor obnovljene Pravne fakultete Innsbrucku.
- V Kranju se je 27. 11. 1891 rodil trgovec in industrialec Franjo Sirc. Bil je začetnik razvoja tekstilne industrije v Kranju in Sloveniji, vendar krivično politično preganjan.
- V Kranju se je 28. 11. 1803 rodil slovenski podjetnik in politik Konrad Lokar. Avgusta 1850 je bil na prvih občinskih volitvah izvoljen za kranjskega župana.

Bevkovega Kaplana Martina Čedermaca.

Dvakrat je prejel Prešernovo nagrado, in sicer leta 1951 za delo na področju

gledališke kulture, literarne zgodovine in kritike in leta 1969 za življenjsko delo na področju literarne umetnosti.

Adventni venec

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Prvi adventni venec je že pred 180 leti visel v vzgojevališču za hamburške otroke, prepuščene cesti. Mladi evangeličanski teolog Johann Hinrich Wichern (1808–1881), znan po svoji socialni naravnosti, je po študijskih letih začel službovati v Hamburgu in kmalu uvidel, koliko brezdomnih, zapuščenih, razcapanih in neukih otrok je prepuščeno bedi in nezmožnosti, da bi si pozneje kakor koli uredili svoje življenje.

Wichert ni bil le dober teolog in učitelj, ampak izjemno prepričljiv govorec. Že v rosnih letih je izgubil očeta, zato je vedel, kaj sta

revščina in brezizhodnost. Študij je končal v zglednem času in leta 1832 postal nadučitelj v nedeljski šoli pri sv. Georgu. Dne 12. septembra 1833 je na odprtem shodu hamburških meščanov prosil, naj ga podprejo pri ustanovitvi varne hiše za kakorkoli prizadete otroke.

Na srečo je imel dobrotnika, nekdanjega lastnika s šoto krite podeželske domačije »Das Rauhe Haus«, ki mu je hišo prepisal. Wichern je svoj zavod zasnoval na osnovnem modelu družine, brez prisile s kratkim motom 'z delom do dela'. Da bi otrokom skrajšal čas od prve adventne nedelje do božiča, je v sobo za molitev obesil leseno kolo in ga okrasil s 24 manjšimi rdečimi svečkami za delavnike od prvega adventnega dne do svetega večera. Višje bele sveče pa so prižgali ob nedeljah.

Otroci so imeli možnost, da so poleg šolskih pridobili tudi rokodelska znanja. Zavod se je širil in že čez nekaj let imel lastno tiskarno, kajti biti tiskar ali knjigovezec je pomenilo imeti dober kruh. Zavod je postal znan in zaradi Wichernovih pedagoških, organizacijskih sposobnosti in zelo človečnostnih pogledov tudi cenjen. »Das Rauhe Haus« je preživel nekaj krepkih padcev in požarov, vcvetel in širil se je spet, ko ga je prevzel Wichernov vnuk.

Danes ima »Das Rauhe Haus« 1100 sodelavcev. Je pravo naselje, kjer občasno živi 1400 mladih in starejših

ljudi. Tu se na evangeličanskih šolah od osnovne šole do univerze za socialno delo in socialno psihiatrijo šola dva tisoč mladih. Izredna skrb velja starejšim in kakorkoli prizadetim ljudem.

Advent je pred vrati, zato:

Božični kavni poljubčki

Potrebujemo: 250 g moke, 1 žličko pecilnega praška, 1 jajce, 4 žličke instant kave, 2 žlički kavnega likerja, 80 g sladkorja, 1 zavitek sladkorja z vaniljo, 1 ščepec soli, 125 g masla, 50 g kuverture.

Na delovno mizo presejemo moko s pecilnim praškom. Na sredo damo jajce, 2 žlički kave v prahu in kavni liker ali sirup. Sladkor, vaniljev sladkor in sol damo na moko. Maslo, zrezano na koščke, porazdelimo po robu.

Sestavine hitro zgnemo, testo razdelimo na dve krogli, zavijemo v folijo in damo počivat v hladilnik za 30–35 minut.

Pečico ogrejemo na 180°. Testo na rahlo pomokani površini razvaljamo na 4 mm debelo in iz njega z modelčki izrezujemo različne oblike. Pekač obložimo s papirjem za peko. Nanj polagamo piškotke in jih na srednji rešetki pečemo od 8 do 12 minut., odvisno od pečice.

Kuverturo stopimo v vodni kopeli in vmešamo preostalo instant kavo. Kuverturo damo v vrečko za brizganje z najmanjšo odprtino in v tenkih črtah okrasimo shlagene piškotke.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Pred vrati je december, tudi mesec dobrih mož. Prvi bo na obisk že prihodnji teden prišel Miklavž. Njegovo spremstvo – parkeljni – pa so že aktivni. V soboto so stražili po Goričanah, danes bodo v Ratečah. Ste bili kaj pridni? Deček na sliki je očitno bil in si je od groznega parkeljna na Noči parkeljnov v Goričanah prisluzil celo »petko«. M. B. / Foto: Peter Košenina

Svinčnica ali po domače kar plajba je nadvse priročna merilna priprava za ugotavljanje navpične lege. Že od časa starega Egipta se uporablja predvsem v stavbarstvu, dandanes pa je uporabna tudi v geodeziji. Nedavno je prišla prav pri postavljanju mlaja na veselem praznovanju v Šenčurju, ko so mojstri z njeno pomočjo v praksi natančno zaobjeli vse arhitekturne aksiome. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (514)

Plečnik in sveto

MIHA NAGLIČ

»Vrline, kot so skromnost, ponižnost in poštenost, je Plečnik vseskozi iskal tudi v krščanstvu in kot zglede navajal sv. Frančiška, Savonarolo in Danteja ter se po drugi strani ob obisku Rima mrščil nad velikim bliščem bazilike svetega Petra. Plečnik se je razglašal za katolika, a je bilo njegovo pojmovanje krščanstva bržkone širše. K maši je hodil občasno, še najbolj redno k nedeljski, pogosto so ga videvali, kako moli na samem v kakšnem odmaknjem delu cerkve. Čeprav sta bila brat Andrej in nečak Karel katoliška duhovnika, zasledimo v njegovih pismih starejšemu bratu pogosto očitke, namenjene domačim klerikom. Družinska vzgoja

mu je namreč poleg izrazite osebno obarvane vernosti vcepila tudi trdna moralna načela in po drugi strani tudi nekaj liberalne odprtosti. Po smrti staršev je postal njegov duhovni vodnik starejši brat Andrej, ki mu je bil s svojimi strogimi nazori v oporo predvsem pri teoloških vprašanjih in razmišljanjih o cerkveni umetnosti. Andrejevo življenjsko pot sta zaznamovala tudi konflikt z vrhom lokalne Cerkve in kazenska premešitev v Kočevje. To mu je onemogočilo napredovanje v duhovniškem poklicu in nekaj te grenkobe se je nemara zrcalilo tudi v Jožetovi kasnejši zadržanosti do visokih klerikov. V pismih starejšemu bratu je tako večkrat potožil, da se mu zdi domača duhovščina preveč

zvzišena in aristokratska.« (str. 23) / »Dela arhitekta Jožeta Plečnika so bržkone najboljša priča o njegovem pojmovanju svetega, saj so kot molitev, v kateri se skrivajo vsa njegova prepričanja, vodila in načela. Pri Plečniku se namreč sveto ne navezuje zgolj na arhitektovo religioznost, ampak tudi na njegovo umetnost, na njegova osebna prepričanja, življenjske nazore in moralo. Ta področja so pri Plečniku vseskozi tesno prepletena, meja med njimi pa je pogosto težko določljiva. V luči pogostih razprav o potrebi po ločitvi Plečnikove vere in umetnosti velja torej najprej poudariti, da

Tomaž Jurca, Plečnik in sveto, MGML – Muzej in galerije mesta Ljubljana, 2018, 52 strani

je našega velikega arhitekta težko razumeti, če omenjeni sferi obravnavamo ločeno. Tako vera kot umetnost sta za Plečnika sveti in mu pomenita iskanje najvišjega dobrega, moralno neoporečnega, nedotakljivega, lepega in ljubljenegega.

Tako dr. Tomaž Jurca. Ta je tudi avtor razstave, ki je bila v Plečnikovi hiši na ogled že pred enim letom. Zdaj je ožji izbor iz te razstave – Plečnikovi kelihi –, ki je bila najprej v Vatikanskih muzejih, na ogled v Mestnem muzeju Ljubljana in je podaljšana do 8. decembra. Razstavo si velja ogledati, to knjigo pa prebrati.

razpredrilo GG

MISTIKA STAREGA EGIPTA

Sobotni večer je bil v Kulturnem centru Tržič ponovno v znamenju orientalskega plesa, a tokrat so se članice Kulturno-umetniškega društva (KUD) Leyli odločile za predstavitev skrivnostnega Egipta in že enajsto plesno predstavo poimenovala Mistika starega Egipta.

Alenka Brun

umetnost, menijo članice društva.

V Kulturno-umetniškem društvu Leyli že od začetka delovanja vsako leto pripravijo plesno predstavo, s katero predstavijo razvoj orientalskega plesa. Za njihovo poslanstvo so tovrstni projekti izrednega pomena, saj razbijajo stereotipne predstave o orientalskih plesih ter jih predstavljajo kot odrsko

Več kot štirideset plesalk je tako v ponovno polni dvorani Kulturnega centra v Tržiču na njenem odru občinstvu predstavilo delček egipčanske mitologije. S plesom in zgodbami so se plesalke dotaknile egipčanskega mita o nastanku sveta, veličastnega življenja faraonov, temačnega podzemlja ter za stari Egipt ključnih bogov. Muhasti karakterji in čarobne moči bogov se tesno

Vsakega smrtnika čaka sodba pred Anubisom. Če je duša težja od peresa, ga požre pošast podzemlja in to je dokončna smrt.

povezujejo s samo zgodovino ter geografijo države in se zanimivo odražajo v odrskih postavitvah.

Na odru smo spremljali živopisno plesno dogajanje, prepleteno s ritmom in gibom; šov, prepleten s fantazijo, barvitostjo in mistiko. Zasedli smo tudi elemente igre, uživali v izvirnosti in kostumih. Spoznali smo Hapi oziroma Nil, ki je za stari Egipt vir vsega življenja,

tako zemeljskega kot tudi božanskega. Svojo sončnost je na odru odsevalo božanstvo Amon-Ra. Za stik z boginjami in bogovi so zaradi svoje božanske narave skrbeli faraoni, pomagali so jim svečeniki – skozi ples smo spoznali tudi njih. Hačepsut je ena najbolj znamenitih faraonk starega Egipta, Isis oziroma Izis je imela moč nad magičnim svetom, vsakega smrtnika pa čaka sodba pred

V točki z naslovom Ogenj so nastopile članice mladinske skupine Leyli.

Hačepsut je v primerjavi z drugimi faraonkami vladala veliko dlje in bila uspešnejša.

Boginja Isis oziroma Izis je boginja magije, plodnosti in ljubezni.

Anubisom, in če je bila njegova duša težja od peresa, ga je požrla pošast podzemlja, kar je bila za smrtnika dokončna smrt. Skozi pasti podzemlja je umrlega vodila Bastet, zaščitnica mrtvih, znana kot boginja mačk. Apep pa je pravo nasprotje svetlobe in uteleša kaos. Velikanska kača, božanstvo, ki so si ga predstavljali tudi kot krokodila in ga poimenovali še z drugimi imeni. Vsako noč poskuša uničiti bogove, a ga ti s svojo čarovnijo vedno premagajo ...

V postavitvah smo spremljali članice otroške, mladinske in članske skupine Leyli, vidnejše vloge in boginje na odru pa so odplesale Maša Trček, Tajda Kavčič, Pia Dolenc, Lara Žunko,

Mariša Kern, Ksenija Kokol, Katja Tišler Sušnik in Nadja Stojko Plesničar.

Koncept in koreografija predstave je v večini delo Iris Zavelcina, ki smo jo na odru spremljali tudi v vlogi svečenice; v dveh točkah, kjer so plesali najmlajši, pa sta koreografija in koncept delo Tamare Borojevič. Predstava je vsebovala tudi sodoben element: slikovno oziroma video projekcijo, točke pa so bile predstavljene občinstvu skozi vezni tekst, vendar v neklasični obliki, kot zvok iz ozadja. Za zaključek večera društva Leyli je sledila še tako imenovana plesna postlastica: nekaj plesnih točk, ki tokrat niso šle v koncept same predstave, a zato niso bile prav nič manj zanimive.

KATERA BO NAJ POLKA?

Danes zvečer bomo dobili naj polko Gorenca 2019. Bo to postala polka Ponedeljek mladega dolenskega ansambla Kvinta, Ljubezan je lepa ansambla Viharnik ali Ti naši fantje ansambla Šus iz Tuhinjske doline?

Alenka Brun

V začetku letošnjega novembra se je v »boj« za naziv naj polka Gorenca 2019 podalo sedem polk, v zadnji, ožji izbor so se prebile tri. In zmagovalno bomo dobili danes zvečer. Istočasno pa bo ekipa Radia Gorenc v Dvorani tržičkih olimpijcev praznovala tudi svoj že 57. rojstni dan. Program bo pester, so pa vstopnice za tokratno večerno glasbeno praznovanje žal razprodane.

In kdo so trije ansamblji s svojimi polkami, ki ste jim s svojimi glasovnicami namenili največ simpatij?

Ansambel Kvinta je mlada zasedba, ki prihaja z dolenskega konca. Delujejo dve leti, v tem času pa so svojim poslušalcem predstavili pet lastnih skladb. Izbrana skladba, ki tekmuje za naziv naj polka Gorenca 2019, je njihova najnovejša in nosi naslov Ponedeljek. Besedilo zanjo je spisal Matej Kocjančič, melodijo pa Marjan Turk. Pripoveduje zgodbo o tegobi marsikoga, o najtežjem dnevu v tednu – kar razberemo tudi iz naslova skladbe: ponedeljku.

Ansambel Šus prihaja iz Tuhinjske doline, na sceni je že skoraj pet let. Igra na obletnicah, veselicah, porokah, koncertira na večjih in manjših odrih. Z veseljem njegovi člani poskrbijo za ples, smeh in dobro voljo. Polka ansambla Šus nosi naslov Ti naši fantje. Besedilo zanjo je prispeval Damjan Pasarič, melodijo pa Primož Ilovar.

Ansambel Viharnik pa si je ime nadel po okleščenem drevesu, ki v planinah kljubuje viharjem ter ostalim vremenskim nevšečnostim in velja za simbol trdoživosti in kljubovalnosti. Ljubezan je lepa je naslov njihove polke. Besedilo je delo Bernarda Miklavca, glasbo in aranžma pa je prispeval vodja ansambla Martin Vodlan. Gre za hudomušen dialog med možem in ženo, kjer si vsak po svoje razlagata ljubezan ... Začetki Viharnika segajo v leto 1992, od letošnjega aprila pa ansambel deluje v prenovljeni zasedbi: Martin Vodlan (harmonika, klaviature, vokal, vodja ansambla), Marko Spruk (kitara, vokal), Matjaž Kogovšek (bas, bariton), Marko Cerar (vokal) in Urška Jazbec (vokal).

JAKA

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Dober zgled boste vsem tistim, ki bodo iskali izgovore in našli krivce za svojo nejevoljo povsod tam, ker ne bi bilo treba. Pošteno boste zavihali rokave. Konec tedna pa si boste rezervirali, da preizkusite, koliko romantike je še ostalo v vas.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Med vsemi dobljenimi bitkami boste najbolj hvaležni za tiste na ljubezenskem področju. Ugotovili boste, kate-re note morate zaigrati, da bi pri partnerju prišli na svoj račun. V vnete razprave se ne spuščajte, kakšno besedo raje preslišite.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Veselo vzdušje na delovnem mestu ne bo trajalo dolgo. Morali boste dati vse od sebe, da potrdite svoje namene. Nevede boste namreč vzeti pod drobnogled. Rahel padec odpornosti vas bo upočasnjal, a ne boste se tako zlahka predali.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Ker boste upoštevali mnenje vseh oseb v svoji okolici, boste naredili dober vtis. Na splošno se boste dobro znašli med ljudmi. Le glejte, da denarnico včasih pozabite doma, saj boste v nasprotnem primeru hitro porabili ves denar.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Skrb za svoje telo boste vzeli resno in naredili boste obse-žen načrt svojih aktivnosti. Volja bo še močnejša, saj boste ob dobri novici dobili še večji zagon, da začnete uvajati spremembe. Čustva boste težko nadzorovali in jih dolgo držali v sebi.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Na svoj način boste partnerju razkrili svoje občutke in oddahnil si boste, ko boste uvideli, da sta na isti valovni dolžini. Obremenjevali se boste zaradi negotovosti na finančnem področju. Zaradi dobrih novic vam bo kmalu odleglo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Odgovornost za nekatere izmed svojih obveznosti boste morali prepustiti svojim najbližjim, saj vam bo preprosto zmanjkalo časa, da postorite vse, kar bo od vas pričako-vano. Le glejte, da s seznama opravkov ne izpustite česa pomembnega.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Imenitno se boste počutili na družabnem srečanju, kjer se boste pošteno nasmejali in se pozabavali kot že dolgo ne. Zamera, ki jo gojite do starega prijatelja, bo ostala le še daljni spomin. S pogovorom na štiri oči vsekakor ne boste udarili mimo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Nepravilnosti, ki ste jim prej posvetili veliko pozornosti, bodo po pogovoru s prijateljem videti veliko manjše. Na dogajanje v službi boste začeli gledati z druge perspektive. Spremembe, ki jih lahko pričakujete, bodo pozitivne.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Odložili boste bremena in se poslovili od predsodkov. Poslušali boste svojo vest, ki vam bo sporočala, da sledite svojemu srcu. Kljub temu da vsi ne bodo odobrvali vaših odločitev, boste kmalu uvideli, da se je splačalo razmišljati po svoje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Delovna vnema ne bo popustila niti takrat, ko boste z močmi že skoraj pri koncu. Vse upe boste usmerili na pozitiven izid. Ne dopustite, da bo moral partner moledovati za vašo pozornost. Tudi tu bi bilo lepo, da se potrudite v enaki meri.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Zaradi dajanja obljub preden boste premislili, ali vam jih bo sploh uspelo izvesti, vas bo pekla vest. Hiteli boste od enega kraja do drugega, da le ne bi nikogar pustili razočarane. Ni kaj, mož beseda vedno stoji za svojimi dejanji.

POSEBNA PONUDBA...

TA JE DOBRA

Novo stanovanje

Kupi policist stanovanje: novo, lepo, a brez ogrevanja. Kolega ga vpraša, ali je znorel. »Človek, ko bo pozimi zunaj minus, boš zmrznil.«

Zadovoljni lastnik stanovanja mu odvrne: »Vse je v redu. Pozimi se bom stisnil v kot, kjer je zmeraj 90 stopinj.«

Služba in dedci

Mladenka pride k poklicnemu svetovalcu. Dobro opravi test. Svetovalc: »Lepi ste, pametni, jezike znate, postanite stevardesa.«

»Prav, si bom vsaj našla dedca.«

Svetovalc: »Vi ste pa res čudni. Zakaj ravno stevardesa? Moške lahko spoznavate tudi v drugih poklicih.«

»Že, že. Samo tam niso privezani!«

Za vsak slučaj

»Kaj izrezuješ iz časopisa?«

»Članek o tem, kako je mož ubil ženo, ker mu je ta stalno brskala po denarnici.«

»In kaj boš s tem člankom?«

»Spravil ga bom v denarnico.«

»Uspešen« drugošolec

»No, Lukec, kako je bilo?« vpraša oče svojega sina ob koncu šolskega leta.

»Vse je v najlepšem redu, ata,« reče Lukec.

»Kaj to pomeni, da je vse v najlepšem redu?« vztraja oče.

»To, da mi je uspelo podaljšati pogodbo za drugi razred.«

Štajerski triatlon

Tek do gostilne, v gostilni dvigovanje uteži, nazaj pa plazenje.

LAŽJI SUDOKU

9	1			6	2	4
3	8		1			7 9
	2			8	6	
	4	2	3	9		1
		8			9	
7			2	5	3	6
		7	5			3
1	5			4		8 7
8	6		2		1	

Rešitev:

5	6	1	2	7	8	9	9
4	8	2	9	6	5	2	1
9	3	1	5	8	7	6	2
8	6	5	2	7	6	1	2
2	7	6	1	9	8	5	3
1	5	2	6	5	2	9	9
6	1	9	6	8	7	5	2
6	7	9	2	1	9	8	5
7	2	9	6	5	1	2	6

TEŽJI SUDOKU

4			5	2			6
	5			7			3
1	7			9			5 2
5							1
			6	8			
2							8
9	1			6			7 4
	2			1			8
6			8		7		5

Rešitev:

5	6	1	2	7	8	9	9
6	9	7	1	6	5	2	1
7	2	5	9	8	1	6	3
8	7	1	6	5	2	9	9
1	9	6	7	2	4	8	5
2	9	8	6	7	9	7	1
6	7	9	2	1	2	8	9
9	1	2	9	5	1	2	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

**ANSAMBL SAŠA AVSENIKA
IN GREGOR AVSENIK**

KVATROPIRCI

ŠKOFJA LOKA - DVORANA TRATA - 14. DECEMBER - 20:00

PRODAJNA MESTA: Bife BS OMV Škofja Loka, Loška zadruga Trata in Poljane, KGZ Sloga Kranj, Bazem Železniki, BS Logo Tupaliče in 051 697 737

GORENJSKI GLAS	ZAPRT BALKON	NEKDANJI UCENEC REALKE	NA TENERI-FU ZIVEČ SL. PEVEC (D. K.)	PRVO NARAVNO ŠTEVILO	IBSENOVA DRAMA	PISATELJ CANKAR
GOROVJE V BELGIJI						
RUSKI PISATELJ (LEONID)						
TENIŠKA IGRALKA ZIDANSEK						
IGRALEC RANER				ALFI NIPIČ KLICANA BARVA PRI KARTANJU		
NEMŠKA PEVKA					INDJANSKI STRUP KURARE	SL. MATEMATIK (BLAZ)
KISLINA, ACID				3		
GORENJSKI GLAS	RUSKI DRŽAVNI ZBOR	PUTA, KOKOS IZOLIRANA SKUPINA				
NAREK						
GRŠKA ZGAŃA PIJACA	7				ROBERT ERJAVEC PEVKA HORVAT	
FIGURALNI OKRAS IZ DROBCEV STEKLA						
REŽISER PAKULA						RTV NOVINAR (MARJAN) PEVKA GODEC
ATLET BOLDON	OPERNI SPEV MORSKA RIBA					12

SESTAVIL: F. KALAN	MOL V GLASBI	BARTOLOV ROMAN	GOZDNA RASTLINA	TRŠČICA	GLAVNO MESTO BOSNE	TIM GAJSER	SLOVESNIKI PUBLICIST (ANDREJ)	REKA V TURČIJI, ARAS	TEŽA OVOJNINE	GORENJSKI GLAS	GOROVJE V ZDA	REKA V RUSIJI	VZNE MIR-JANJE	ATALOS (KRAJŠE)	OST. KOPJE	PRODAJNI PROIZVOD	
MESTNA HIŠA	8									FIZIKALNA KRIVULJA							
PESNITEV MARJANA KOZINE										MESTO NA OBALI SEME V KLASU							
SL. PEVEC (OMAR)						SAGA O TARZANU					10					NETRNI JOPIČ	
VEČJI KOS POHIŠTVA						GRŠKA CRKA	PISATELJ MAY PRIRODA, NATURA					PRITISK MESTO NA OBALI				AFRIŠKI PTIČ IZ DRUŽINE STORKELJ GRŠKA BOGINJA IZA (DALJŠI ZAPIS)	
RUTENJU		NAŠA IGRALKA (NINA)		KOLEŠAR VOIGT STARO IME KITAJSKE	1				KUHINJSKI ELEMENT ŽELEZOV OKSID				LJUDO-ZEREC TURŠKI VELIKAŠ			PREVARANT TUNOLOVKA	
NALEPKA								ROKICA, ROCKA EGIPČANSKI SVETI PTIČ						KOMA			
GORENJSKI GLAS	GLASBENIK AVSENIK	STEKLENA POŠODA ZA ŽIVALI RAVNILO								KRAJ V SREMU PETELIN (NAREČNO)					TENISAČ, KI SERVIRA NAŠA REKA	LOJZE UDE JAJČNA JED, SODO	
LETOVIŠČE PRI DUBROVNIKU						ABAKUS (KRAJŠE) DRŽAVA OB IRANU				GR. JUNAK, AJANT UMETNA OBLOGA	6				VRBA IVA (NAREČNO) AM.IGRALEC (ROBERT)	VNETJE KOŽE OKRAS NA KAPI	
ZIDNA ODPRTINA					MODERATORKA KOROSEC			MEMBRANA, KOŽICA ČEBELJI SAMEC					MESTO PRI PADOVI VNETJE JETER			CUNJA (ZARG.) ERNA MUSER	
PEVKA FRECE				ODISEJEVA DOMOVINA	SOCIJOLOG MOČNIK DEL STOPALA					DRŽAVNA BLAGAJNA	PASJA PASMA					11	
NASPROTJE OD MANJŠINE	9					LETOVIŠČE V ČRNI GORI	SLOVENSKI KARDINAL (FRANC)					PEVKA ČERNE IT. NAFTNI KONCERN				ANTIČNA GLINENA POSODA	
KARLI ARHAR		NERA ZA RITEM TALILNO SREDSTVO					SL. ZGODOVINAR (BOŽO) MESNI IZDELEK										
ŽRTVENIK						HRVAŠKI OTOK FR. SKLAD. (JACQUES)				NEKDANJA ŠKOTSKA GROFLJA							
HEPATITIS IRITACIJA LEONOV PODOLIT STACK	AVSTRALSKI PEVEC (NICK)	PREMOZENJE MESTO V ISTRI					5	MUSLI-MANSKI BOG NAŠA REKA		MINERAL Z URALA NAŠA REKA					BARVILO ZA LAŠE, KNA	MATERIJA	
BERAŠKA MALHA					KRAMA, NAVLAKA GOZDNO BOGASTVO							OLIVER ANTAUER	IKTUS (KRAJŠE) TEKOČINA V OŽILJU				
AMERIŠKI VOJAK				AVION THOMAS INCE						FORMAT, OSMERKA GREGOR TOZON					2		
NOGO-METAŠ BIRSA						MASLU PODOBEN NAMAZ											
SEBIČNEŽ						POLDRAG KAMEN						REKA V NEMČIJI					

Nagrade: trikrat po dve vstopnici za koncert Jadraj z menoj

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 9. decembra 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

DRUŽABNA KRONIKA

VESELA JESEN

Včeraj ob petih popoldne je minilo petindvajset let, odkar se je s celodnevним programom prvič oglasil Radio Ognjišče. Kulturno-turistično društvo (KTD) Pod Krivo jelko pa je v soboto, 23. novembra, povabilo na 21. Veselo jesen pod Krivo jelko.

J. K., S. K.

Prireditev Vesela jesen pod Krivo jelko je do zadnjega koticčka napolnila dvorano gasilskega doma v Dupljah. Nastopili so narodno-zabavni ansambel Hozentregarji, otroški pevski zbor Podružnične šole Duplje, Moški pevski zbor KUD Triglav Duplje, Ženski pevski zbor Dupljanke ter ljudske pevke in pevci Folklorne skupine (FS) Podkuca, ki so tudi zaplesali. Rokovnjaška muzika se je predstavila v »okrepljeni« postavi, glasbeni sekciji so dodali še vokaln. Če je toliko rokovnjačev

na odru, jih bo pa manj na vasi, je ljudske godce hudo mušno napovedala voditeljica Neža Rozman. Prireditev je popestril tudi Žiga Jelar, najboljši harmonikar med skakalci in najboljši skakalec med harmonikarji, kot ga je napovedal Jože Košnjek, ki je poklepental še z Rudijem Dovžanom, novim predsednikom KTD Pod Krivo jelko, in z nakelskim županom Ivanom Megličem, ki je dolga leta uspešno vodil društvo. Podelili so tudi priznanja društva za najlepše urejene stanovanjske hiše in druge objekte. Nagradenci so iz Spodnjih Dupelj družina Toporš, Tončka in Tadej Markič, Tina in Dušan

Gradišar, iz Zgornjih Dupelj pa Marta in Peter Gradišar ter Marija Kuhar.

Radio Ognjišče je 28. novembra 2019 dopolnil 25 let. »V teh letih je za nami 219.144 ur programa, v katerem je bilo okrog štirideset odstotkov govornega programa in več kot sedemdeset odstotkov slovenske glasbe... Podprimo drug drugega v prizadevanjih za dobro in lepo v naši domovini ter za ohranitev krščanskih korenin našega naroda,« je v terek povedal glavni urednik Radia Ognjišče mstr. Franci Trstenjak, ki je to nalogo na predlog ustanovitelja Revije Ognjišče (in kasneje tudi radia) Franceta Boleta prevzel leta 1994.

Slavljenec je v terek povabil časnikarje, prijatelje radia, partnerje in zastopnike javnega in političnega življenja v Zavod svetega Stanislava v Šentvidu, kjer ima prostore. V njih dela 32 redno zaposlenih in 12 honorarnih sodelavcev. Poleg glavnega urednika Trstenjaka je o radiu govoril tudi odgovorni urednik Tadej Sadar, skozi zgodovino Radia Ognjišče pa je zbrane z verzi popeljal voditelj – in kot kaže tudi izvrstni poet – Jure Sešek. Radijskemu jubilanu pa sta v imenu Urada vlade za Slovenco v zamejstvu in po svetu posebno priznanje izročila dr. Zvone Žigon in dr. Dejan Valentinčič.

Hozentregarji igrajo za mlade in mlade po duši ob različnih priložnostih. / Foto: Tina Dokl

Jože Košnjek in Ivan Meglič, oba sta pred dnevi praznovala rojstni dan / Foto: Tina Dokl

Prejemniki priznanj za najlepše urejene hiše v Dupljah

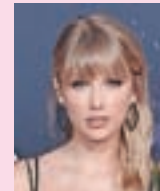
Jure Sešek / Foto: Gorazd Kavčič

To je vaš in naš radio, pravijo zaposleni na Radiu Ognjišče. / Foto: Gorazd Kavčič

VRTIMO GLOBUS

Taylor Swift prekosila Michaela Jacksona

Pevka Taylor Swift (29) je največkrat nagrajena glasbenica letošnjih ameriških glasbenih nagrad. S petimi nagradami, tudi za videospot pesmi You Need to Calm Down, in posebno nagrado glasbenice desetletja je v skupnem seštevku vseh dosedanjih nagrad prekosila celo pokojnega kralja popa Michaela Jacksona. Med večkratnimi nagradenci so bili tudi Khalida, zasedba BTS, Billie Eilish in drugi.

Usodno snemanje šova

Med snemanjem resničnostnega šova Ujemi me je umrl tajvansko-kanadski igralec Godfrey Gao. Star je bil petintrideset let. Vzrok smrti za zdaj še ni znan. Svojo kariero je začel kot model in bil prvi Azijec, ki je zastopal modno hišo Louis Vuitton. Kot igralec se je najprej preizkusil na kitajski televiziji, najbolj poznan pa je po vlogi v filmu Smrtonostno orodje: Mesto kosti.

Je Justin varal soprogo?

Justina Timberlaka (38) so paparaci ujeli vidno omamljenega v družbi soigralke iz filma Palmer Alisha Wainwright (30). Zgovorne fotografije so razkrile več, kot bi si igralec želel, saj se na nekaterih posnetkih držita za roke. V medijih so se takoj pojavile govorice, da Timberlake vara mamico svojih sinov Jessico Biel. Viri blizu igralcu so zatrjili, da so govorice lažne in da se med soigralcema ne plete nič usodnega.

Možu podarila najlepše darilo

Priyanka Chopra (37) je svojemu soprogu Nicku Jonasu (27) za prvo obletnico poroke dala posebno darilo, pasjega mladiča, ki si ga je po njenih besedah že dolgo želel. Prihod psa, ki je nežno prebudil Nicka, je posnela in oba sta ga nemudoma delila na družabnih omrežjih. »Hvala, Priyanka, za najlepše darilo,« je zapisal Jonas, ki je novemu prijatelju dal ime Gin.

Vinsko obarvani november se poslavlja, a decembra prihajajo na meni peneča vina. Na vinski poti po kranjskih rovih smo med vinarji srečali tudi predstavnico nežnejšega spola Lauro Hoheger z vini družine Jamnik iz znamenite Svečine. / Foto: A. B.

Srečanje gorenjskih čebelarjev

Čebelarско društvo Franc Lakmayer Preddvor, ki že štirinajst let prireja srečanje gorenjskih čebelarjev pod čebelarško lipo, je svoje goste tokrat povabilo v preddvorski kulturni dom.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Letošnje srečanje se je le simbolično imenovalo srečanje pod čebelarško lipo, saj pozna jesen ni najbolj naklonjena srečanjem na prostem. Preddvorski čebelarji se sicer radi srečujejo pod čebelarško lipo pri vrtcu, še eno lepo točko pa so lani dobili z odkritjem spomenika Frana Lakmayerja v grajskem parku. Po tem možu češkega rodu, ki je v letih od 1908 do 1929 kot duhovnik deloval v Preddvoru in je znan po svoji knjigi Umni čebelar, ki je bogat vir čebelarškega znanja, so si preddvorski čebelarji dali ime. O tem je na srečanju spregovoril predsednik Čebelarškega društva Fran Lakmayer Jožef Kokl. Iz kronike o njihovem vzorniku pa je tudi razbrati, da je bil Lakmayer ne le duhovnik in umni čebelar, pač pa tudi pobudnik

Darko Miklavčič in Jožef Kokl sta izročila priznanje Frana Lakmayerja čebelarki Vidi Studen / Foto: Gorazd Kavčič

kulturnega, gospodarskega in športnega življenja v teh krajih. Ustanovil in upravljal je hranilnico in posojilnico. Leta 1932 pa je bil na njegovo pobudo zgrajen tudi kulturni dom. Za prihodnje leto želijo, da bi ga

poimenovali po Lakmayerju, je povedal Kokl.

Govoril je o pomenu čebel za ohranjanje narave, njegovim besedam pa je pritegnil tudi predsednik Čebelarške zveze Gorenjske Anže Perčič. Perčič je v Preddvoru

predstavil letošnjo dobrodelno akcijo gorenjskih čebelarjev, od katerih bo vsak daroval pol kilograma medu za obdaritev socialno ogroženih družin. V imenu občine je v županovi odsotnosti zbrane pozdravil občinski svetnik Josip Ekar, besedo pa povzel tudi ravnatelj Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor Bogdan Sušnik. V šoli si prizadevajo poslanstvo čebelarjev po varovanju narave prenašati na mlade, za prihodnje leto pa napoveduje ustanovitev čebelarškega krožka, kjer bodo člani domačega čebelarškega društva v pomoč kot mentorji. Na srečanju je čebelarško društvo podelilo priznanje Frana Lakmayerja. Letos ga je bila deležna dolgoletna članica in marljiva čebelarka Vida Studen. Na prireditvi so s prisrčnimi nastopi na temo narave in čebel nastopili otroci iz preddvorske šole.

Mednarodni bazar za pomoč otrokom

ANA ŠUBIC

Ljubljana – Slovensko mednarodno združenje žensk Ljubljana SILA vabi na 26. mednarodni dobrodelni bazar, ki bo v nedeljo, 1. decembra, med 10. in 16. uro v ljubljanskem Grand hotelu Union. Bazar prirejajo s pomočjo več kot 30 veleposlanstev in konzulatov ter gospodarskih predstavništav. Na stojnicah bodo ponudili značilne izdelke in kulinarne dobrote iz številnih držav, obetajo se tudi bogat srečelov, kulturni program z mimohodom otrok v svetovnih narodnih nošah in otroški kotiček za najmlajše obiskovalce. Med dobrotami na slovenski stojnici bo tudi

podbreška potica.

Združenje SILA bo z letošnjim izkupičkom podprlo več organizacij s podarkom na projektih za blaginjo otrok. Namenili ga bodo UKC Ljubljana za nakup aparata, ki pomaga pri diagnosticiranju neonatalne osteopenije pri novorojenčkih, in znanstveno raziskavo na področju sladkorne bolezni pri otrocih, poleg tega pa bodo podprli še projekt Botrstvo, projekt Sladkorčki in njihovo delavnico o življenju z diabetesom ter Slovensko društvo za celiakijo in njihov projekt preda- je znanja šolam in otrokom s tovrstno diagnozo. Z dose- danjimi bazariji so zbrali že približno 1,5 milijona evrov.

Ognjena Veronika letos na Šutni

Kamnik – Mladinski center Kotlovnica v soboto, 30. novembra, zvečer pripravlja festival ognjenih ambientov Ognjena Veronika, ki bo letos razsvetlil Šutno. V organizacijo tega priljubljenega dogodka, ki vsako leto z lučkami ožari drugo lokacijo v mestu, so se letos vključile tudi nekatere kamniške osnovne šole. Učenci bodo poskrbeli, da bodo mali plemeni zažareli v steklenih lončkih, ki so jih lastnoročno poslikali.

Gorenjski glas nagrajuje zvestobo.

Drage naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, lanska akcija obdarovanja zvestih naročnikov je imela zelo pozitiven odziv, zato jo bomo ponovili tudi letos. V žrebanju za pralni stroj, ročni mešalnik in likalnik boste sodelovali vsi naročniki, ki ste na Gorenjski glas brez prekinitve naročeni že več kot deset let. V žrebanje za palične mešalnike pa bodo vključeni tudi naročniki, ki so na Gorenjski glas brez prekinitve naročeni več kot eno leto. Z malo sreče pri žrebu lahko tudi vi prejmete enega od uporabnih novoletnih daril, ki jih Gorenjski glas poklanja svojim zvestim naročnikom.

likalnik Electrolux

pet paličnih mešalnikov
Electrolux

ročni mešalnik Electrolux

Žrebanje bo potekalo v uredništvu Gorenjskega glasa v sredo, 18. 12. 2019.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

pralni stroj Electrolux

Splača se biti del naše velike družine naročnikov, povej naprej!

Zasadili nova drevesa

Kranjskogorska Komunala je tudi letos vsa sredstva, ki jih je pridobila s prodajo zbranega vejevja, namenila za nakup dreves.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Komunala Kranjska Gora je tudi letos na območju občine zasadila trideset novih dreves, izbrali so sadike javorja, črnega bora, breze, jerebika in groga. Tako nadaljujejo lani zastavljeno akcijo, v kateri že drugo leto zapored po vsej občini zasadijo po nekaj deset kvalitetnih dreves. Sredstva zanje so zagotovili s prodajo zbranih lesnih odpadkov.

»V letošnjem letu smo s prodajo odpadnega lesa in vej zaslužili okoli tri tisoč evrov. Za ta denar smo

kupili trideset sadik dreves, ki so jih zasadili strokovnjaki iz drevesnice Špur Medvode. Drevesa smo posadili ob kolesarki stezi v Mojstrani, na počivališču Topolino in nekaj tudi na območju Komunale v Tabrah. Med sadikami sta tudi jerebika in glog, to sta vrsti, katerih plodovi v gozdu predstavljajo hrano za ptice,« je povedal Blaž Knific, direktor javnega podjetja Komunala Kranjska Gora. Poleg teh dveh vrst dreves sicer sadijo še rdeči bor, breze, gorski javor, ostrolistnati javor, macesen in bor.

LOTO

Rezultati 95. kroga – 27. novembra 2019
13, 22, 25, 29, 30, 33, 34 in 5

Loto PLUS: **1, 9, 11, 14, 20, 22, 37 in 39**
Lotko: **7 5 6 8 0 9**

Sklad 96. kroga za Sedmico: **1.240.000 EUR**
Sklad 96. kroga za PLUS: **90.000 EUR**
Sklad 96. kroga za Lotka: **280.000 EUR**

Vseživljenjsko učenje

Ljudska univerza Jesenice letos obeležuje šestdeset let delovanja in v teh letih se je razvila v sodobno središče vseživljenjskega učenja. Jubilej so proslavili v začetku novembra.

MAŠA LIKOSAR

Jesenice – Občinski ljudski odbor Jesenice je 23. oktobra leta 1959 sprejel odlok o ustanovitvi Delavske univerze Jesenice in potrdil pravila te ustanove za izobraževanje odraslih. Od tedaj prebivalec Jesenic, Kranjske Gore, Žirovnice, Bohinja in širše gorenjske regije zagotavlja pogoje za kakovostno vseživljenjsko učenje, s katerim se lažje prilagodijo spremembam tako na trgu dela kot tudi v vsakdanjem življenju. S svojo dejavnostjo skrbi tudi za medgeneracijsko in medkulturno povezovanje. »Kakovostno in strokovno delo dokazujemo tudi z veliko uspešnostjo na številnih nacionalnih in evropskih razpisih. Na ta način s pomočjo nacionalnih in evropskih sredstev odraslim nudimo široko izbiro brezplačnih programov učenja in izobraževanja, ki jo dopolnjujemo z različnimi

Ljudska univerza Jesenice zaposluje entuziaste, ki jim delo ne pomeni le službe, temveč tudi poslanstvo. / Foto: Tina Dokl

podpornimi dejavnostmi, ki odraslim pomagajo dosegati večjo uspešnost pri učenju,« je dejala direktorica Maja Radinovič Hajdič. Ljudska univerza Jesenice je tudi ustanovna članica Združenja izobraževalnih in svetovalnih središč Slovenije.

Na osrednji prireditvi ob jubileju Ljudske univerze Jesenice je zbrane med drugim nagovoril jeseniški župan Blaž Račič, ki je dejal, da je znanje vrednota, življenje pa ena sama šola – in del tega vseživljenjskega šolanja je tudi Ljudska

univerza Jesenice. Podeli pa so tudi lujčije oziroma hiške znanja. Lujčija za najučee se posameznika je prejel Tudosja Lazarov, za najučee se podjetje podjetje Sumida in za najprostovoljko v izobraževanju Ada Kragl Stare.

OBVESTILO:
veliki koncert ob 57. rojstnem dnevu
Radia Gorenc je RAZPRODAN.

Zaradi pričakovanega povečanega prometa priporočamo obiskovalcem, da se odpravijo na prireditev dovolj zgodaj.

HVALA!

ZARADI VAS SMO
PRVI NA GORENJSKEM
od 1962

radio **GORENC**

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET TOPOLŠČICA: 2. 12., TRST: 3. 12.; BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 11.–18. 12. AKCIJA 27. 1.–2. 2020, VESELI DECEMBER ADVENTNI ZAGREB: 14. 12., ČAZMA IN ZAGREB: 21. 12., BANOVC: 27.–28. 12., RADENCI: 27.–29. 12., OTOČEC, ŠMARJEŠKE, DOLENJSKE S ČAZMO: 27.–29. 12., NOVO LETO TUHELJ: 30. 12.–2. 1. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Dobrodelni srečelov

Škofja Loka – Župnijska karitas Škofja Loka prireja dobrodelni srečelov, ki bo v nedeljo, 1. decembra, v župnijski in kapucinski cerkvi po dopoldanskih svetih mašah.

Boljšjak – druljšjak

Drulovka – Krajevna skupnost Orehek Drulovka in Krajevna organizacija Rdečega križa tudi letos organizirata Boljšjak – druljšjak oz. dobrodelno druženje, ki bo v soboto, 30. novembra, od 9.30 do 11.30 na lokaciji pred trgovino Mercator na Drulovki. Lahko si boste izmenjali ali podarili predmete in stvari, ki jih ne potrebujete več, lahko pa jih oddate tudi za krajevno organizacijo Rdečega križa Orehek Drulovka. Vabijo tudi otroke, ki jih bodo simbolno obdarili. Prireditve bo ob vsakem vremenu.

Adventni sejem

Preddvor – V Preddvoru bo v nedeljo, 1. decembra, od 8. do 12. ure kot prvi iz niza decembrskih dogodkov pod skupnim imenom gRajski Preddvor potekal adventni sejem z bogatim kulturnim programom. Predstavili se bodo ponudniki domače in umetne obrti, kupili boste lahko dobrote s kmetij, se pogreli ob toplih napitkih, pestra bo tudi ponudba adventnih venčkov. Sejmu se bo pridružil tudi Karitas, ki bo zbiral prispevke za pomoč družinam v stiski.

Dobrodelna dražba prazničnih slaščic

Tržič – Lions klub Bled, Rotary klub Tržič Naklo in Tržiški muzej vabijo v ponedeljek, 2. decembra, ob 18. uri v Tržiški muzej na tradicionalno dražbo prazničnih slaščic. Na ta način bodo podprli projekt Društva upokojencev Tržič Starejši starejšim, pridobili sredstva za stipendijo za mlado nadarjeno oblikovalko in pomagali premagovati gibalne ovire someščanu.

Literarni večer v Hiši čez cesto

Milje – V Hiši čez cesto na Miljah 11 se bodo v torek, 3. decembra, ob 18. uri spomnili rojstva dr. Franceta Prešerna ter 200. obletnice smrti Valentina Vodnika. Prebirali ali recitali bodo njuno poezijo. Vabijo, da se jim pridružite.

Glasba v objemu slik

Radovljica – V razstavnem salonu Linhart se bo v torek, 3. decembra, ob 17. uri začela prireditve z naslovom Glasba v objemu slik. Miroslav Pengal bo razstavil svoja slikarska dela, Felipe Jose Kopušar Prenz pa bo zapel ob spremljavi kitare.

Matiček in Figaro

Radovljica – V torek, 3. decembra, se bo ob 17. uri v Mestnem muzeju Radovljica začel recital Linhartovega odra – KUD Radovljica z naslovom Matiček in Figaro.

Medgeneracijske dejavnosti

Kranj, Preddvor, Cerklje – V LUK – medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: ponedeljek, 2. decembra: 9.00–11.00 Slovenija, moja nova država, 10.00–11.00 Orientalski plesi, 10.00–11.00 Vesele urice – Francoščina, 15.30–16.30 Metoda Feldenkrais – učenje skozi gib, 17.00–18.00 Vesele urice slovenščine, 17.30–19.30 Ustvarjalnica – Mini božično drevesce, 18.00–19.30 Vaje »Zadihaj«, 17.00–19.00 Oglede Kranja, 2. del, 18.00–20.00 Izkustveni ples za ženski razcvet; torek, 3. decembra: 16.00–17.00 Jezikam slovensko (otroci 5.–10. leta starosti); 17.00–18.00 Razumem, znam slovensko (otroci 10.–15. leta starosti). V Preddvoru bo v ponedeljek, 2. decembra, ob 16. uri delavnica Kvašeni parklji, v torek, 3. decembra, pa bo ob 10. uri predavanje Kako sproščeno prisluhnemo sebi, da bi lažje slišali druge. V Cerkljah bo v ponedeljek, 2. decembra, ob 17.30 Vadba za gibljivost, v torek, 3. decembra, pa ob 10.

uri predavanje Ali vem, kako alkohol vpliva na moje vozniške sposobnosti. Za vse dejavnosti so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Dvakrat v neznanu

Kranj – Planinska sekcija Društva upokojencev Kranj vabi v četrtek, 5. decembra, na izlet v neznanu. Odhod s posebnim avtobusom izpred Globusa bo ob 8. uri. Vabijo tudi pohodnike. Planinci bodo hodili 3–3,5 ure, pohodniki 2–2,5 ure. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 2. decembra.

Tudi Pohodniška sekcija Društva upokojencev Kranj vabi v neznanu, in sicer v četrtek, 12. decembra. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine bo ob 8. uri. Hoje po lahki poti bo za tri ure. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 9. decembra.

Adventno romanje po Rožnovenski poti

Brezje pri Tržiču, Kranj – Društvo Sveta Neža za ohranjanje kulture in razvoj kraja z Brezij pri Tržiču in KD Kranjčani materam iz Kranja vabita na adventno romanje po Rožnovenski poti, in sicer v soboto, 7. decembra. Ob 8.30 bo sv. maša v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah, zatem pa se boste pohodniki zbrali ob spomeniku papeža Janeza Pavla II. Na približno 12 kilometrov dolgo pot se boste odpravili ob vsakem vremenu. Hoje je za štiri ure, na pol poti, na info točki, pa je poskrbljeno tudi za okrepčilo. Poskrbite za primerno obutev in obleko. Informacije za romanje: Jana Grohar, tel. 041 271 635, Matevž Kleč, tel. 040 553 417, in www.roznovenskapot.com.

Kopalni izlet in ogled Kopra

Kranj – Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj vas vabi na kopalni izlet in na ogled novoletno okrašenega Kopra v torek, 3. decembra. Vabijo tudi nečlane društva. Informacije in prijave dajejo in zbirajo na telefon 041 424 768.

Na ogled božične zgodbe v Čazmo in Zagreb

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi v četrtek, 12. decembra, na ogled božične zgodbe v Čazmo in Zagreb. Prijavite se lahko pri poverjenikih, v pisarni društva ali po tel. 04 25 11 022 in 064 117 135. Prijave zbirajo do 10. decembra oz. do zasedbe mest v avtobusu.

PREDAVANJA

Zakaj spimo?

Kranj – Gorenjska podružnica Društva za zdravje srca in ožilja vabi na predavanje Žiga Liparja, dipl. fizioterapevta in dipl. kineziologa, z naslovom »Zakaj spimo?«. Predavatelj bo pojasnil vpliv spanca na zdravje, prehrano, varnost v prometu, spomin, učenje, hujšanje in športno zmogljivost ter predavanje zaključil z nasveti, kako bolje spati. Predavanje bo v torek, 3. decembra, ob 17. uri v gostišču Arvaj v Kranju.

O poti po Caminu

Bitnje – KUD Bitnje vabi na literarno-pohodniški večer, in sicer v torek, 3. decembra, ob 20. uri v Gasilski dom Bitnje. O svoji poti po Caminu bo pripovedovala Mojca Kepic.

OBVESTILA

Izdelajmo novoletne voščilnice

Jesenice – Gornjesavski muzej Jesenice vabi v Kolperu na Stari Savi na adventno ustvarjalno delavnico Izdelajmo novoletne voščilnice. Delavnica bo v ponedeljek, 9. decembra, ob 16.30 v banketni dvorani. Prijave do zasedbe prostih mest zbirajo na: nina.hribar@gmj.si ali po tel. št. 04 583 34 92.

Predstavitve waldorfske pedagogike

Naklo – Waldorfska šola vabi v nedeljo, 1. decembra, ob 15. uri in 11. decembra ob 17. uri v prostore šole v Naklem na predstavitve waldorfske pedagogike. V sredo, 11. decembra, bo v tem času za otroke organizirana igralna urica.

Delavnica adventnih venčkov

Škofja Loka – Jutri, v soboto, 30. novembra, bo med 9. in 13. uro v atriju starega župnišča na Mestnem trgu v organizaciji Prosvetnega društva Sotočje Škofja Loka potekala delavnica izdelovanja adventnih venčkov. Udeležba je brezplačna. Vabijo vse, ki si želite narediti venček iz naravnih materialov, še zlasti mlade družine.

Dan odprtih vrat invalidov

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov (MDI) Kranj ob 3. decembru, mednarodnem dnevu invalidov, ta dan od 11. do

14. ure v svojih prostorih na Trgu Prešernove brigade 10 prireja Dan odprtih vrat. Predstavili bodo aktivnosti MDI Kranj, ki združuje invalide občin Kranj, Naklo, Šenčur, Cerklje, Preddvor in Jezersko.

Božična pošta s štampljkami

Kropa – Kovaški muzej vabi v soboto, 7. decembra, v Otroški vrtec v Kropi, kjer bo od 9. do 13. ure potekala ustvarjalna delavnica Božična pošta s štampljkami. Prijave sprejemajo do četrтка, 5. decembra, po tel. št. 53 37 01 (Saša) ali 53 37 200 (Tamara) ali po elektronski pošti na naslov sasa.florjancic@mro.si. S seboj prinesite škarje in tanek čopič, neobvezno pa še tanke flomastre in pisala z bleščicami.

KONCERTI

Jubilejni koncert

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur ob petletnici delovanja vabi na jubilejni koncert Mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Šenčur, ki bo v soboto, 30. novembra, ob 19. uri v dvorani Doma krajanov v Šenčurju. Gost koncerta bo Mladinski pevski zbor OŠ Šenčur. Povezovalce koncerta bo Aljaž Jovanovič.

RAZSTAVE

Razstava ptic

Visoko – Društvo za varstvo in vzgojo ptic Lišček prireja jutri, v soboto, 30. novembra, in v nedeljo, 1. decembra, v Kulturnem domu na Visokem pri Kranju društveno razstavo ptic. Razstava bo za obiskovalce odprta v soboto od 9. do 18. ure in v nedeljo od 9. do 16. ure. V nedeljo po 16. uri bo podelitev priznanj najboljšim gojiteljem. Na društveni razstavi ptic bodo sodelovali rejci ptic iz Gorenjske, včlanjeni v društvo Lišček. Razstavljeno bo več kot dvesto ptic: kanarčkov, eksotov, skobčevk, srednjih in velikih papig.

Svet, ki izginja

Naklo – KUD LIK Naklo vabi na razstavo slikarja Zdravka Purgarja Svet, ki izginja. Razstavo bodo odprli v Pavlinovi galeriji Doma J. Filipiča jutri, v soboto, 30. novembra, ob 16. uri. Slikarja, znanega po krajinskih motivih v tehniki olje na platnu in akvarelu, bo predstavila umetnostna zgodovinarica Petra Vencelj. Razstava bo odprta do 15. decembra in bo na ogled ob nedeljah od 10. do 12. ure in ob sredah od 16. do 17. ure, ostale dni po dogovoru.

Motivi iz narave

Kranjska Gora – Gornjesavski muzej Jesenice vabi v četrtek, 5. decembra, ob 17. uri v Liznjekovo domačijo na odprtje fo-

GRAJSKI PREDDVOR

1. december, od 8.00 do 12.00, Dvorski trg
Adventni sejem

13. december ob 19.30, Kulturni dom Preddvor
KD Matija Valjavec: Gledališka igra Dvigalo

20. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Bort Ros

21. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Delavnica Kamišibaj za otroke

21. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Katja Križnar

22. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Folklorno društvo Preddvor
(prikaz kostumov in plesov, animacija)

23. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Gasilsko društvo Preddvor
(predstavitve društva z animacijami)

25. december, od 16.00 do 18.00, jezero Črnava
20. obletnica potopa božičnega drevesčka

26. december ob 14.30, jezero Črnava
Tek Božičkov

27. in 28. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Sonja Puzin: Pevska delavnica za otroke

27. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Janez Ogris

28. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Adi Smolar

V primeru dežja popoldanske animacije odpadejo.

ZAHVALA

V 84. letu starosti se je od nas poslovila

SENIJA METAJ

z Visokega pri Kranju

Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sveče in nam izrekli sožalje. Posebna hvala ekipi paliativne oskrbe Bolnišnice Jesenice, Alenki za lepo prebrane poslovilne besede, nosačem in pevcem ter pogrebni službi.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

JANEZ DEMŠAR

po domače Grogov Janez iz Železnikov

Vsem se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje in vse sočutne besede. Posebna zahvala vsem, ki ste nam stali ob strani in sodelovali pri pogrebni slovesnosti. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Naj bo za vedno v naših srcih.

Žalujoča družina

ZAHVALA

V 86. letu starosti se je poslovil dragi mož, oče, ata, tast, brat in stric

PAVEL BURJEK

z Orehka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in denar. Zahvala gospodu Cirilu Plešču, pevcem in pogrebni službi Kranj. Zahvala tudi Domu upokojencev Kranj in Bolnišnici Golnik. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi
Orehok, Predoslje, Breg ob Savi, Cleveland, Chicago

ZAHVALA

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

V 93. letu je odšel k Bogu naš dragi ata, stari ata, pradedek, brat in stric

JANEZ SETNIKAR

Tonetov Janez iz Puštala

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali za svete maše, sveče, cvetje, zanj molili in ga pospremili k večnemu počitku. Zahvaljujemo se osebju CSS Škofja Loka, ki je tako lepo skrbelo zanj, patru Pavletu Koširju za bolniško maziljenje, duhovnikoma g. župniku Mateju Nastranu in g. Mihi Lavrincu, pevcem, trobentaču, DU Škofja Loka ter pogrebni službi Akris za lepo opravljen pogrebni obred. Najlepša hvala še enkrat vsem in vsakemu posebej.

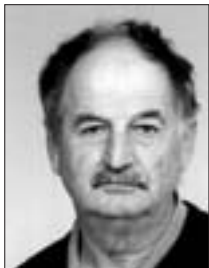
Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prezgodnji in boleči izgubi dragega brata in strica

ALOJZIJA ALBREHTA

iz Puštala

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Hvala g. župniku Mateju Nastranu, pevcem, trobentaču in pogrebni službi Loške komunale za lepo opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala tudi medicinskemu osebju negovalnega oddelka Bolnišnice Golnik, ki je nesebično pomagalo in lajšalo njegove zadnje dni. Hvala vsem, ki ste mu stali ob strani in ga pospremili na njegovo zadnjo pot.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

*Vsakemu enkrat zastane korak
in odide v kraje nam neznanne.
Naj se spočije izmučeno srce,
naj se spočijejo delovne roke.*

Po težki bolezni se je v 90. letu poslovila naša mama

MARIJA KORDEŽ

roj. Ovsenik, Anžetova Minka z Jamnika

Sestrična Tatjana, tvoja skrb in opora nas je krepila. Poslovilne besede vašega sina Gabra so nam božale srce. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste bili z nami v dneh slovesa. Hvala za pomoč, darovane sveče in cvetje. Hvaležni smo družinski zdravnici in patronažnim sestram, patronažnima sestrama ge. Hvala gospodu župniku, pevcem, glasbeniku in Akrisu za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči vsi domači
Jamnik, november 2019

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...*

V SPOMIN

MAJI IN MARJANU ŽNIDARJU

Dne 28. novembra 2019 je minilo šestnajst žalostnih let, odkar te ni več med nami. Pred desetimi leti je odšel za teboj v večnost tvoj mož Marjan. Ni je solze, ki bi ju obudila, in sile, ki zanju bi molila ob preranem grobu.

Močno vaju pogrešamo, posebno otroci Kaja z Lauro, Tea in Marjan Luka, oče Milan in mama Darinka iz Dvorij in družina Žnidar

Počivajta v miru.

ZAHVALA

V 85. letu je sklenil svojo zemeljsko pot naš dragi oče, dedek, pradedek, tast, brat in stric

JOSIP ŠMIGOC

Grad pri Cerkljah na Gorenjskem,
1935–2019

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in prijateljem za vse molitve, izrečena sožalja, podarjene sveče, cvetje in sv. maše. Hvala g. župniku Jerneju Marenku za duhovno oskrbo, lepo opravljen pogrebni obred in sv. mašo, pevcem za lepo petje in pogrebni službi Pogrebnik. Zahvala tudi osebju ZD Cerklje, doma Taber in patronažni službi za dolgoletno skrbno nego in vso pomoč v času njegove bolezni. Hvala vsem, ki ste ga skupaj z nami pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

*Ponižno stopala po poti si življenja,
vztrajno delala za dobro vseh,
niti nevidne med našimi srci si spletla,
v molitvi našla mnogo svojih si uteh.
Mama, hvala.*

V 93. letu starosti se je od nas poslovila draga mama, babica, prababica, sestra, teta in prijateljica

MATILDA FEJFAR

Španova mama z Rudna

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, tudi za vse darove, tople objeme in stiske rok. Posebej se zahvaljujemo dr. Koširju, medicinskim sestram, patronažnima sestrama ge. Katji in ge. Minki ter fizioterapevtki ge. Mojci za prijaznost in nesebično pomoč v času bolezni. Topla zahvala domačemu župniku g. Damjanu Proštu za duhovno oskrbo na domu in lepo opravljen pogrebno slovesnost. Hvala pogrebni službi Akris, še posebej g. Rajku, ter pevcem in pevkam za prelepo petje ob slovesu.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoči vsi njeni

ANKETA

V sili tudi na
javno stranišče

MAŠA LIKOSAR

Med gorenjskimi občinami se je v akciji Naj javno stranišče 2019, v kateri so podelili priznanja za najbolj urejena javna stranišča v Sloveniji, najvišje uvrstila mestna občina Kranj. Kranjčani so nam zaupali, ali uporabljajo javna stranišča, se jim zdijo urejena ... / Foto: Primož Pičulin

Klemen Malovrh, Kranj:

Nisem še uporabil javnega stranišča. Zdi se mi problematično, ker ljudje zasebna stranišča v lokalih uporabljajo kot javna stranišča, čeprav to niso. Ta so namenjena le gostom in obiskovalcem.

Jure Vizovišek, Kranj:

Ne uporabljam javnih stranišč, zato ne vem, kako je s čistočo. Raje grem v lokal na kavo in tam na stranišče. Mislim, da sta v Kranju dve, a na odročnih mestih. Morajo pa biti, vsaj zaradi turistov.

Gašper Drobnič, Kranj:

Na javno stranišče grem v tujini na potovanju, v Kranju ne, raje grem v lokal. Mislim, da higiena ni problematična, samo nimamo jih dovolj. Na bencinskih črpalkah čistoča žal ni pri vseh enaka.

Dalaj Eegol, Kranj:

V sili uporabim tudi javno stranišče. Naše mestno je lepo urejeno in vedno čisto. Na bencinskih črpalkah pa je odvisno od sezone. Poleti, ko je pretok ljudi večji, so manj čista kot pozimi.

Kristina Sever, Kranj:

Javna stranišča v Kranju so urejena in čista. Čistijo jih redno vsak dan, vsako uro, zato jih brez zadržkov ob nujni uporabim. Nekatera mesta več namenijo za urejenost stranišč, drugi žal manj.

Vstopamo v adventni čas

Glavni simbol adventa je adventni venček in v teh dneh na različnih lokacijah poteka kar nekaj delavnic. Ena teh je bila v sredo v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Po katoliškem koledarju se advent začne na četrto nedeljo pred božičem in konča na sveti večer. S prižigom prve sveče, letos bo to v nedeljo, prvega decembra, vstopamo v adventni čas. Njegov glavni simbol je adventni venček, v teh dneh poteka kar nekaj delavnic izdelovanja venčkov. Ena je bila v sredo v Liznjekovi domačiji v organizaciji Gornjesavskega muzeja Jesenice. »Že tradicionalno v tem času povabimo na delavnico izdelovanja adventnih venčkov. Poudarek je na naravnih

Na delavnici izdelovanja adventnih venčkov v Liznjekovi domačiji

V sredo, 4. decembra, bodo v Liznjekovi domačiji pekli Miklavževke piškote, prav takšne (na sliki), kot jih je za pokušino že spekla Natalija Štular.

materialih in tradiciji, dodamo pa jim, denimo s perlicami, pridih sodobnosti. Če venček sam narediš, je več vredno in še vtisneš mu pridih lastne ustvarjalnosti. Udeleženci se naučijo tudi spretnosti pletenja vej,« je povzela Natalija Štular, kustosinja pedagoginja v Gornjesavskem muzeju. Dodana vrednost delavnic je druženje, je poudarila Milena Černe, domačinka, ki pomaga pri izvedbi te in še drugih delavnic. V Liznjekovi domačiji bodo prihodnji teden še

trije zanimivi dogodki. V sredo, 4. decembra, ob 17. uri bo za odrasle in otroke delavnica peke Miklavževih piškotov; oskrbnik domačije Silvo Mirtič bo zakuril krušno peč, iz katere bodo zadišali piškoti, porisani z novoletnimi motivi. V četrtek, 5. decembra, ob 17. uri bodo odprli fotografsko razstavo Motivi iz narave avtorja Lojzija Avsenika, v soboto, 7. decembra, ob 16. uri bo muzej skupaj z Ragorjem organiziral delavnico peke potice, ki jo bodo prav tako spekli v krušni peči.

Nagrade za
javna stranišča

Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen je podelilo nagrade in priznanja za najbolj urejena javna stranišča v Sloveniji za leto 2019.

MATEJA RANT

Kranj – V sklopu letošnje akcije Naj javno stranišče so v Društvu za kronično vnetno črevesno bolezen obiskali 85 občin in 56 bencinskih servisov ob avtocestah v Sloveniji in preverili stanje tamkajšnjih javnih stranišč. Ocenjevali so dostopnost, urejenost, označenost dostopa, število sanitarij, sanitarije za invalide, opremo in higienski material. Priznanje naj javno stranišče za leto 2019 je v kategoriji občin prejela Mestna občina Ljubljana, v kategoriji bencinskih servisov pa bencinski servis Petrol Grabonoš, smer Maribor.

Med gorenjskimi občinami se je najvišje uvrstila Mestna občina Kranj, ki je dosegla 4,77 točke od petih in zasedla četrto mesto, na osmem mestu ji sledi Občina Bohinj, občini Bled in Radovljica pa si delita enajsto mesto. Občina Škofja Loka

se je uvrstila na štirinajsto mesto. Med bencinskimi servisi na Gorenjskem je najvišjo oceno dosegel bencinski servis Petrol Voklo, in sicer tako v smeri proti Avstriji kot Ljubljani. Z doseženimi 3,93 točke sta se uvrstila na sedmo mesto. Bencinski servis OMV Radovljica, smer Avstrija, je na enajstem mestu, trinajsto mesto pa si delita bencinski servis Petrol Jesenice, smer Ljubljana, in bencinski servis OMV Radovljica, smer Ljubljana. Vse lokacije, ki so jih ocenjevali, so opremili z nalepko o aplikaciji Najbližji WC, na osnovi katere je razvidno, da je javno stranišče vključeno v ocenjevanje in v aplikacijo, so še dodali v Društvu za kronično vnetno črevesno bolezen. Po enajstih letih izvajanja akcije ugotavljajo, da se njihov trud obrestuje, še vedno pa so potrebne izboljšave, zato bodo akcijo nadaljevali tudi v prihodnje.

V nedeljo že naprodaj
nove vinjete

SIMON ŠUBIC

Kranj – V nedeljo se začne prodaja vinjet za leto 2020. Te bodo zlato-rumene oziroma barve olivnega olja, medtem ko cene že sedmo leto ostajajo nespremenjene. Letna vinjeta za osebna vozila bo tako stala 110 evrov, mesečna 30 evrov in tedenska 15 evrov. Letna vinjeta za kombije bo stala 220 evrov, mesečna 60 in

tedenska 30 evrov. Letna vinjeta za motorje bo stala 55 evrov, polletna 30 evrov in tedenska 7,5 evra. Letna vinjeta je sicer veljavna štirinajst mesecev, torej do 31. januarja 2021.

Tudi kazni za kršitelje ostajajo nespremenjene. Kogar bodo torej na avtocesti ujeli brez vinjete, bo moral plačati od 300 do 800 evrov kazni, za povrh pa bo moral kupiti še vinjeto.

vremenska napoved

Danes se bo delno zjasnilo, zjutraj bo po kotlinah in dolinah megla ali nizka oblačnost. Čez dan bo deloma sončno. Jutri bo večinoma oblačno. Pojavljale se bodo rahle padavine, ki bodo popoldne ponehale. Meja sneženja bo na višini okrog 800 m n. m. V nedeljo bo oblačno, popoldne bo začelo rahlo deževati.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

4/11 °C

SOBOTA

2/5 °C

NEDELJA

0/5 °C

